

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

L 180

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 56

29 czerwca 2013

Spis treści

I Akty ustawodawcze

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości..... 1
- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca 31

DYREKTYWY

- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej 60
- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową 96

Cena: 7 EUR

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 603/2013

z dnia 26 czerwca 2013 r.

w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (wersja przekształcona)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

konwencji dublińskiej ⁽⁴⁾ należy wprowadzić szereg istotnych zmian. W celu zapewnienia jasności, rozporządzenia te należy przekształcić.

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. e), art. 87 ust. 2 lit. a) i art. 88 ust. 2 lit. a),

- (2) Wspólna polityka azylowa, w tym wspólny europejski system azylowy, jest integralnym elementem wytyczonego przez Unię Europejską celu, polegającego na stopniowym ustanawianiu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla tych, którzy, zmuszeni przez okoliczności, szukają ochrony międzynarodowej w Unii.

uwzględniając opinię Europejskiego Inspektora Ochrony Danych ⁽¹⁾,

- (3) Rada Europejska zebrana w dniu 4 listopada 2004 r. przyjęła program haski, w którym wyznaczono cele, jakie należy osiągnąć w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005–2010. W Europejskim pakiecie o imigracji i azylu, zatwierdzonym przez Radę Europejską zebraną w dniach 15–16 października 2008 r., wezwano do ukończenia procesu tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego poprzez ustanowienie jednolitej procedury obejmującej wspólne gwarancje i jednolity status dla uchodźców oraz osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej.

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Do rozporządzenia Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. dotyczącego ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania konwencji dublińskiej ⁽³⁾ oraz do rozporządzenia Rady (WE) nr 407/2002 z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiającego niektóre zasady wykonania rozporządzenia (WE) nr 2725/2000 dotyczącego ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania

- (4) Do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca ⁽⁵⁾ konieczne jest ustalenie tożsamości osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz osób

⁽¹⁾ Dz.U. C 92 z 10.4.2010, s. 1.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 20 czerwca 2013 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 316 z 15.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 62 z 5.3.2002, s. 1.

⁽⁵⁾ Zob s. 31 niniejszego Dziennika Urzędowego.

zatrzymanych w związku z nielegalnym przekroczeniem granic zewnętrznych Unii. W celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013, w szczególności jego art. 18 ust. 1 lit. b) i d), pożądane jest również umożliwienie każdemu z państw członkowskich sprawdzenia, czy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec uznany za pozostającego nielegalnie na jego terytorium wystąpił o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim.

- (5) Odciski palców stanowią ważny element w dokładnym ustalaniu tożsamości takich osób. Konieczne jest ustanowienie systemu do porównywania ich danych daktyloskopijnych.
- (6) W tym celu niezbędne jest ustanowienie systemu o nazwie Eurodac, składającego się z systemu centralnego, który będzie obsługiwał skomputeryzowaną centralną bazę danych daktyloskopijnych, a także z elektronicznych narzędzi przesyłania danych między państwami członkowskimi a systemem centralnym, zwanych dalej „infrastrukturą łączności”.
- (7) W programie haskim wezwano do poprawy dostępu do zbiorów danych istniejących w Unii. Ponadto w programie sztokholmskim wezwano do dobrze ukierunkowanego gromadzenia danych oraz do rozwoju wymiany informacji i narzędzi tej wymiany stosownie do potrzeb ochrony porządku publicznego.
- (8) Aby organy ścigania mogły wypełniać powierzone im zadania, istotne jest, aby w ramach zwalczania przestępstw terrorystycznych i innych poważnych przestępstw miały one dostęp do jak najpełniejszych i jak najbardziej aktualnych informacji. Informacje zawarte w Eurodac są niezbędne do zapobiegania przestępstwom terrorystycznym, o których mowa w decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu⁽¹⁾, lub innym poważnym przestępstwom, o których mowa w decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi⁽²⁾, ich wykrywania lub ścigania. Dlatego też wyznaczone organy państw członkowskich oraz Europejski Urząd Policji (Europol) powinny mieć - na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu - dostęp do danych zawartych w Eurodac na potrzeby porównywania.
- (9) Uprawnienia przyznane organom ścigania w zakresie dostępu do Eurodac powinny pozostawać bez uszczerbku dla prawa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do tego, aby jej wniosek został rozpatrzony w odpowiednim terminie zgodnie z odpowiednimi przepisami. Ponadto wszelkie działania następcze po uzyskaniu trafienia w Eurodac powinny również pozostawać bez uszczerbku dla tego prawa.
- (10) Komisja zaznaczyła w swoim komunikacie do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2005 r.

w sprawie zwiększenia skuteczności, interoperacyjności i efektu synergii wynikającego ze współdziałania europejskich baz danych w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, że organy odpowiedzialne za bezpieczeństwo wewnętrzne mogłyby mieć dostęp do Eurodac w dokładnie określonych przypadkach, kiedy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że sprawca przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa wystąpił o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tym komunikacie Komisja zaznaczyła również, że zasada proporcjonalności wymaga, aby Eurodac przeszukiwany był w takich celach wyłącznie jeżeli występują nadrzędne względy dotyczące bezpieczeństwa publicznego, to znaczy jeżeli czyn popełniony przez przestępcę lub terrorystę, który ma zostać zidentyfikowany, jest na tyle naganny, że uzasadnia przeszukanie bazy danych, w której rejestrowane są osoby niekarane, stwierdzając ostatecznie, że próg dostępu organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne do Eurodac musi zatem zawsze być znacząco wyższy niż w przypadku przeszukiwania rejestrów skazanych.

- (11) Ponadto Europol, wspierając ogólnounijne działania służące zapobieganiu przestępstwom, ich analizowaniu i prowadzeniu dochodzeń w ich sprawie, odgrywa kluczową rolę we współpracy między organami państw członkowskich w dochodzeniach dotyczących przestępczości transgranicznej. Dlatego również Europol powinien mieć dostęp do Eurodac w ramach swoich zadań oraz zgodnie z decyzją Rady 2009/371/WSiSW z dnia 6 kwietnia 2009 r. ustanawiającą Europejski Urząd Policji (Europol)⁽³⁾.
- (12) Wnioski o porównanie danych Eurodac przez Europol powinny być dozwolone jedynie w szczególnych przypadkach, w szczególnych okolicznościach i po spełnieniu ściśle określonych warunków.
- (13) Ponieważ Eurodac został pierwotnie ustanowiony celem ułatwienia stosowania konwencji dublińskiej, dostęp do Eurodac na potrzeby zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania stanowi zmianę pierwotnego celu Eurodac, oznaczającą ingerencję w prawo podstawowe do poszanowania życia prywatnego osób fizycznych, których dane przetwarzane są w Eurodac. Wszelkie takie ingerencje muszą być zgodne z prawem, które musi być sformułowane dostatecznie precyzyjnie, aby umożliwić osobom fizycznym zastosowanie swojego postępowania, oraz musi chronić te osoby przed arbitralnością, jak również wskazywać dostatecznie jasno zakres swobody powierzonej właściwym organom oraz sposób korzystania z tej swobody. W społeczeństwie demokratycznym wszelkie ingerencje muszą być konieczne dla ochrony uzasadnionych i proporcjonalnych interesów oraz proporcjonalne w stosunku do uzasadnionego celu, którego osiągnięciu mają służyć.
- (14) Chociaż pierwotny cel ustanowienia Eurodac nie wymagał funkcji polegającej na występowaniu o przeprowadzenie porównania danych z bazą danych na podstawie śladów linii papilarnych, czyli śladów daktyloskopijnych, które można odnaleźć na miejscu popełnienia przestępstwa, funkcja ta ma fundamentalne

⁽¹⁾ Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 121 z 15.5.2009, s. 37.

znaczenie w dziedzinie współpracy policyjnej. Możliwość porównania śladów linii papilarnych z danymi daktyloskopijnymi przechowywanymi w Eurodac w przypadkach, gdy istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że sprawca lub ofiara może należeć do jednej z kategorii objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, zapewni wyznaczonym organom państw członkowskich bardzo cenne narzędzie służące zapobieganiu przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywaniu lub ściganiu, na przykład gdy jedynym materiałem dowodowym dostępnym na miejscu popełnienia przestępstwa są ślady linii papilarnych.

- (15) Niniejsze rozporządzenie określa również warunki, na jakich należy dopuścić występowanie z wnioskami o porównanie danych daktyloskopijnych z danymi Eurodac na potrzeby zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania, jak również niezbędne zabezpieczenia w celu zapewnienia ochrony prawa podstawowego do poszanowania życia prywatnego osób fizycznych, których dane osobowe przetwarzane są w Eurodac. Rygorystyczność tych warunków wynika z faktu, iż w bazie danych Eurodac rejestrowane są dane daktyloskopijne osób, które nie są podejrzewane o popełnienie przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa.
- (16) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i beneficjentów ochrony międzynarodowej, jak również w celu zapewnienia spójności z obecnym dorobkiem prawnym UE w dziedzinie azylu, w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony⁽¹⁾, a także z rozporządzeniem (UE) nr 604/2013, należy rozszerzyć zakres stosowania niniejszego rozporządzenia w celu objęcia nim osób ubiegających się o ochronę uzupełniającą oraz osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej.
- (17) Niezbędne jest również niezwłoczne wprowadzenie dla wszystkich państw członkowskich wymogu pobierania i przekazywania danych daktyloskopijnych każdej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową oraz każdego obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca zatrzymanego w związku z nielegalnym przekroczeniem granicy zewnętrznej państwa członkowskiego, jeżeli mają oni przynajmniej 14 lat.
- (18) Konieczne jest ustanowienie precyzyjnych przepisów regulujących przekazywanie takich danych daktyloskopijnych do systemu centralnego, zapisywanie takich danych daktyloskopijnych oraz innych stosownych danych w systemie centralnym, ich przechowywanie, porównywanie z innymi danymi daktyloskopijnymi, przekazywanie wyników takich porównań oraz oznaczanie

i usuwanie zapisanych danych. Przepisy te mogą być różne dla różnych kategorii obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców oraz powinny być dostosowane do ich sytuacji.

- (19) Państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednią jakość przekazywanych danych daktyloskopijnych, umożliwiającą porównywanie za pomocą skomputeryzowanego systemu rozpoznawania odcisków palców. Wszystkie organy uprawnione do dostępu do Eurodac powinny zainwestować w odpowiednie szkolenia oraz w niezbędne wyposażenie techniczne. Organy uprawnione do dostępu do Eurodac powinny informować Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości ustanowioną na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1077/2011⁽²⁾ („Agencja”) o konkretnych problemach napotkanych w związku z jakością danych w celu ich rozwiązania.
- (20) Fakt czasowego lub trwałego braku możliwości pobrania lub przekazania danych daktyloskopijnych, z przyczyn takich jak jakość danych niewystarczająca do odpowiedniego porównania, problemy techniczne, przyczyny związane z ochroną zdrowia lub wynikające ze stanu osoby, której dane dotyczą, uniemożliwiającego pobranie odcisków jej palców ze względu na okoliczności pozostające poza jej kontrolą, nie powinny wpływać negatywnie na rozpatrzenie złożonego przez tę osobę wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ani na decyzję w tej sprawie.
- (21) Trafienia uzyskane z Eurodac powinny być weryfikowane przez wyszkolonego eksperta w dziedzinie daktyloskopii w celu zapewnienia dokładnego ustalenia odpowiedzialności na mocy rozporządzenia (UE) nr 604/2013 oraz dokładnej identyfikacji podejrzanego lub ofiary przestępstwa, których dane mogą być przechowywane w systemie Eurodac.
- (22) Obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, którzy wystąpili o ochronę międzynarodową w jednym z państw członkowskich, mogą skorzystać z możliwości wystąpienia o ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim przez wiele kolejnych lat. Zatem maksymalny okres przechowywania danych daktyloskopijnych w systemie centralnym powinien być dość długi. Za rozsądny okres przechowywania danych daktyloskopijnych należy uznać okres dziesięcioletni, zważywszy, że większość obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którzy pozostawali w Unii przez wiele lat, uzyska prawo do zamieszkiwania lub nawet obywatelstwo państwa członkowskiego po upływie tego okresu.
- (23) Okres przechowywania danych daktyloskopijnych powinien być krótszy w niektórych szczególnych sytuacjach, gdy nie ma potrzeby ich przechowywania przez tak długi czas. Dane daktyloskopijne powinny być usuwane natychmiast po uzyskaniu przez obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców obywatelstwa państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9.

⁽²⁾ Dz.U. L 286 z 1.11.2011, s. 1.

- (24) Dane dotyczące tych osób, których odciski palców zostały pierwotnie zapisane w Eurodac, kiedy złożyły one wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, i którym udzielono ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, powinny być przechowywane, aby umożliwić porównywanie ich z danymi zapisywanymi przy składaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (25) Agencji powierzono zadania Komisji związane z zarządzaniem operacyjnym systemem Eurodac zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz niektóre zadania związane z infrastrukturą łączności, począwszy od dnia objęcia przez Agencję powierzonych jej obowiązków, czyli od dnia 1 grudnia 2012 r. Agencja powinna podjąć realizację zadań powierzonych jej na mocy niniejszego rozporządzenia, a stosowne przepisy rozporządzenia (UE) nr 1077/2011 powinny zostać odpowiednio zmienione. Ponadto Europol powinien posiadać status obserwatora podczas posiedzeń zarządu Agencji, których porządek obejmuje kwestię związaną ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia i dotyczącą dostępu wyznaczonych organów państw członkowskich i Europolu do systemu Eurodac na potrzeby jego przeglądania, w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania. Europol powinien mieć możliwość wyznaczenia przedstawiciela do grupy doradczej ds. systemu Eurodac działającej w ramach Agencji.
- (26) Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej („regulamin pracowniczy”) i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej („warunki zatrudnienia”), ustanowione rozporządzeniem Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽¹⁾ (zwane dalej łącznie „regulaminem pracowniczym”), powinny mieć zastosowanie do całego personelu zatrudnionego w Agencji w kwestiach związanych z niniejszym rozporządzeniem.
- (27) Niezbędne jest wyraźne określenie obowiązków odpowiednio Komisji i Agencji w odniesieniu do systemu centralnego i infrastruktury łączności oraz obowiązków państw członkowskich w zakresie przetwarzania danych i bezpieczeństwa danych oraz dostępu do zapisanych danych i ich poprawiania.
- (28) Należy wyznaczyć właściwe organy państw członkowskich, jak również krajowy punkt dostępu, za pośrednictwem którego składane będą wnioski o porównanie z danymi Eurodac; należy również prowadzić wykaz jednostek operacyjnych w wyznaczonych organach, upoważnionych do występowania o takie porównanie w konkretnych celach zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania.
- (29) Wnioski o porównanie z danymi przechowywanymi w systemie centralnym powinny być składane przez jednostki operacyjne w wyznaczonych organach do krajowego punktu dostępu, za pośrednictwem organu weryfikującego, i należy je umotywować. Jednostki operacyjne w wyznaczonych organach, które są upoważnione do występowania o porównanie z danymi Eurodac, nie powinny pełnić funkcji organu weryfikującego. Organy weryfikujące powinny działać niezależnie od wyznaczonych organów i odpowiadać za zapewnienie, w sposób niezależny, ścisłego przestrzegania warunków dostępu ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu. Organy weryfikujące powinny – po sprawdzeniu, czy spełnione zostały wszystkie warunki dostępu – przekazać wniosek o porównanie, bez podawania powodów, za pośrednictwem krajowego punktu dostępu, do systemu centralnego. W wyjątkowo nagłych przypadkach, gdy szybki dostęp jest niezbędny do zareagowania na konkretne i faktyczne zagrożenie związane z przestępstwami terrorystycznymi lub innymi poważnymi przestępstwami, organ weryfikujący powinien rozpatrzyć wniosek natychmiast i dopiero po jego rozpatrzeniu przeprowadzić weryfikację.
- (30) Wyznaczony organ i organ weryfikujący mogą należeć do tej samej organizacji, jeżeli zezwala na to prawo krajowe, jednak organ weryfikujący powinien działać niezależnie gdy wykonuje zadania na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (31) Na potrzeby ochrony danych osobowych oraz aby wykluczyć systematyczne porównywanie, które powinno być zabronione, przetwarzanie danych Eurodac powinno odbywać się wyłącznie w szczególnych przypadkach i tylko, gdy jest niezbędne do zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania. Szczególny przypadek zachodzi zwłaszcza wtedy, gdy wniosek o porównanie ma związek ze szczególną i konkretną sytuacją lub szczególnym i konkretnym zagrożeniem związanym z przestępstwem terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwem, lub też z konkretnymi osobami, co do których istnieją poważne powody, by sądzić, że popełnią one lub popełniły jakiegokolwiek takie przestępstwo. Szczególny przypadek zachodzi również wtedy, gdy wniosek o porównanie ma związek z osobą będącą ofiarą przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa. Dlatego wyznaczone organy i Europol powinny występować o porównanie z danymi Eurodac wyłącznie wtedy, kiedy mają uzasadnione powody, by sądzić, że takie porównanie dostarczy informacji, które w znacznym stopniu pomogą im w zapobieżeniu przestępstwu terrorystycznemu lub innemu poważnemu przestępstwu, ich wykryciu lub ściganiu.
- (32) Ponadto na dostęp należy zezwolić wyłącznie pod warunkiem, że porównania z krajowymi bazami daktyloskopijnymi państwa członkowskiego oraz ze zautomatyzowanymi systemami identyfikacji daktyloskopijnej wszystkich innych państw członkowskich na mocy decyzji Rady 2008/615/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej ⁽²⁾ nie doprowadziły do ustalenia tożsamości osoby, której dane dotyczą. Warunek ten wymaga, aby wnioskujące państwo członkowskie przeprowadziło porównania ze zautomatyzowanymi systemami identyfikacji daktyloskopijnej wszystkich innych państw członkowskich na mocy decyzji 2008/615/WSiSW, gdy porównanie jest technicznie możliwe, chyba że państwa członkowskie mogą wykazać,

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 1.

że istnieją uzasadnione powody, by sądzić, iż nie doprowadziłoby to do ustalenia tożsamości osoby, której dane dotyczą. Takie uzasadnione powody istnieją w szczególności, gdy w danym przypadku nie występują jakiejkolwiek powiązania operacyjne lub dochodzeniowe z danym państwem członkowskim. Warunek ten wymaga wcześniejszego wdrożenia pod względem technicznym i prawnym decyzji 2008/615/WSiSW przez wnioskujące państwo członkowskie w zakresie danych daktyloskopijnych, ponieważ nie powinno się zezwalać na dokonywanie sprawdzeń w Eurodac na potrzeby ochrony porządku publicznego, jeżeli nie zostały najpierw podjęte powyższe działania.

- (33) Przed sprawdzeniem w systemie Eurodac wyznaczone organy powinny także – pod warunkiem, że spełnione są warunki umożliwiające porównanie – dokonać sprawdzenia w wizowym systemie informacyjnym na mocy decyzji Rady 2008/633/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie dostępu wyznaczonych organów państw członkowskich i Europolu do wizowego systemu informacyjnego (VIS) do celów jego przeglądania, w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania i ścigania ⁽¹⁾.
- (34) W celu skutecznego porównywania i wymiany danych osobowych państwa członkowskie powinny w pełni wdrożyć i wykorzystywać istniejące umowy międzynarodowe, a także obowiązujące już prawo unijne dotyczące wymiany danych osobowych, w szczególności decyzję 2008/615/WSiSW.
- (35) Stosując niniejsze rozporządzenie państwa członkowskie powinny dbać w pierwszym rzędzie o najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie stwierdzi, że dane Eurodac dotyczą małoletniego, dane te mogą być wykorzystane przez to państwo wyłącznie na potrzeby ochrony porządku publicznego zgodnie z prawem tego państwa mającym zastosowanie do małoletnich oraz zgodnie z obowiązkiem zadbania w pierwszym rzędzie o najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.
- (36) Podczas gdy odpowiedzialność pozaumowna Unii w związku z funkcjonowaniem systemu Eurodac będzie regulowana odpowiednimi postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), niezbędne jest ustanowienie szczegółowych przepisów dotyczących odpowiedzialności pozaumownej państw członkowskich w związku z funkcjonowaniem systemu.
- (37) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie stworzenie systemu do porównywania danych daktyloskopijnych w celu wsparcia we wdrażaniu unijnej polityki azylowej, nie może zostać, ze względu na swój charakter, osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (38) Dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽²⁾ stosuje się do przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia, chyba że takiego przetwarzania dokonują wyznaczone organy lub organy weryfikujące państw członkowskich na potrzeby zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania.
- (39) Przetwarzanie danych osobowych przez organy państw członkowskich na potrzeby zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania na mocy niniejszego rozporządzenia powinno podlegać standardowej ochronie danych osobowych zgodnie z ich prawem krajowym zgodnym z decyzją ramową Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych ⁽³⁾.
- (40) Zasady ustanowione w dyrektywie 95/46/WE dotyczące ochrony praw i wolności osób fizycznych, a zwłaszcza ich prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych należy uzupełnić lub sprecyzować, szczególnie w odniesieniu do niektórych sektorów.
- (41) Należy zakazać przekazywania danych osobowych uzyskanych przez państwo członkowskie lub Europol na mocy niniejszego rozporządzenia z systemu centralnego do jakiegokolwiek państwa trzeciego, organizacji międzynarodowej lub podmiotu prywatnego z siedzibą w Unii lub poza nią, aby zapewnić prawo do azylu oraz zabezpieczyć osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową przed ujawnieniem ich danych państwu trzeciemu. Oznacza to, że państwa członkowskie nie powinny przekazywać informacji uzyskanych z systemu centralnego dotyczących: państwa(państw) członkowskiego(-ch) pochodzenia; miejsca i daty złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej; numeru referencyjnego użytego przez państwo członkowskie pochodzenia; daty pobrania odcisków palców, a także daty przekazania danych przez państwo(-a) członkowskie do Eurodac; numeru identyfikacyjnego operatora; oraz wszelkich informacji związanych z jakimkolwiek przekazaniem osoby, której dane dotyczą, na mocy rozporządzenia (UE) nr 604/2013. Zakaz ten powinien pozostawać bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przekazywania takich danych do państw trzecich, do których stosuje się rozporządzenie (UE) nr 604/2013, w celu zapewnienia państwom członkowskim możliwości współpracy z takimi państwami trzecimi do celów tego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 129.

⁽²⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽³⁾ Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60.

- (42) Krajowe organy nadzorcze powinny monitorować zgodność z prawem przetwarzania danych przez państwa członkowskie, a organ nadzorczy ustanowiony decyzją 2009/371/WSiSW powinien monitorować zgodność z prawem przetwarzania danych przez Europol.
- (43) Do przetwarzania danych osobowych przez instytucje, organy, urzędy i agencje unijne, dokonywanego w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych⁽¹⁾, a w szczególności jego art. 21 i 22 dotyczące poufności i bezpieczeństwa przetwarzania. Należy jednak doprecyzować niektóre kwestie związane z odpowiedzialnością za przetwarzanie danych oraz z nadzorem nad ochroną danych, mając na uwadze, że ochrona danych jest kluczowym czynnikiem sprzyjającym prawidłowemu funkcjonowaniu Eurodac oraz że bezpieczeństwo danych, ich wysoka jakość techniczna oraz zgodność z prawem dostępu do nich mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia niezakłóconego i prawidłowego funkcjonowania systemu Eurodac, jak również dla ułatwienia stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013.
- (44) Osoba, której dotyczą dane, powinna zostać poinformowana o celu, w jakim jej dane będą przetwarzane w ramach Eurodac, w tym o celach rozporządzenia (UE) nr 604/2013, a także o tym, w jaki sposób organy ścigania mogą wykorzystywać jej dane.
- (45) Krajowe organy nadzorcze powinny monitorować zgodność z prawem przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie, podczas gdy Europejski Inspektor Ochrony Danych, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001, powinien monitorować działalność instytucji, organów, urzędów i agencji unijnych związaną z przetwarzaniem danych osobowych w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (46) Państwa członkowskie, Parlament Europejski, Rada i Komisja powinny zapewnić krajowym i europejskim organom nadzorczym możliwość sprawowania odpowiedniego nadzoru nad wykorzystywaniem danych EURODAC i dostępem do nich.
- (47) Należy w regularnych odstępach czasu monitorować i oceniać funkcjonowanie Eurodac, w tym również to, czy dostęp na potrzeby ochrony porządku publicznego doprowadził do pośredniej dyskryminacji osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, o czym mowa w przeprowadzonej przez Komisję ocenie zgodności niniejszego rozporządzenia z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”). Agencja powinna przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z działalności systemu centralnego.
- (48) Państwa członkowskie powinny wprowadzić system skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji nakładanych za przetwarzanie danych wprowadzonych do systemu centralnego w sposób sprzeczny z celem Eurodac.
- (49) Należy informować państwa członkowskie o stanie poszczególnych procedur azylowych w celu ułatwienia odpowiedniego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013.
- (50) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych ani zasad uznanych w szczególności w Karcie. Niniejsze rozporządzenie ma w szczególności zapewnić pełne poszanowanie zasady ochrony danych osobowych oraz prawa do ubiegania się o ochronę międzynarodową, jak również wspierać stosowanie art. 8 i 18 Karty. Niniejsze rozporządzenie powinno należeć w związku z tym stosować odpowiednio.
- (51) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (52) Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo powiadomiło o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (53) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (54) Należy ograniczyć zakres terytorialny niniejszego rozporządzenia tak, aby pokrywał się on z zakresem terytorialnym rozporządzenia (UE) nr 604/2013,

(¹) Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel Eurodac

1. Niniejszym ustanawia się system o nazwie Eurodac, którego celem jest pomoc w ustalaniu, które państwo członkowskie, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 604/2013, odpowiada za rozpatrywanie wniosków o ochronę międzynarodową złożonych w państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, a także ułatwianie w inny sposób stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu.

2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia ponadto warunki, na jakich wyznaczone organy państw członkowskich oraz Europejski Urząd Policji (Europol) mogą występować z wnioskiem o porównanie danych daktyloskopijnych z danymi przechowywanymi w systemie centralnym na potrzeby ochrony porządku publicznego.

3. Bez uszczerbku dla możliwości przetwarzania danych przeznaczonych do Eurodac przez państwo członkowskie pochodzenia w bazach danych ustanowionych na mocy prawa krajowego tego państwa członkowskiego, dane daktyloskopijne i inne dane osobowe mogą być przetwarzane w Eurodac tylko w celach określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz w art. 34 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 604/2013.

Artykuł 2

Definicje

1. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia:

a) „osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wystąpił z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej określonym w art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95/UE, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta ostateczna decyzja;

b) „państwo członkowskie pochodzenia” oznacza:

(i) w odniesieniu do osoby objętej art. 9 ust. 1 – państwo członkowskie, które przesyła dane osobowe do systemu centralnego i otrzymuje wyniki porównania;

(ii) w odniesieniu do osoby objętej art. 14 ust. 1 – państwo członkowskie, które przesyła dane osobowe do systemu centralnego;

(iii) w odniesieniu do osoby objętej art. 17 ust. 1 – państwo członkowskie, które przesyła takie dane osobowe do systemu centralnego i otrzymuje wyniki porównania;

c) „beneficjent ochrony międzynarodowej” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, któremu udzielono ochrony międzynarodowej określonej w art. 2 lit. a) dyrektywy 2011/95/UE;

d) „trafienie” oznacza, że dane daktyloskopijne osoby przekazane przez państwo członkowskie zostały w systemie centralnym porównane i przynajmniej jednokrotnie skojarzone z danymi daktyloskopijnymi zapisanymi w skomputeryzowanej centralnej bazie danych, bez uszczerbku dla obowiązku państw członkowskich natychmiastowego sprawozdania wyników porównania zgodnie z art. 25 ust. 4;

e) „krajowy punkt dostępu” oznacza wyznaczony system krajowy, który komunikuje się z systemem centralnym;

f) „Agencja” oznacza agencję ustanowioną rozporządzeniem (UE) nr 1077/2011;

g) „Europol” oznacza Europejski Urząd Policji ustanowiony decyzją 2009/371/WSiSW;

h) „dane Eurodac” oznaczają wszystkie dane przechowywane w systemie centralnym zgodnie z art. 11 i art. 14 ust. 2;

i) „ochrona porządku publicznego” oznacza zapobieganie przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie;

j) „przestępstwa terrorystyczne” oznaczają określone w prawie krajowym przestępstwa odpowiadające lub równoważne przestępstwom, o których mowa w art. 1–4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW;

k) „poważne przestępstwa” oznaczają formy przestępczości odpowiadające lub równoważne tym, o których mowa w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW, jeżeli zgodnie z prawem krajowym podlegają karze pozbawienia wolności lub środkowi zabezpieczającemu polegającemu na pozbawieniu wolności przez maksymalny okres co najmniej trzech lat;

l) „dane daktyloskopijne” oznaczają dane dotyczące odcisków wszystkich palców lub co najmniej palców wskazujących, a jeżeli brak tych palców, odciski wszystkich pozostałych palców danej osoby, lub ślady linii papilarnych.

2. Pojęcia określone w art. 2 dyrektywy 95/46/WE mają takie samo znaczenie w niniejszym rozporządzeniu w zakresie, w jakim dane osobowe przetwarzane są o przez organy państw członkowskich w celach określonych w art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

3. O ile nie postanowiono inaczej, pojęcia określone w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 604/2013 mają takie samo znaczenie w niniejszym rozporządzeniu.

4. Pojęcia określone w art. 2 decyzji ramowej 2008/977/WSiSW mają takie samo znaczenie w niniejszym rozporządzeniu w zakresie, w jakim dane osobowe przetwarzane są przez organy państw członkowskich w celach określonych w art. 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Architektura systemu i podstawowe zasady

1. Na system Eurodac składają się:
 - a) skomputeryzowana centralna baza danych daktyloskopijnych („system centralny”) złożona z:
 - (i) jednostki centralnej;
 - (ii) planu i systemu zachowania ciągłości działania;
 - b) infrastruktura łączności między systemem centralnym a państwami członkowskimi, zapewniająca szyfrowaną wirtualną sieć służącą do przekazywania danych Eurodac („infrastruktura łączności”).
2. Każde państwo członkowskie posiada jeden krajowy punkt dostępu.
3. Dane osób objętych art. 9 ust. 1, art. 14 ust. 1 i art. 17 ust. 1, przetwarzane przez system centralny, są przetwarzane w imieniu państwa członkowskiego pochodzenia na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz rozdzielane za pomocą odpowiednich środków technicznych.
4. Przepisy regulujące działanie systemu Eurodac mają również zastosowanie do operacji przeprowadzanych przez państwa członkowskie, począwszy od przesłania danych do systemu centralnego aż do wykorzystania wyników porównania.
5. Procedurę pobierania odcisków palców ustala się i stosuje zgodnie z praktyką obowiązującą w danym państwie członkowskim i zgodnie z gwarancjami ustanowionymi w Karcie praw

podstawowych Unii Europejskiej, w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka.

Artykuł 4

Zarządzanie operacyjne

1. Agencja odpowiada za zarządzanie operacyjne systemem Eurodac.

Zarządzanie operacyjne systemem Eurodac polega na realizacji wszystkich zadań niezbędnych do zapewnienia funkcjonowania systemu Eurodac zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, w szczególności konserwacji i udoskonalenia technicznych niezbędnych do zapewnienia odpowiedniej jakości funkcjonowania systemu, co dotyczy w szczególności czasu niezbędnego do przeprowadzenia wyszukiwania w systemie centralnym. Plan i system zachowania ciągłości działania są opracowywane z uwzględnieniem potrzeb wynikających z konserwacji i nieprzewidzianego czasu przestoju systemu, w tym wpływu środków w zakresie zachowania ciągłości działania na ochronę i bezpieczeństwo danych.

Agencja, we współpracy z państwami członkowskimi, zapewnia stałe stosowanie w systemie centralnym najlepszych z dostępnych i najbezpieczniejszych technologii oraz technik, z zastrzeżeniem analizy kosztów i korzyści.

2. Agencja odpowiedzialna jest za następujące zadania związane z infrastrukturą łączności:

- a) nadzór;
 - b) bezpieczeństwo;
 - c) koordynację stosunków między państwami członkowskimi i dostawcą.
3. Komisja jest odpowiedzialna za realizację wszystkich zadań związanych z infrastrukturą łączności, innych niż zadania, o których mowa w ust. 2, w szczególności za:

- a) wykonanie budżetu;
- b) zakupy i odnawianie;
- c) sprawy umowne.

4. Bez uszczerbku dla art. 17 regulaminu pracowniczego Agencja stosuje właściwe przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej lub innych równoważnych obowiązków dotyczących zachowania poufności do wszystkich swoich pracowników, od których wymaga się pracy z danymi Eurodac. Obowiązek ten ma zastosowanie również po odejściu pracowników ze stanowiska lub z pracy lub po zakończeniu wykonywania przez nich obowiązków.

Artykuł 5

Wyznaczone organy państw członkowskich na potrzeby ochrony porządku publicznego

1. W celach określonych w art. 1 ust. 2 państwa członkowskie wyznaczają organy upoważnione do występowania z wnioskiem o porównanie z danymi Eurodac zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Wyznaczonymi organami są organy państw członkowskich, które są odpowiedzialne za zapobieganie przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie. Wyznaczone organy nie obejmują agencji lub jednostek, które są wyłącznie odpowiedzialne za wywiad związany z bezpieczeństwem narodowym.

2. Każde państwo członkowskie prowadzi wykaz wyznaczonych organów.

3. Każde państwo członkowskie prowadzi wykaz jednostek operacyjnych w wyznaczonych organach, które są upoważnione do występowania z wnioskiem o porównanie z danymi Eurodac za pośrednictwem krajowego punktu dostępu.

Artykuł 6

Organy weryfikujące państw członkowskich na potrzeby ochrony porządku publicznego

1. W celach określonych w art. 1 ust. 2 każde państwo członkowskie wyznacza jeden organ krajowy lub jednostkę takiego organu jako swój organ weryfikujący. Organ weryfikujący jest organem państwa członkowskiego odpowiedzialnym za zapobieganie przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie.

Wyznaczony organ i organ weryfikujący mogą stanowić część tej samej organizacji, jeżeli zezwala na to prawo krajowe, jednak organ weryfikujący działa niezależnie wykonując swoje zadania na mocy niniejszego rozporządzenia. Organ weryfikujący jest odrębny od jednostek operacyjnych, o których mowa w art. 5 ust. 3, i nie otrzymuje od nich instrukcji dotyczących wyniku weryfikacji.

Państwa członkowskie mogą wyznaczyć więcej niż jeden organ weryfikujący w celu odzwierciedlenia ich struktury organizacyjnej i administracyjnej, zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi lub prawnymi.

2. Organ weryfikujący zapewnia spełnienie warunków niezbędnych do wystąpienia z wnioskiem o porównanie odcisków palców z danymi systemu Eurodac.

Jedynie należycie upoważniony personel organu weryfikującego jest uprawniony do otrzymywania i przesyłania wniosków o dostęp do Eurodac zgodnie z art. 19.

Jedynie organ weryfikujący jest upoważniony do przekazywania wniosków o porównanie odcisków palców do krajowego punktu dostępu.

Artykuł 7

Europol

1. W celach określonych w art. 1 ust. 2 Europol wyznacza wyspecjalizowaną jednostkę z należycie upoważnionymi funkcjonariuszami Europolu jako swój organ weryfikujący, który, wykonując swoje zadania na mocy niniejszego rozporządzenia, działa niezależnie od wyznaczonego organu, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, oraz nie otrzymuje instrukcji od wyznaczonego organu dotyczących wyniku weryfikacji. Jednostka zapewnia spełnienie warunków niezbędnych do wystąpienia z wnioskiem o porównanie odcisków palców z danymi Eurodac. Europol wyznacza, w porozumieniu z każdym państwem członkowskim, krajowy punkt dostępu tego państwa członkowskiego, który przekazuje jego wnioski o porównanie danych daktyloskopijnych do systemu centralnego.

2. Do celów określonych w art. 1 ust. 2 Europol wyznacza jednostkę operacyjną upoważnioną do występowania z wnioskiem o porównanie z danymi Eurodac za pośrednictwem swojego wyznaczonego krajowego punktu dostępu. Wyznaczony organ jest jednostką operacyjną Europolu, która jest właściwa w zakresie gromadzenia, przechowywania, przetwarzania, analizowania i wymiany informacji w celu wspierania i wzmacniania działań państw członkowskich w zakresie zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom podlegającym kompetencji Europolu, ich wykrywania lub ścigania.

Artykuł 8

Statystyki

1. Agencja opracowuje co kwartał statystyki dotyczące pracy systemu centralnego, wskazujące w szczególności:

- liczbę przesłanych zestawów danych dotyczących osób, o których mowa w art. 9 ust. 1, art. 14 ust. 1 i art. 17 ust. 1;
- liczbę trafień w odniesieniu do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które złożyły wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim;
- liczbę trafień w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 14 ust. 1, które następnie złożyły wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;

- d) liczbę trafień w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 17 ust. 1, które wcześniej złożyły wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim;
- e) liczbę danych daktyloskopijnych, których system centralny musiał zażądać od państw członkowskich pochodzenia więcej niż raz, ponieważ dane daktyloskopijne przesłane za pierwszym razem nie pozwalały na porównanie przy użyciu skomputeryzowanego systemu rozpoznawania odcisków palców;
- f) liczbę zestawów danych oznaczonych, odznaczonych, zablokowanych i odblokowanych zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3;
- g) liczbę trafień w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 18 ust. 1, w przypadku których trafienia zostały zarejestrowane na podstawie lit. b) i d) niniejszego artykułu;
- h) liczbę wniosków i trafień, o których mowa w art. 20 ust. 1;
- i) liczbę wniosków i trafień, o których mowa w art. 21 ust. 1.

2. Pod koniec każdego roku przygotowuje się dane statystyczne w formie zestawienia statystyk kwartalnych za ten rok, włącznie ze wskazaniem liczby osób, w odniesieniu do których zarejestrowano trafienia na podstawie ust. 1 lit. b), c) i d). W statystykach dane przedstawiane są z podziałem na poszczególne państwa członkowskie. Wyniki są podawane do publicznej wiadomości.

ROZDZIAŁ II

OSOBY UBIEGAJĄCE SIĘ O OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ

Artykuł 9

Pobieranie, przesyłanie i porównywanie odcisków palców

1. Każde państwo członkowskie niezwłocznie pobiera odciski wszystkich palców od każdej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w wieku co najmniej 14 lat oraz najszybciej jak to możliwe i nie później niż 72 godziny po złożeniu przez nią wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej określonego w art. 20 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 604/2013 przesyła je, wraz z danymi, o których mowa w art. 11 lit. b)–g) niniejszego rozporządzenia, do systemu centralnego.

Niedotrzymanie 72-godzinnego terminu nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku pobrania i przesłania odcisków palców do systemu centralnego. W przypadku gdy stan opuszków palców nie pozwala na pobranie odcisków palców o jakości zapewniającej odpowiednie porównanie zgodnie z art. 25, państwo członkowskie pochodzenia pobiera powtórnie odciski palców osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową i przesyła je ponownie, najszybciej jak to możliwe i nie później niż 48 godzin po ich skutecznym ponownym pobraniu.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy pobranie odcisków palców osoby ubiegającej się o ochronę

międzynarodową nie jest możliwe z powodu środków podjętych w celu ochrony jej zdrowia lub ochrony zdrowia publicznego, państwa członkowskie pobierają i przesyłają takie odciski palców najszybciej jak to możliwe i nie później niż 48 godzin po ustaniu tych powodów zdrowotnych.

W razie poważnych problemów technicznych państwa członkowskie mogą przedłużyć 72-godzinny termin, o którym mowa w ust. 1, maksymalnie o kolejne 48 godzin, w celu wykonywania swoich krajowych planów zachowania ciągłości działania.

3. Dane daktyloskopijne w rozumieniu art. 11 lit. a), przesłane przez którekolwiek z państw członkowskich, z wyjątkiem danych przesłanych zgodnie z art. 10 lit. b), zostają automatycznie porównane z danymi daktyloskopijnymi przesłanymi przez inne państwa członkowskie i przechowywanymi już w systemie centralnym.

4. System centralny zapewnia, na wniosek państwa członkowskiego, aby porównanie, o którym mowa w ust. 3, oprócz danych z innych państw członkowskich, obejmowało dane daktyloskopijne wcześniej przesłane przez to państwo członkowskie.

5. System centralny automatycznie przesyła informacje o trafieniu lub negatywnym wyniku porównania do państwa członkowskiego pochodzenia. W przypadku gdy nastąpi trafienie, przesyła on wszystkie zestawy danych odpowiadające trafieniu oraz dane, o których mowa w art. 11 lit. a)–k), w stosownych przypadkach wraz z oznaczeniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1.

Artykuł 10

Informacje na temat statusu osoby, której dane dotyczą

Do systemu centralnego przesyłane są następujące informacje w celu ich przechowania zgodnie z art. 12 na potrzeby przesyłania na mocy art. 9 ust. 5:

- a) w sytuacji, w której osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową lub inna osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 604/2013, przybywa do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w wyniku przekazania na podstawie decyzji uwzględniającej wniosek o wtórne przejęcie tej osoby, o którym mowa w jego art. 25, odpowiedzialne państwo członkowskie aktualizuje zestaw danych dotyczących tej osoby, zapisanych zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia, dodając informację o dacie jej przybycia;
- b) w sytuacji, w której osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przybywa do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w wyniku przekazania na podstawie decyzji uwzględniającej wniosek o przejęcie tej osoby zgodnie z art. 22 rozporządzenia (UE) nr 604/2013, odpowiedzialne państwo członkowskie przesyła zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia zapisany zestaw danych dotyczących tej osoby, wprowadzając do niego informację o dacie jej przybycia;

- c) kiedy tylko państwo członkowskie pochodzenia ustali, że dana osoba, której dane zapisano w systemie Eurodac zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia, opuściła terytorium państw członkowskich, aktualizuje ono zestaw danych dotyczących tej osoby, zapisanych zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia, dodając informację o dacie opuszczenia przez tę osobę terytorium państw członkowskich, aby ułatwić stosowanie art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 604/2013;
- d) kiedy tylko państwo członkowskie pochodzenia zapewni, aby dana osoba, której dane zapisano w systemie Eurodac zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia, opuściła terytorium państw członkowskich zgodnie z decyzją nakazującą powrót lub z nakazem jej wydalenia, wydanymi w następstwie wycofania lub odrzucenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak przewidziano w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 604/2013, państwo to aktualizuje zestaw danych dotyczących tej osoby, zapisanych zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia, dodając informację o dacie wydalenia tej osoby lub opuszczenia przez nią terytorium państw członkowskich;
- e) państwo członkowskie, które staje się odpowiedzialne zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 604/2013, aktualizuje zestaw danych dotyczących osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, zapisanych zgodnie z art. 11 niniejszego rozporządzenia, dodając informację o dacie podjęcia decyzji o rozpatrzeniu wniosku.
- i) w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 10 lit. c) – data opuszczenia przez daną osobę terytorium państw członkowskich;
- j) w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 10 lit. d) – data opuszczenia przez daną osobę terytorium państw członkowskich lub wydalenia jej z ich terytorium;
- k) w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 10 lit. e) – data podjęcia decyzji o rozpatrzeniu wniosku.

Artykuł 12

Przechowywanie danych

1. Każdy zestaw danych, o którym mowa w art. 11, jest przechowywany w systemie centralnym przez okres dziesięciu lat od daty pobrania odcisków palców.
2. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, system centralny automatycznie usuwa te dane z systemu centralnego.

Artykuł 13

Wcześniejsze usunięcie danych

1. Dane odnoszące się do osoby, która uzyskała obywatelstwo któregośkolwiek z państw członkowskich przed wygaśnięciem okresu, o którym mowa w art. 12 ust. 1, usuwa się z systemu centralnego zgodnie z art. 27 ust. 4, gdy tylko państwo członkowskie pochodzenia otrzyma informację, że dana osoba uzyskała takie obywatelstwo.
2. System centralny informuje wszystkie państwa członkowskie pochodzenia - najszybciej jak to możliwe i nie później niż po upływie 72 godzin - o usunięciu zgodnie z ust. 1 przez inne państwo członkowskie pochodzenia danych, które doprowadziły do trafienia w połączeniu z danymi przesłanymi przez te państwa, dotyczącymi osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 lub art. 14 ust. 1.

ROZDZIAŁ III

OBYWATELE PAŃSTW TRZECICH LUB BEZPAŃSTWOWCY ZATRZYMANI W ZWIĄZKU Z NIELEGALNYM PRZEKROCZENIEM GRANICY ZEWNĘTRZNEJ

Artykuł 14

Gromadzenie i przesyłanie danych daktyloskopijnych

W systemie centralnym zapisywane są tylko następujące dane:

- a) dane daktyloskopijne;
- b) państwo członkowskie pochodzenia, miejsce i data wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej; w przypadkach, o których mowa w art. 10 lit. b), data wniosku oznacza datę wprowadzoną przez państwo członkowskie, które przekazało wnioskodawcę;
- c) płeć;
- d) numer referencyjny użyty przez państwo członkowskie pochodzenia;
- e) data pobrania odcisków palców;
- f) data przesyłania danych do systemu centralnego;
- g) numer identyfikacyjny operatora;
- h) w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 10 lit. a) lub b) – data przybycia danej osoby po jej udanym przekazaniu;

1. Każde państwo członkowskie niezwłocznie pobiera odciski wszystkich palców od każdego obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w wieku co najmniej 14 lat, przybywającego z państwa trzeciego, który został zatrzymany przez właściwe organy kontrolne w związku z nielegalnym przekroczeniem lądowej, morskiej lub powietrznej granicy tego państwa członkowskiego i nie został zawrócony lub który pozostaje fizycznie na terytorium państw członkowskich i nie został uwieczniony, umieszczony w miejscu zatrzymania lub zakładzie zamkniętym przez cały okres pomiędzy zatrzymaniem i wydaleniem na podstawie decyzji o zawróceniu.

2. Dane państwo członkowskie przesyła do systemu centralnego – najszybciej jak to możliwe i nie później niż 72 godzin po dniu zatrzymania - następujące dane dotyczące każdego obywatela państwa trzeciego lub bezpieczeństwa, o którym mowa w ust. 1 i który nie został zawrócony:

- a) dane daktyloskopijne;
- b) państwo członkowskie pochodzenia, miejsce i data zatrzymania;
- c) płeć;
- d) numer referencyjny użyty przez państwo członkowskie pochodzenia;
- e) data pobrania odcisków palców;
- f) data przesłania danych do systemu centralnego;
- g) numer identyfikacyjny operatora.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2, dane określone w ust. 2, odnoszące się do osób zatrzymanych w sposób opisany w ust. 1, które pozostają fizycznie na terytorium państw członkowskich, lecz zostały po dokonaniu zatrzymania uwięzione, umieszczone w miejscu zatrzymania lub zakładzie zamkniętym przez okres dłuższy niż 72 godziny, są przekazywane przed przywróceniem im wolności, zwolnieniem z miejsca zatrzymania lub zakładu zamkniętego.

4. Niedotrzymanie 72-godzinnego terminu, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku pobrania i przesłania odcisków palców do systemu centralnego. W przypadku gdy stan opuszków palców nie pozwala na pobranie odcisków palców o jakości zapewniającej odpowiednie porównanie zgodnie z art. 25, państwo członkowskie pochodzenia pobiera powtórnie odciski palców osób zatrzymanych w sposób opisany w ust. 1 niniejszego artykułu i przesyła je ponownie, najszybciej jak to możliwe i nie później niż 48 godzin po ich skutecznym ponownym pobraniu.

5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy pobranie odcisków palców osoby zatrzymanej nie jest możliwe z powodu środków podjętych w celu ochrony jej zdrowia lub ochrony zdrowia publicznego, dane państwo członkowskie pobiera i przesyła jej odciski palców najszybciej jak to możliwe i nie później niż 48 godzin po ustaniu tych powodów zdrowotnych.

W razie poważnych problemów technicznych państwa członkowskie mogą przedłużyć 72-godzinny okres, o którym mowa w ust. 2, o kolejne 48 godzin w celu wykonywania swoich krajowych planów zapewnienia ciągłości działania.

Artykuł 15

Zapisywanie danych

1. Dane, o których mowa w art. 14 ust. 2, są zapisywane w systemie centralnym.

Bez uszczerbku dla art. 8 dane przesyłane do systemu centralnego zgodnie z art. 14 ust. 2 są zapisywane wyłącznie do celów porównania z danymi dotyczącymi osób ubiegających się o ochronę międzynarodową przesłanymi później do systemu centralnego oraz w celach określonych w art. 1 ust. 2.

System centralny nie porównuje danych przesłanych do tego systemu na podstawie art. 14 ust. 2 z żadnymi innymi danymi zapisanymi wcześniej w systemie centralnym ani z danymi przesyłanymi później do systemu centralnego na podstawie art. 14 ust. 2.

2. Przy porównywaniu danych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową przesłanych później do systemu centralnego z danymi, o których mowa w ust. 1, stosuje się procedury przewidziane w art. 9 ust. 3 i 5 oraz w art. 25 ust. 4.

Artykuł 16

Przechowywanie danych

1. Każdy zestaw danych odnoszący się do obywatela państwa trzeciego lub bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 14 ust. 1, jest przechowywany w systemie centralnym przez 18 miesięcy od daty pobrania odcisków palców. Po upływie tego okresu system centralny automatycznie usuwa te dane.

2. Dane odnoszące się do obywatela państwa trzeciego lub bezpieczeństwa, o których mowa w art. 14 ust. 1, zostają usunięte z systemu centralnego zgodnie z art. 28 ust. 3, gdy tylko państwo członkowskie pochodzenia otrzyma informację, że przed upływem 18-miesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 1, zaistniała jedna z następujących okoliczności:

- a) obywatelowi państwa trzeciego lub bezpieczeństwa wydano dokument pobytowy;
- b) obywatel państwa trzeciego lub bezpieczeństwa opuścił terytorium państw członkowskich;

c) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec uzyskał obywatelstwo któregośkolwiek z państw członkowskich.

3. System centralny informuje wszystkie państwa członkowskie pochodzenia - najszybciej jak to możliwe i nie później niż po 72 godzinach - o usunięciu przez inne państwo członkowskie pochodzenia, z przyczyn określonych w ust. 2 lit. a) lub b) niniejszego artykułu, danych, które zostały skojarzone z danymi przesłanymi przez te państwa, dotyczącymi osób, o których mowa w art. 14 ust. 1.

4. System centralny informuje wszystkie państwa członkowskie pochodzenia - najszybciej jak to możliwe i nie później niż po 72 godzinach - o usunięciu przez inne państwo członkowskie pochodzenia, z przyczyny określonej w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu, danych, które zostały skojarzone z danymi przesłanymi przez te państwa, dotyczącymi osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 lub art. 14 ust. 1.

ROZDZIAŁ IV

OBYWATELE PAŃSTWA TRZECICH LUB BEZPAŃSTWOWCY PRZEBYWAJĄCY NIELEGALNIE W PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM

Artykuł 17

Porównywanie danych daktyloskopijnych

1. W celu sprawdzenia, czy przebywający nielegalnie na jego terytorium obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec złożył wcześniej wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie może przesłać do systemu centralnego wszelkie dane daktyloskopijne związane z odciskami palców, które mogły zostać pobrane od takiego obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w wieku co najmniej 14 lat, wraz z numerem referencyjnym użytym przez to państwo członkowskie.

Ogólną zasadą jest, że podstawy do sprawdzenia, czy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec złożył wcześniej wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, występują w przypadku, gdy:

- a) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec oświadcza, że złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, ale nie wskazuje państwa członkowskiego, w którym wniosek ten został złożony;
- b) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec nie występuje o ochronę międzynarodową, ale sprzeciwia się odesłaniu do swojego państwa pochodzenia, twierdząc, że znalazłby się tam w niebezpieczeństwie; lub
- c) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec w inny sposób próbuje zapobiec wydaleniu go, odmawiając współpracy w ustaleniu jego tożsamości, w szczególności poprzez

nieokazywanie jakichkolwiek dokumentów tożsamości lub okazywanie fałszywych dokumentów tożsamości.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie uczestniczą w procedurze, o której mowa w ust. 1, przesyłają do systemu centralnego dane daktyloskopijne odnoszące się do wszystkich palców lub przynajmniej palców wskazujących, a jeżeli brak tych palców, odciski wszystkich innych palców obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, o których mowa w ust. 1.

3. Dane daktyloskopijne obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, o których mowa w ust. 1, przesyła się do systemu centralnego wyłącznie w celu porównania z danymi daktyloskopijnymi osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, przesłanymi przez inne państwa członkowskie i zapisanymi już w systemie centralnym.

Danych daktyloskopijnych takich obywateli państwa trzeciego lub bezpaństwowców nie zapisuje się w systemie centralnym ani nie są one porównywane z danymi przesłanymi do systemu centralnego na podstawie art. 14 ust. 2.

4. Po przesłaniu wyników porównania danych daktyloskopijnych państwu członkowskiemu pochodzenia system centralny przechowuje zapis wyszukiwania wyłącznie do celów art. 28. Żaden inny zapis wyszukiwania nie może być przechowywany ani przez państwa członkowskie, ani przez system centralny do jakichkolwiek innych celów.

5. W przypadku porównywania danych daktyloskopijnych przesłanych na mocy niniejszego artykułu z danymi daktyloskopijnymi osób ubiegających się o ochronę międzynarodową przesłanymi przez inne państwa członkowskie, które to dane zostały już zapisane w systemie centralnym, stosuje się procedury przewidziane w art. 9 ust. 3 i 5 oraz art. 25 ust. 4.

ROZDZIAŁ V

BENEFICJENCI OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

Artykuł 18

Oznaczanie danych

1. W celach określonych w art. 1 ust. 1 państwo członkowskie pochodzenia, które udzieliło ochrony międzynarodowej osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową, której dane zostały uprzednio zapisane w systemie centralnym zgodnie z art. 11, oznacza odpowiednie dane zgodnie z wymogami w zakresie łączności elektronicznej z systemem centralnym ustanowionymi przez Agencję. Oznaczenie to zapisywane jest w systemie centralnym zgodnie z art. 12 na potrzeby przekazywania danych na mocy art. 9 ust. 5. System centralny informuje wszystkie państwa członkowskie pochodzenia o oznaczeniu przez inne państwo członkowskie pochodzenia danych, które doprowadziły do trafienia w połączeniu z danymi przesłanymi przez te państwa, dotyczącymi osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 lub art. 14 ust. 1. Te państwa członkowskie pochodzenia również oznaczają odpowiadające zestawy danych.

2. Przechowywane w systemie centralnym i oznaczone zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu dane beneficjentów ochrony międzynarodowej są udostępniane do porównywania w celach określonych w art. 1 ust. 2 przez okres trzech lat po dniu udzielenia osobie, której dane dotyczą, ochrony międzynarodowej.

W przypadku gdy nastąpi trafienie, system centralny przesyła dane, o których mowa w art. 11 lit. a)–k), dla wszystkich zestawów danych odpowiadających trafieniu. System centralny nie przesyła oznaczenia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Po upływie okresu trzech lat system centralny automatycznie blokuje takie dane przed przesłaniem w razie wpłynięcia wniosku o porównanie w celach określonych w art. 1 ust. 2, a jednocześnie dane te pozostają dostępne do porównywania do celów określonych w art. 1 ust. 1 do czasu ich usunięcia. Nie przesyła się zablokowanych danych, a w razie trafienia system centralny odsyła wnioskującemu państwu członkowskiemu negatywny wynik.

3. Państwo członkowskie pochodzenia usuwa oznaczenie danych lub odblokowuje dane dotyczące obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego dane zostały uprzednio oznaczone lub zablokowane zgodnie z ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu, jeżeli jego status został cofnięty, wygasł lub odmówiono jego przedłużenia na podstawie art. 14 lub 19 dyrektywy 2011/95/UE.

ROZDZIAŁ VI

PROCEDURA PORÓWNYWANIA I PRZESYŁANIA DANYCH NA POTRZEBY OCHRONY PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Artykuł 19

Procedura porównania danych daktyloskopijnych z danymi Eurodac

1. W celach określonych w art. 1 ust. 2 wyznaczone organy, o których mowa w art. 5 ust. 1 i art. 7 ust. 2, mogą zgodnie z art. 20 ust. 1 przedkładać organowi weryfikującemu umotywowane elektroniczne wnioski o przesłanie danych daktyloskopijnych w celu porównania, wraz z numerem referencyjnym użytym przez nie, do systemu centralnego za pośrednictwem krajowego punktu dostępu. Po otrzymaniu takiego wniosku organ weryfikujący sprawdza, czy spełnione zostały wszystkie warunki wystąpienia z wnioskiem o porównanie, o których mowa odpowiednio w art. 20 lub 21.

2. W przypadku gdy wszystkie warunki wystąpienia z wnioskiem o porównanie danych daktyloskopijnych, o których mowa w art. 20 lub 21, zostały spełnione, organ weryfikujący przekazuje wniosek o porównanie do krajowego punktu dostępu, który prześle go do systemu centralnego zgodnie z art. 9 ust. 3 i 5 w celu porównania z danymi przesłanymi do systemu centralnego zgodnie z art. 9 ust. 1 i art. 14 ust. 2.

3. W wyjątkowo nagłych przypadkach, kiedy zachodzi potrzeba zapobieżenia bezpośredniemu zagrożeniu związanemu z przestępstwem terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwem organ weryfikujący może przekazać dane daktyloskopijne do krajowego punktu dostępu w celu ich porównania

natychmiast po otrzymaniu wniosku wyznaczonego organu i dopiero po fakcie sprawdzić, czy wszystkie warunki wystąpienia z wnioskiem o porównanie danych daktyloskopijnych, o których mowa w art. 20 lub art. 21, zostały spełnione, w tym również, czy dany przypadek był rzeczywiście wyjątkowo nagły. Weryfikacja po fakcie odbywa się bez nieuzasadnionej zwłoki po rozpatrzeniu wniosku.

4. W przypadku gdy w wyniku takiej weryfikacji zostanie stwierdzone, że dostęp do danych Eurodac był nieuzasadniony, wszystkie organy, które uzyskały dostęp do tych danych, usuwają informacje przekazane z systemu Eurodac i informują organ weryfikujący o tym usunięciu.

Artykuł 20

Warunki dostępu wyznaczonych organów do systemu Eurodac

1. W celach określonych w art. 1 ust. 2 wyznaczone organy mogą przedkładać umotywowane elektroniczne wnioski o porównanie danych daktyloskopijnych z danymi przechowywanymi w centralnym systemie w granicach swoich kompetencji i wyłącznie wtedy, gdy do ustalenia tożsamości osoby, której dane dotyczą, nie doprowadziło porównanie z następującymi bazami danych:

— krajowe bazy daktyloskopijne;

— zautomatyzowane systemy identyfikacji daktyloskopijnej wszystkich innych państw członkowskich na mocy decyzji 2008/615/WSiSW, w przypadku gdy porównanie jest technicznie możliwe, chyba że istnieją uzasadnione powody, by sądzić, iż porównanie z takimi systemami nie doprowadziłoby do ustalenia tożsamości osoby, której dane dotyczą; takie uzasadnione powody podaje się w umotywowanym elektronicznym wniosku o porównanie z danymi Eurodac, przesłanym przez wyznaczony organ organowi weryfikującemu, oraz

— wizowy system informacyjny, pod warunkiem spełnienia ustanowionych w decyzji 2008/633/WSiSW warunków takiego porównania;

oraz gdy spełnione są łącznie wszystkie następujące warunki:

- a) porównanie jest niezbędne na potrzeby zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania, co oznacza, że występują nadrzędne względy bezpieczeństwa publicznego, które na zasadzie proporcjonalności uzasadniają przeszukiwanie bazy danych,
- b) porównanie jest niezbędne w konkretnej sprawie; (tzn. nie prowadzi się systematycznych porównań); oraz

c) istnieją uzasadnione powody, by uznać, że porównanie znacznie przyczyni się do zapobiegania wszelkim odnośnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania. Takie uzasadnione powody istnieją w szczególności w przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa, sprawca takich przestępstw lub ich ofiara należą do jednej z kategorii objętych niniejszym rozporządzeniem.

2. Wnioski o porównanie z danymi Eurodac ograniczają się do przeszukania na podstawie danych daktyloskopijnych.

Artykuł 21

Warunki dostępu Europolu do systemu Eurodac

1. W celach określonych w art. 1 ust. 2 wyznaczony organ Europolu może przedkładać umotywowane elektroniczne wnioski o porównanie danych daktyloskopijnych z danymi przechowywanymi w systemie centralnym – w granicach mandatu Europolu i jeżeli jest to niezbędne do realizacji zadań Europolu – wyłącznie wtedy, gdy porównanie z danymi daktyloskopijnymi przechowywanymi w jakichkolwiek systemach przetwarzania informacji technicznie i prawnie dostępnych dla Europolu nie doprowadziło do ustalenia tożsamości osoby, której dane dotyczą, oraz gdy spełnione są łącznie wszystkie następujące warunki:

- a) porównanie jest niezbędne do wsparcia i wzmocnienia działań państw członkowskich na rzecz zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom podlegającym mandatowi Europolu, ich wykrywania lub ścigania, co oznacza, że występują nadrzędne względy bezpieczeństwa publicznego, które na zasadzie proporcjonalności uzasadniają przeszukanie bazy danych;
- b) porównanie jest niezbędne w konkretnej sprawie; (tzn. nie prowadzi się systematycznych porównań); oraz
- c) istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że porównanie znacznie przyczyni się do zapobiegania wszelkim odnośnym przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania. Takie uzasadnione powody istnieją w szczególności w przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa, ich sprawca lub ofiara należą do jednej z kategorii objętych niniejszym rozporządzeniem.

2. Wnioski o porównanie z danymi Eurodac ograniczają się do porównania danych daktyloskopijnych.

3. Przetwarzanie informacji uzyskanych przez Europol na podstawie porównania z danymi Eurodac wymaga zezwolenia państwa członkowskiego pochodzenia. Zezwolenie takie uzyskuje się za pośrednictwem jednostki krajowej Europolu w tym państwie członkowskim.

Artykuł 22

Komunikacja między wyznaczonymi organami, organami weryfikującymi i krajowymi punktami dostępu

1. Bez uszczerbku dla art. 26 wszelka komunikacja między wyznaczonymi organami, organami weryfikującymi i krajowymi punktami dostępu musi być bezpieczna i odbywa się drogą elektroniczną.

2. W celach określonych w art. 1 ust. 2 odciski palców są przetwarzane cyfrowo przez państwa członkowskie oraz przesyłane w formacie danych, o którym mowa w załączniku I, w celu zapewnienia możliwości przeprowadzenia porównania przy użyciu skomputeryzowanego systemu rozpoznawania odcisków palców.

ROZDZIAŁ VII

PRZETWARZANIE DANYCH, OCHRONA DANYCH I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Artykuł 23

Odpowiedzialność za przetwarzanie danych

1. Państwo członkowskie pochodzenia odpowiada za zapewnienie, aby:

- a) odciski palców były pobierane zgodnie z prawem;
- b) dane daktyloskopijne i inne dane, o których mowa w art. 11, art. 14 ust. 2 i art. 17 ust. 2, były przysyłane do systemu centralnego zgodnie z prawem;
- c) w momencie przysyłania do systemu centralnego dane były dokładne i aktualne;
- d) bez uszczerbku dla kompetencji Agencji, dane w systemie centralnym były zapisywane, przechowywane, poprawiane i usuwane zgodnie z prawem;
- e) wyniki porównania danych daktyloskopijnych przysyłane przez system centralny były przetwarzane zgodnie z prawem.

2. Zgodnie z art. 34 państwo członkowskie pochodzenia zapewnia bezpieczeństwo danych, o których mowa w ust. 1, przed ich przesłaniem oraz podczas ich przysyłania do systemu centralnego, jak również bezpieczeństwo danych, które otrzymuje z systemu centralnego.

3. Państwo członkowskie pochodzenia odpowiada za ostateczną identyfikację danych zgodnie z art. 25 ust. 4.

4. Agencja zapewnia, aby system centralny funkcjonował zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia. W szczególności Agencja:

- a) przyjmuje środki służące zapewnieniu, aby osoby pracujące z systemem centralnym przetwarzały dane w nim zapisane tylko zgodnie z celami systemu Eurodac określonymi w art. 1;
- b) podejmuje środki niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa systemu centralnego zgodnie z art. 34;
- c) zapewnia, aby tylko osoby upoważnione do pracy z systemem centralnym miały do niego dostęp, bez uszczerbku dla kompetencji Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

Agencja informuje Parlament Europejski i Radę, a także Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, o środkach podejmowanych zgodnie z akapitem pierwszym.

Artykuł 24

Przesyłanie

1. Odciski palców są przetwarzane cyfrowo i przesyłane w formacie danych, o którym mowa w załączniku I. O ile jest to niezbędne do skutecznego funkcjonowania systemu centralnego, Agencja określa wymogi techniczne w zakresie formatu przysyłania danych przez państwa członkowskie do systemu centralnego i w odwrotnym kierunku. Agencja zapewnia, aby dane daktyloskopijne przysyłane przez państwa członkowskie mogły być porównywane przez skomputeryzowany system rozpoznawania odcisków palców.

2. Państwa członkowskie przekazują dane, o których mowa w art. 11, art. 14 ust. 2 i art. 17 ust. 2, drogą elektroniczną. Dane, o których mowa w art. 11 oraz art. 14 ust. 2, są automatycznie zapisywane w systemie centralnym. O ile jest to niezbędne do skutecznego funkcjonowania systemu centralnego, Agencja określa wymogi techniczne mające na celu zapewnienie właściwego przysyłania danych drogą elektroniczną przez państwa członkowskie do systemu centralnego i w odwrotnym kierunku.

3. Numer referencyjny, o którym mowa w art. 11 lit. d), art. 14 ust. 2 lit. d), art. 17 ust. 1 i art. 19 ust. 1, umożliwia jednoznaczne przyporządkowanie danych do jednej określonej osoby oraz do państwa członkowskiego, które przesyła dane. Ponadto umożliwia stwierdzenie, czy dane te odnoszą się do osoby, o której mowa w art. 9 ust. 1, art. 14 ust. 1 lub art. 17 ust. 1.

4. Numer referencyjny zaczyna się od litery(liter) identyfikacyjnej(-ych), umożliwiającej(-ych) – zgodnie z normą, o której mowa w załączniku I – identyfikację państwa członkowskiego przysyłającego dane. Po literze(-ach) identyfikacyjnej(-ych) znajduje się cyfra określająca kategorię osoby lub wniosku. Cyfra „1” odnosi się do osób, o których mowa w art. 9 ust. 1, cyfra „2” – do osób, o których mowa w art. 14 ust. 1, cyfra „3” – do osób, o których mowa w art. 17 ust. 1, cyfra „4” – do wniosków, o których mowa w art. 20, cyfra „5” – do wniosków, o których mowa w art. 21, a cyfra „9” – do wniosków, o których mowa w art. 29.

5. Agencja ustanawia procedury techniczne niezbędne do zapewniania przez państwa członkowskie otrzymywania przez system centralny jednoznacznych danych.

6. System centralny, najszybciej jak to możliwe, potwierdza otrzymanie przesłanych danych. W tym celu Agencja ustanawia wymogi techniczne niezbędne do zapewnienia, aby państwa członkowskie otrzymywały potwierdzenie jeśli tego zażądata.

Artykuł 25

Dokonywanie porównań i przysyłanie wyników

1. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednią jakość przekazywanych danych daktyloskopijnych umożliwiającą porównywanie przy pomocy skomputeryzowanego systemu rozpoznawania odcisków palców. O ile jest to niezbędne do zapewnienia bardzo wysokiej dokładności wyników porównania przez system centralny, Agencja określa odpowiednią jakość przysyłanych danych daktyloskopijnych. System centralny, najszybciej jak to możliwe, sprawdza jakość przesłanych danych daktyloskopijnych. Jeżeli dane daktyloskopijne nie nadają się do porównania przy użyciu skomputeryzowanego systemu rozpoznawania odcisków palców, system centralny informuje dane państwo członkowskie. To państwo członkowskie przesyła następnie dane daktyloskopijne odpowiedniej jakości, używając tego samego numeru referencyjnego, którego użyto w odniesieniu do poprzedniego zestawu danych daktyloskopijnych.

2. System centralny przeprowadza porównania w kolejności napływania wniosków. Każdy wniosek jest rozpatrywany w ciągu 24 godzin. Państwo członkowskie może, ze względów związanych z prawem krajowym, wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie szczególnie pilnych porównań w ciągu godziny. W przypadku gdy nie można dotrzymać tych terminów z uwagi na okoliczności niezależne od Agencji, system centralny rozpatruje taki wniosek w pierwszej kolejności, gdy tylko ustaną te okoliczności. W takich przypadkach, o ile jest to niezbędne do skutecznego funkcjonowania systemu centralnego, Agencja ustanawia kryteria zapewniające pierwszeństwo rozpatrzenia takich wniosków.

3. O ile jest to niezbędne do skutecznego funkcjonowania systemu centralnego, Agencja ustanawia procedury operacyjne dotyczące przetwarzania otrzymanych danych oraz przysyłania wyników porównania.

4. Wyniki porównania są niezwłocznie sprawdzane w otrzymującym państwie członkowskim przez eksperta w dziedzinie daktyloskopii, zgodnie z przepisami krajowymi tego państwa członkowskiego, specjalnie wyszkolonego w zakresie takich rodzajów porównań danych daktyloskopijnych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. W celach określonych w art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia ostatecznej identyfikacji dokonuje państwo członkowskie pochodzenia we współpracy z innymi zainteresowanymi państwami członkowskimi zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) nr 604/2013.

Informacje otrzymane z systemu centralnego dotyczące innych danych uznanych za niewiarygodne zostają usunięte zaraz po stwierdzeniu braku wiarygodności tych danych.

5. W przypadku gdy w rezultacie ostatecznej identyfikacji dokonanej zgodnie z ust. 4 okaże się, że wynik porównania otrzymany z systemu centralnego nie odpowiada danym daktyloskopijnym przesłanym do porównania, państwa członkowskie niezwłocznie usuwają wynik porównania i informują o tym fakcie najszybciej jak to możliwe i nie później niż po upływie trzech dni roboczych Komisję oraz Agencję.

Artykuł 26

Komunikacja między państwami członkowskimi a systemem centralnym

Przesyłanie danych przez państwa członkowskie do systemu centralnego i w odwrotnym kierunku odbywa się za pośrednictwem infrastruktury łączności. O ile jest to niezbędne do skutecznego funkcjonowania systemu centralnego, Agencja ustanawia procedury techniczne niezbędne do korzystania z infrastruktury łączności.

Artykuł 27

Dostęp do danych zapisanych w systemie Eurodac oraz ich poprawianie i usuwanie

1. Państwo członkowskie pochodzenia ma dostęp do danych, które przesłało i które są zapisane w systemie centralnym zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Żadne państwo członkowskie nie może przeszukiwać danych przesłanych przez inne państwo członkowskie ani nie może otrzymywać takich danych z wyjątkiem danych wynikających z porównania, o którym mowa w art. 9 ust. 5.

2. Organami państw członkowskich, które zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu mają dostęp do danych zapisanych w systemie centralnym, są organy wyznaczone przez każde państwo członkowskie do celów określonych w art. 1 ust. 1. Przy takim wyznaczeniu określa się, która dokładnie jednostka odpowiada za realizację zadań związanych ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia. Każde państwo członkowskie niezwłocznie przekazuje Komisji i Agencji wykaz tych jednostek oraz informuje o wszelkich zmianach w tym wykazie. Agencja publikuje skonsolidowany wykaz w *Dzienniku Urzędowym Unii*

Europejskiej. W przypadku wprowadzenia zmian w wykazie Agencja publikuje co roku w internecie zaktualizowany skonsolidowany wykaz.

3. Tylko państwo członkowskie pochodzenia ma prawo do zmiany danych, które przesłało do systemu centralnego, poprzez uzupełnianie i poprawianie takich danych lub ich usuwanie, bez uszczerbku dla usuwania danych dokonywanego zgodnie z art. 12 ust. 2 lub art. 16 ust. 1.

4. Jeżeli państwo członkowskie lub Agencja dysponują dowodami wskazującymi, że dane zapisane w systemie centralnym nie odpowiadają stanowi faktycznemu, powiadamia o tym jak najszybciej państwo członkowskie pochodzenia.

Jeżeli państwo członkowskie dysponuje dowodami wskazującymi, że dane zostały zapisane w systemie centralnym z naruszeniem niniejszego rozporządzenia, powiadamia o tym najszybciej jak to możliwe Agencję, Komisję i państwo członkowskie pochodzenia. Państwo członkowskie pochodzenia sprawdza odnośne dane oraz, w razie konieczności, niezwłocznie je zmienia lub usuwa.

5. Agencja nie przysyła ani nie udostępnia danych zapisanych w systemie centralnym organom jakiegokolwiek państwa trzeciego. Zakaz ten nie ma zastosowania do przekazywania takich danych do państw trzecich, do których stosuje się rozporządzenie (UE) nr 604/2013.

Artykuł 28

Prowadzenie rejestru

1. Agencja prowadzi rejestr wszystkich operacji przetwarzania danych w systemie centralnym. W rejestrze tym odnotowuje się cel, datę i godzinę dostępu, przesłane dane, dane użyte do wyszukiwania, jak również nazwę jednostki wprowadzającej lub pobierającej dane oraz imiona i nazwiska odpowiedzialnych osób.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, może być wykorzystywany wyłącznie do monitorowania dopuszczalności operacji przetwarzania danych z punktu widzenia zasad ochrony danych, oraz do zapewnienia bezpieczeństwa danych zgodnie z art. 34. Rejestr musi być zabezpieczony za pomocą odpowiednich środków przed nieupoważnionym dostępem, a zawarte w nim zapisy usuwane po upływie jednego roku od zakończenia okresu przechowywania, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i art. 16 ust. 1, chyba że są one niezbędne do przeprowadzenia procedur monitorowania, które zostały już uruchomione.

3. W celach określonych w art. 1 ust. 1 każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do osiągnięcia celów określonych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu w odniesieniu do swojego systemu krajowego. Ponadto każde państwo członkowskie prowadzi rejestr personelu należycie upoważnionego do wprowadzania lub pobierania danych.

Artykuł 29

Prawa osoby, której dane dotyczą

1. Państwo członkowskie pochodzenia informuje osobę objętą art. 9 ust. 1, art. 14 ust. 1 lub art. 17 ust. 1 na piśmie oraz, w razie konieczności, ustnie, w języku, który zna lub którego znajomości zasadnie się od niej oczekuje, o:

- a) tożsamości administratora w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE oraz, w stosownych przypadkach, jego przedstawiciela;
- b) celu, w którym jej dane będą przetwarzane w systemie Eurodac, łącznie z opisem celów rozporządzenia (UE) nr 604/2013, zgodnie z jego art. 4, oraz wyjaśnienie w zrozumiałej formie, przy użyciu jasnego i prostego języka faktu, że państwa członkowskie i Europol mogą uzyskiwać dostęp do systemu Eurodac do celów ochrony porządku publicznego;
- c) odbiorcach danych;
- d) w odniesieniu do osoby objętej art. 9 ust. 1 lub 14 ust. 1 – obowiązku pobrania od niej odcisków palców;
- e) prawie dostępu do danych dotyczących tej osoby oraz prawie do żądania poprawienia nieprawidłowych danych dotyczących tej osoby lub usunięcia danych dotyczących tej osoby przetwarzanych niezgodnie z prawem, a także o prawie otrzymywania informacji o procedurach korzystania z tych praw, w tym o danych kontaktowych administratora danych oraz krajowych organów nadzorczych, o których mowa w art. 30 ust. 1.

2. W odniesieniu do osoby objętej art. 9 ust. 1 lub 14 ust. 1 informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przekazuje się w momencie pobierania od tej osoby odcisków palców.

W odniesieniu do osoby objętej zakresem art. 17 ust. 1 informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przekazuje się nie później niż w momencie przesłania danych dotyczących tej osoby do systemu centralnego. Obowiązek ten nie ma zastosowania w przypadku, gdy przekazanie takich informacji jest niemożliwe lub wymagałoby nieproporcjonalnie dużego wysiłku.

W przypadku gdy osobą objętą art. 9 ust. 1, 14 ust. 1 i 17 ust. 1 jest małoletni, państwa członkowskie przekazują te informacje w sposób stosowny do jego wieku.

3. Wspólną ulotkę zawierającą co najmniej informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz informacje,

o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 604/2013, sporządza się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2 tego rozporządzenia.

Ulotka zawiera jasne i proste informacje oraz jest napisana w języku, który dana osoba rozumie lub którego znajomości zasadnie się od niej oczekuje.

Ulotka przygotowywana jest w taki sposób, by państwa członkowskie mogły ją uzupełniać dodatkowymi, tylko im właściwymi informacjami. Te właściwe tylko państwom członkowskim informacje obejmują przynajmniej informacje o prawach osoby, której dane dotyczą, i o możliwości uzyskania pomocy ze strony krajowych organów nadzorczych oraz dane kontaktowe biura administratora danych i krajowych organów nadzorczych.

4. W celach określonych w art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia w każdym państwie członkowskim każda osoba, której dane dotyczą, może zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz procedurami tego państwa wykonywać prawa przewidziane w art. 12 dyrektywy 95/46/WE.

Bez uszczerbku dla obowiązku dostarczenia innych informacji zgodnie z art. 12 lit. a) dyrektywy 95/46/WE osoba, której dane dotyczą, ma prawo do uzyskania informacji o danych, które jej dotyczą, zapisanych w systemie centralnym oraz o państwie członkowskim, które przesłało je do systemu centralnego. Taki dostęp do danych może przyznać jedynie państwo członkowskie.

5. W celach określonych w art. 1 ust. 1 w każdym państwie członkowskim każda osoba może wystąpić z wnioskiem, aby dane, które nie odpowiadają stanowi faktycznemu, zostały poprawione, a dane zapisane niezgodnie z prawem – usunięte. Poprawienia i usunięcia danych dokonuje bez nadmiernej zwłoki państwo członkowskie, które przesłało dane, zgodnie z jego przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz procedurami.

6. W celach określonych w art. 1 ust. 1, jeżeli prawa do poprawienia i usunięcia danych wykonywane są w państwie członkowskim innym niż to lub te, które przesłało(-y) dane, organy tego państwa członkowskiego kontaktują się z organami państwa członkowskiego lub państw członkowskich, które przesłało(-y) dane, aby mogło(-y) ono(one) sprawdzić prawidłowość danych oraz zgodność z prawem przesłania ich do systemu centralnego i zapisania ich w tym systemie.

7. W celach określonych w art. 1 ust. 1 jeżeli okaże się, że dane zapisane w systemie centralnym nie odpowiadają stanowi faktycznemu lub zostały zapisane niezgodnie z prawem, państwo członkowskie, które przesłało te dane, poprawia je lub usuwa zgodnie z art. 27 ust. 3. To samo państwo członkowskie powiadamia pisemnie osobę, której dane dotyczą, bez nadmiernej zwłoki, że podjęło działania mające na celu poprawienie lub usunięcie danych, które jej dotyczą.

8. W celach określonych w art. 1 ust. 1, jeżeli państwo członkowskie, które przesłało dane, nie zgadza się z tym, że dane zapisane w systemie centralnym nie odpowiadają stanowi faktycznemu lub zostały zapisane niezgodnie z prawem, wyjaśnia pisemnie osobie, której dane dotyczą, bez nadmiernej zwłoki, dlaczego nie zamierza poprawić lub usunąć danych, które jej dotyczą.

To państwo członkowskie przekazuje również osobie, której dane dotyczą, informacje o działaniach, jakie osoba ta może podjąć, jeśli nie akceptuje udzielonych wyjaśnień. Obejmuje to informacje, jak wnieść powództwo lub, w stosownych przypadkach, skargę do właściwych organów lub sądów tego państwa członkowskiego, oraz informacje o wszelkiej pomocy finansowej lub innego rodzaju pomocy dostępnej zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz procedurami tego państwa członkowskiego.

9. Każdy wniosek złożony na podstawie ust. 4 i 5 zawiera wszystkie szczegółowe informacje niezbędne do zidentyfikowania osoby, której dane dotyczą, włącznie z odciskami palców. Informacje takie wykorzystuje się wyłącznie do umożliwienia korzystania z praw, o których mowa w ust. 4 i 5, po czym natychmiast się je usuwa.

10. Właściwe organy państw członkowskich aktywnie współpracują w celu szybkiego egzekwowania praw ustanowionych w ust. 5, 6 i 7.

11. W każdym przypadku, gdy osoba występuje o udostępnienie danych, które jej dotyczą, zgodnie z ust. 4, właściwy organ odnotowuje w formie dokumentu pisemnego, że taki wniosek został złożony i w jaki sposób został on rozpatrzony, oraz niezwłocznie udostępnia krajowym organom nadzorczym ten dokument.

12. W celach określonych w art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia w każdym państwie członkowskim krajowy organ nadzorczy pomaga zgodnie z art. 28 ust. 4 dyrektywy 95/46/WE osobie, której dane dotyczą, na jej wniosek, w wykonywaniu przysługujących jej praw.

13. W celach określonych w art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia krajowy organ nadzorczy państwa członkowskiego, które przesłało dane, oraz krajowy organ nadzorczy państwa członkowskiego, w którym przebywa osoba, której dane dotyczą, pomagają i, na wniosek takiej osoby, doradzają jej w wykonywaniu przysługującego jej prawa do poprawienia lub usunięcia danych. Oba krajowe organy nadzorcze współpracują w tym celu. Wniosek o taką pomoc może zostać złożony w krajowym organie nadzorczym państwa członkowskiego, gdzie przebywa osoba, której dane dotyczą, a organ ten przekazuje wniosek do organu państwa członkowskiego, które przesłało dane.

14. W każdym państwie członkowskim każda osoba może zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz procedurami tego państwa wnieść powództwo lub, w stosownych

przypadkach, skargę do właściwych organów lub sądów tego państwa, jeśli odmówiono jej prawa dostępu do danych przewidzianego w ust. 4.

15. Każda osoba może, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz procedurami państwa członkowskiego, które przesłało dane, wnieść powództwo lub, w stosownych przypadkach, skargę do właściwych organów lub sądów tego państwa w związku z danymi odnoszącymi się do tej osoby zapisanymi w systemie centralnym, w celu skorzystania ze swoich praw na podstawie ust. 5. Obowiązek udzielania przez krajowe organy nadzorcze pomocy oraz, na wniosek, doradztwa osobie, której dane dotyczą, zgodnie z ust. 13, istnieje przez cały czas trwania postępowania.

Artykuł 30

Nadzór ze strony krajowego organu nadzorczego

1. W celach określonych w art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia każde państwo członkowskie ustanawia przepisy stanowiące, że krajowy organ lub organy nadzorcze wyznaczone na podstawie art. 28 ust. 1 dyrektywy 95/46/WE monitorują niezależnie, zgodnie z obowiązującym w danym państwie prawem krajowym, zgodność z prawem przetwarzania przez to państwo członkowskie danych osobowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, włącznie z przesyłaniem danych do systemu centralnego.

2. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby krajowy organ nadzorczy miał możliwość zasięgania opinii osób dysponujących wystarczającą wiedzą w zakresie danych daktyloskopijnych.

Artykuł 31

Nadzór ze strony Europejskiego Inspektora Ochrony Danych

1. Europejski Inspektor Ochrony Danych zapewnia, aby wszelkie działania dotyczące Eurodac związane z przetwarzaniem danych osobowych, a w szczególności te prowadzone przez Agencję, wykonywane były zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 oraz z niniejszym rozporządzeniem.

2. Europejski Inspektor Ochrony Danych zapewnia, aby co najmniej co trzy lata przeprowadzana była kontrola działań Agencji związanych z przetwarzaniem danych osobowych, zgodna z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej. Sprawozdanie z takiej kontroli przesyłane jest Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji, Agencji i krajowym organom nadzorczym. Agencji umożliwia się wniesienie uwag przed przyjęciem sprawozdania.

Artykuł 32

Współpraca między krajowymi organami nadzorczymi a Europejskim Inspektorem Ochrony Danych

1. Krajowe organy nadzorcze oraz Europejski Inspektor Ochrony Danych, działając w granicach swych odpowiednich kompetencji, aktywnie współpracują w ramach swoich zadań oraz zapewniają skoordynowany nadzór nad systemem Eurodac.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby co roku niezależny podmiot przeprowadzał zgodnie z art. 33 ust. 2 kontrolę przetwarzania danych osobowych w celach określonych w art. 1 ust. 2, obejmującą analizę próbek umotywowanych elektronicznych wniosków.

Wyniki kontroli dołącza się do rocznego sprawozdania państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 40 ust. 7.

3. Krajowe organy nadzorcze oraz Europejski Inspektor Ochrony Danych, działając w granicach swych odpowiednich kompetencji, wymieniają stosowne informacje, pomagają sobie wzajemnie w prowadzeniu kontroli i inspekcji, analizują trudności w interpretowaniu lub w stosowaniu niniejszego rozporządzenia, badają problemy ze sprawowaniem niezależnego nadzoru lub wykonywaniem praw przysługujących osobom, których dane dotyczą, opracowują zharmonizowane propozycje wspólnych rozwiązań wszelkich problemów oraz propagują wiedzę na temat praw związanych z ochroną danych, stosownie do potrzeb.

4. W celach określonych w ust. 3 krajowe organy nadzorcze oraz Europejski Inspektor Ochrony Danych spotykają się przynajmniej dwa razy w roku. Obowiązek pokrycia kosztów i obsługi takich spotkań spoczywa na Europejskim Inspektorze Ochrony Danych. Podczas pierwszego spotkania zostaje przyjęty regulamin wewnętrzny. Dalsze metody pracy opracowywane są wspólnie, zależnie od potrzeb. Wspólne sprawozdanie z działalności przesyłane jest co dwa lata Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Agencji.

Artykuł 33

Ochrona danych osobowych na potrzeby ochrony porządku publicznego

1. Każde państwo członkowskie stanowi, że przepisy przyjęte na mocy prawa krajowego w celu wdrożenia decyzji ramowej 2008/977/WSiSW mają zastosowanie także do przetwarzania danych osobowych przez krajowe organy tego państwa członkowskiego w celach określonych w art. 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

2. Monitorowanie zgodności z prawem przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie w celach określonych w art. 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, w tym w celu przesyłania ich do systemu Eurodac oraz z tego systemu, prowadzą krajowe organy nadzorcze wyznaczone zgodnie z decyzją ramową 2008/977/WSiSW.

3. Przetwarzanie danych osobowych przez Europol na mocy niniejszego rozporządzenia odbywa się zgodnie z decyzją 2009/371/WSiSW i jest nadzorowane przez niezależnego zewnętrznego inspektora ochrony danych. Art. 30, 31 i 32 tej decyzji mają zastosowanie do przetwarzania danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia. Niezależny zewnętrzny inspektor ochrony danych zapewnia, aby prawa osób fizycznych nie były naruszane.

4. Dane osobowe uzyskane z Eurodac zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w celach określonych w art. 1 ust. 2 przetwarzane są wyłącznie na potrzeby zapobiegania, wykrywania lub

prowadzenia dochodzeń w konkretnej sprawie, w związku z którą państwo członkowskie lub Europol zwróciły się o udostępnienie danych.

5. System centralny, wyznaczone organy i organy weryfikujące oraz Europol przechowują zapis wyszukiwania w celu umożliwienia krajowym organom ochrony danych i Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych monitorowania zgodności przetwarzania danych z unijnymi przepisami o ochronie danych, w tym również w celu przechowywania zapisów wyszukiwania z myślą o przygotowywaniu sprawozdań, o których mowa w art. 40 ust. 7. Poza tymi celami dane osobowe, a także zapis wyszukiwania, są usuwane ze wszystkich akt krajowych i akt Europolu po upływie jednego miesiąca, o ile nie są one potrzebne do celów konkretnego, toczącego się postępowania karnego, w związku z którym to państwo członkowskie lub Europol zwróciły się o ich udostępnienie.

Artykuł 34

Bezpieczeństwo danych

1. Państwo członkowskie pochodzenia zapewnia bezpieczeństwo danych przed przesłaniem ich do systemu centralnego oraz w trakcie ich przesyłania.

2. Każde państwo członkowskie w odniesieniu do wszystkich danych przetwarzanych przez jego właściwe organy na mocy niniejszego rozporządzenia przyjmuje niezbędne środki, łącznie z planem bezpieczeństwa, w celu:

- a) zapewnienia fizycznej ochrony danych, w tym poprzez opracowanie planów ewentualnościowych służących ochronie najważniejszej infrastruktury;
- b) uniemożliwiania osobom nieupoważnionym dostępu do krajowych obiektów, w których to państwo członkowskie wykonuje operacje zgodnie z celami systemu Eurodac (kontrolę przy wejściu do obiektów);
- c) zapobiegania nieupoważnionemu odczytywaniu, kopiowaniu, zmienianiu lub usuwaniu nośników danych (kontrola nośników danych);
- d) zapobiegania nieupoważnionemu wprowadzaniu danych oraz nieupoważnionemu przeglądaniu, zmienianiu lub usuwaniu przechowywanych danych osobowych (kontrola przechowywania);
- e) zapobiegania nieupoważnionemu przetwarzaniu danych w systemie Eurodac oraz wszelkiemu nieupoważnionemu zmienianiu lub usuwaniu danych przetwarzanych w systemie Eurodac (kontrola wprowadzania danych);
- f) zapewnienia, aby osoby upoważnione do dostępu do Eurodac miały dostęp jedynie do danych objętych zakresem ich upoważnienia oraz wyłącznie poprzez indywidualne i niepowtarzalne identyfikatory użytkowników oraz poufne tryby dostępu (kontrola dostępu do danych);

- g) zapewnienia, aby wszystkie organy mające prawo dostępu do systemu Eurodac tworzyły profile opisujące funkcje i kompetencje osób upoważnionych do dostępu do danych oraz do wprowadzania, aktualizacji, usuwania i wyszukiwania danych, jak również aby na wniosek krajowych organów nadzorczych, o których mowa w art. 28 dyrektywy 95/46/WE oraz w art. 25 decyzji ramowej 2008/977/WSiSW, niezwłocznie udostępniały im te profile oraz wszelkie inne stosowne informacje, których organy te mogą potrzebować do celów nadzoru (profile personelu);
- h) zapewnienia możliwości sprawdzenia i ustalenia, jakim organom można przekazywać dane osobowe za pośrednictwem sprzętu do przekazywania danych (kontrola przekazywania danych);
- i) zapewnienia możliwości sprawdzenia i ustalenia, jakie dane, kiedy, przez kogo i w jakim celu były przetwarzane w systemie Eurodac (kontrola rejestracji danych);
- j) zapobiegania nieupoważnionemu odczytywaniu, kopiowaniu, zmienianiu lub usuwaniu danych osobowych w trakcie przesyłania danych osobowych z systemu Eurodac lub do niego, bądź podczas transportu nośników danych, w szczególności poprzez odpowiednie techniki szyfrowania (kontrola transportu);
- k) monitorowania skuteczności środków bezpieczeństwa, o których mowa w niniejszym ustępie, a także podjęcia niezbędnych działań organizacyjnych związanych z kontrolą wewnętrzną w celu zapewnienia przestrzegania niniejszego rozporządzenia (kontrola wewnętrzna) oraz automatycznego wykrywania w ciągu 24 godzin wszelkich istotnych zdarzeń wynikłych ze stosowania środków wymienionych w lit. b)–j), które mogłyby wskazywać na wystąpienie incydentu związanego z bezpieczeństwem.

3. Państwa członkowskie informują Agencję o incydentach związanych z bezpieczeństwem, które wykryły w swoich systemach. Agencja informuje państwa członkowskie, Europol i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych o incydentach związanych z bezpieczeństwem. W trakcie incydentu związanego z bezpieczeństwem państwa członkowskie, których on dotyczy, Agencja i Europol współpracują ze sobą.

4. Agencja podejmuje środki niezbędne do osiągnięcia celów określonych w ust. 2 w odniesieniu do funkcjonowania systemu Eurodac, łącznie z przyjęciem planu bezpieczeństwa.

Artykuł 35

Zakaz przekazywania danych do państw trzecich, instytucji międzynarodowych lub podmiotów prywatnych

1. Dane osobowe uzyskane na podstawie niniejszego rozporządzenia przez państwo członkowskie lub Europol

z systemu centralnego nie mogą być przekazywane ani udostępniane jakimkolwiek państwu trzeciemu, organizacji międzynarodowej lub podmiotowi prywatnemu mającemu siedzibę w Unii lub poza nią. Zakaz ten ma zastosowanie także wówczas, gdy dane te są dalej przetwarzane na szczeblu krajowym lub między państwami członkowskimi w rozumieniu art. 2 lit. b) decyzji ramowej 2008/977/WSiSW.

2. Dane osobowe, które pochodzą z jednego z państw członkowskich i były przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi w następstwie trafiaenia otrzymanego w celach określonych w art. 1 ust. 2, nie mogą być przekazywane państwu trzecim, jeżeli istnieje poważne ryzyko, że w rezultacie takiego przekazania danych osoba, której dane dotyczą, zostanie poddana torturom, nieludzkiemu i upokarzającemu traktowaniu lub karze bądź stanie się ofiarą jakiegokolwiek innego naruszenia praw podstawowych.

3. Zakazy, o których mowa w ust. 1 i 2, pozostają bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przekazywania takich danych państwom trzecim, do których stosuje się rozporządzenie (UE) nr 604/2013.

Artykuł 36

Rejestrowanie i dokumentacja

1. Każde państwo członkowskie i Europol zapewniają rejestrowanie lub dokumentowanie wszystkich operacji przetwarzania danych wynikających z wniosków o porównanie z danymi EURODAC w celach określonych w art. 1 ust. 2, w celu sprawdzenia dopuszczalności wniosku, monitorowania zgodności z prawem przetwarzania danych, integralności danych i bezpieczeństwa oraz samokontroli.

2. W rejestrze lub dokumentacji podawane są w każdym przypadku:

- a) dokładny cel wniosku o porównanie, w tym forma przestępstwa terrorystycznego lub innego poważnego przestępstwa, a w przypadku Europolu – dokładny cel wniosku o porównanie;
- b) uzasadnione powody nieprzeprowadzania porównań z innymi państwami członkowskimi na mocy decyzji 2008/615/WSiSW, zgodnie z art. 20 ust. 1 niniejszego rozporządzenia;
- c) odniesienie do pliku krajowego;
- d) data i dokładna godzina złożenia przez krajowy punkt dostępu wniosku o porównanie do systemu centralnego;
- e) nazwa organu, który wystąpił o dostęp w celu porównania, oraz osoba odpowiedzialna, która złożyła wniosek i przetworzyła dane;

f) w stosownych przypadkach, zastosowanie trybu pilnego, o którym mowa w art. 19 ust. 3, oraz decyzja podjęta w odniesieniu do weryfikacji po fakcie;

g) dane wykorzystane do porównania;

h) zgodnie z przepisami krajowymi lub z decyzją 2009/371/WSiSW – oznaczenie identyfikacyjne funkcjonariusza, który dokonał przeszukania, oraz funkcjonariusza, który zarządził przeszukiwanie lub dostarczenie.

3. Rejestry i dokumentacja wykorzystywane są wyłącznie w celu monitorowania zgodności z prawem przetwarzania danych oraz w celu zapewnienia integralności i bezpieczeństwa danych. Do monitorowania i oceny, o których mowa w art. 40, wykorzystywać można wyłącznie rejestry zawierające dane nieosobowe. Właściwe krajowe organy nadzorcze odpowiedzialne za sprawdzanie dopuszczalności wniosku oraz monitorowanie zgodności z prawem przetwarzania danych, jak również integralności i bezpieczeństwa danych, uzyskują, na wniosek, dostęp do tych rejestrów w celu wypełniania swoich zadań.

Artykuł 37

Odpowiedzialność

1. Każda osoba lub państwo członkowskie, które poniosło szkodę w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych lub jakiegokolwiek działania niezgodnego z niniejszym rozporządzeniem, jest uprawnione do otrzymania odszkodowania od państwa członkowskiego odpowiedzialnego za wyrządzoną szkodę. Państwo to jest zwolnione z odpowiedzialności, całkowicie lub częściowo, jeśli udowodni, że nie jest odpowiedzialne za zdarzenie, które wywołało szkodę.

2. Jeżeli niewypełnienie przez państwo członkowskie obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia spowoduje szkodę w systemie centralnym, takie państwo członkowskie odpowiada za tę szkodę, chyba że Agencja lub inne państwo członkowskie nie podjęły uzasadnionych działań mających na celu zapobieżenie szkodzie lub zminimalizowanie jej skutków.

3. Roszczenia odszkodowawcze wobec państwa członkowskiego za szkody, o których mowa w ust. 1 i 2, regulują przepisy prawa krajowego pozwanego państwa członkowskiego.

ROZDZIAŁ VIII

ZMIANY W ROZPORZĄDZENIU (UE) NR 1077/2011

Artykuł 38

Zmiany w rozporządzeniu (UE) nr 1077/2011

W rozporządzeniu (UE) nr 1077/2011 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 5

Zadania związane z systemem Eurodac

W odniesieniu do systemu EURODAC Agencja wykonuje:

a) zadania powierzone jej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia w sprawie 26 czerwca 2013 ustanowienia systemu „Eurodac” do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca] oraz w celu występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego (*); oraz

b) zadania związane ze szkoleniami w zakresie technicznego użytkowania systemu Eurodac;

(*) Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 1.”;

2) w art. 12 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) litery u) i v) otrzymują brzmienie:

„u) przyjmuje roczne sprawozdanie z działalności systemu centralnego Eurodac zgodnie z art. 40 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 603/2013;

v) przedstawia uwagi na temat sprawozdań Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z kontroli przeprowadzonych na mocy art. 45 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1987/2006, art. 42 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 767/2008 oraz art. 31 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 603/2013, a także zapewni odpowiednie działania pokontrolne;”

b) lit. x) otrzymuje brzmienie:

„x) opracowuje statystyki dotyczące działalności systemu centralnego Eurodac zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 603/2013”;

c) lit. z) otrzymuje brzmienie:

„z) zapewnia coroczną publikację wykazu jednostek zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 603/2013”;

3) art. 15 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Europol i Eurojust mogą uczestniczyć w posiedzeniach zarządu jako obserwatorzy, gdy porządek obrad obejmuje kwestię dotyczącą SIS II, w związku ze stosowaniem decyzji 2007/533/WSiSW. Europol może również uczestniczyć w posiedzeniach zarządu jako obserwator, gdy porządek obrad obejmuje kwestię dotyczącą VIS, w związku ze stosowaniem decyzji 2008/633/WSiSW, lub kwestię dotyczącą systemu Eurodac z związku ze stosowaniem rozporządzenia (UE) nr 603/2013”;

4) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 5 lit. g) otrzymuje brzmienie:

„g) bez uszczerbku dla art. 17 regulaminu pracowniczego, określa wymogi poufności, w celu wykonania, art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1987/2006, art. 17 decyzji 2007/533/WSiSW, art. 26 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 767/2008 oraz art. 4 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 603/2013”;

b) ust. 6 lit. i) otrzymuje brzmienie:

„i) sprawozdań z technicznego funkcjonowania każdego z wielkoskalowych systemów informatycznych, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. t), oraz rocznego sprawozdania z działalności systemu centralnego Eurodac, o którym mowa w art. 12 ust. 1 lit. u), na podstawie wyników monitorowania i oceny.”;

5) art. 19 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Europol i Eurojust mogą powołać po jednym przedstawicieli do grupy doradczej ds. SIS II. Europol może także powołać przedstawiciela do grupy doradczej ds. VIS i grupy doradczej ds. systemu Eurodac.”.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 39

Koszty

1. Koszty poniesione w związku z ustanowieniem i funkcjonowaniem systemu centralnego i infrastruktury łączności pokrywane są z budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

2. Koszty poniesione przez krajowe punkty dostępu oraz koszty ich połączenia z systemem centralnym pokrywane są przez każde państwo członkowskie.

3. Każde państwo członkowskie i Europol ustanawiają i utrzymują na własny koszt infrastrukturę techniczną niezbędną do wykonania niniejszego rozporządzenia oraz odpowiadają za pokrycie swoich kosztów wynikających z wniosków o porównanie z danymi EURODAC w celach określonych w art. 1 ust. 2.

Artykuł 40

Roczne sprawozdanie: monitorowanie i ocena

1. Agencja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych roczne sprawozdanie z działalności systemu centralnego, w tym na temat jego technicznego funkcjonowania i bezpieczeństwa. Roczne sprawozdanie zawiera informacje dotyczące zarządzania systemem Eurodac i jego funkcjonowania, oparte na wcześniej ustalonych ilościowych wskaźnikach dotyczących celów, o których mowa w ust. 2.

2. Agencja zapewnia stosowanie procedur monitorowania funkcjonowania systemu centralnego pod kątem realizacji celów dotyczących rezultatów, efektywności kosztowej i jakości działania.

3. Agencja dysponuje, na potrzeby konserwacji technicznej, sprawozdawczości i statystyk, dostępem do niezbędnych informacji dotyczących przeprowadzonych w systemie centralnym operacji przetwarzania danych.

4. Do dnia 20 lipca 2018 r., a następnie co cztery lata, Komisja przygotowuje ogólną ocenę systemu Eurodac, analizując osiągnięte rezultaty na tle wyznaczonych celów oraz skutki w zakresie praw podstawowych, w tym to, czy dostęp na potrzeby ochrony porządku publicznego doprowadził do pośredniej dyskryminacji osób objętych niniejszym rozporządzeniem, oraz oceniając, czy przesłanki, które doprowadziły do ustanowienia systemu, są nadal aktualne, oraz wszelkie konsekwencje dla przyszłej działalności, a także wydaje wszelkie niezbędne zalecenia. Komisja przekazuje ocenę Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Państwa członkowskie przekazują Agencji i Komisji informacje niezbędne do sporządzenia rocznych sprawozdań, o których mowa w ust. 1.

6. Agencja, państwa członkowskie i Europol dostarczają Komisji informacje niezbędne do sporządzenia sprawozdań z oceny, o których mowa w ust. 4. Informacje takie nie mogą w żadnym przypadku narażać na szwank metod pracy ani ujawniać informacji o źródłach, członkach personelu czy też dochodzeniach prowadzonych przez wyznaczone organy.

7. Z poszanowaniem przepisów prawa krajowego dotyczących publikacji danych szczególnie chronionych, każde państwo członkowskie i Europol przygotowują coroczne sprawozdania ze skuteczności porównywania danych daktyloskopijnych z danymi Eurodac na potrzeby ochrony porządku publicznego, zawierające informacje i statystyki na temat:

- dokładnego celu porównania, w tym rodzaju przestępstw terrorystycznych lub poważnych przestępstw,
- podstaw uzasadnionego podejrzenia,
- uzasadnianych powodów nieprzeprowadzania porównania z innymi państwami członkowskimi na mocy decyzji 2008/615/WSiSW, zgodnie z art. 20 ust. 1 niniejszego rozporządzenia,
- liczbę wniosków o porównanie,
- liczbę i rodzaj spraw, które zakończyły się udaną identyfikacją, oraz
- potrzeby i zastosowania trybu obowiązującego w szczególnie nagłych przypadkach, w tym na temat przypadków, w których w wyniku weryfikacji po fakcie przez organ weryfikujący tryb taki nie został zaakceptowany.

Roczne sprawozdania państw członkowskich i Europolu są przekazywane Komisji do dnia 30 czerwca następnego roku.

8. Na podstawie rocznych sprawozdań państw członkowskich i Europolu przewidzianych w ust. 7 i w uzupełnieniu do ogólnej oceny przewidzianej w ust. 4 Komisja opracowuje roczne sprawozdanie z dostępu do Eurodac na potrzeby ochrony porządku publicznego i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych.

Artykuł 41

Sankcje

Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, aby przetwarzanie danych wprowadzonych do systemu

centralnego niezgodnie z celami systemu Eurodac określonymi w art. 1, podlegało skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom, w tym sankcjom administracyjnym lub karnym, zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 42

Terytorialny zakres stosowania

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania na jakimkolwiek terytorium, na którym nie stosuje się rozporządzenia (UE) nr 604/2013.

Artykuł 43

Powiadomienie o wyznaczonych organach i organach weryfikujących

1. Do dnia 20 października 2013 r. każde państwo członkowskie powiadamia Komisję o swoich wyznaczonych organach i jednostkach operacyjnych, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz o swoich organach weryfikujących, oraz niezwłocznie powiadamia o wszelkich zmianach w tym zakresie.

2. Do dnia 20 października 2013 r. Europol powiadamia Komisję o swoim wyznaczonym organie, o swoim organie weryfikującym i wyznaczonym przez niego krajowym punkcie dostępu oraz niezwłocznie powiadamia o wszelkich zmianach w tym zakresie.

3. Komisja corocznie publikuje informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz w drodze dostępnej w internecie i niezwłocznie aktualizowanej publikacji elektronicznej.

Artykuł 44

Przepis przejściowy

Dane zablokowane w systemie centralnym zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 2725/2000 odblokowuje się i oznacza zgodnie z art. 18 ust. 1 niniejszego rozporządzenia w dniu 20 lipca 2015 r.

Artykuł 45

Uchylenie

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2725/2000 i rozporządzenie Rady (WE) nr 407/2002 tracą moc ze skutkiem od dnia 20 lipca 2015 r.

Odesłania do uchylonych rozporządzeń należy traktować jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytywać je zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

*Artykuł 46***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 20 lipca 2015 r.

Po zakończeniu przygotowań technicznych do przekazywania danych do systemu centralnego, a w każdym razie nie później niż w dniu 20 lipca 2015 r., państwa członkowskie powiadamiają o tym Komisję i Agencję.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 czerwca 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

A. SHATTER

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Format danych i formularz odcisków palców

Format wymiany danych daktyloskopijnych

Do wymiany danych daktyloskopijnych przewidziany jest następujący format:

ANSI/NIST-ITL 1a-1997, wer.3, czerwiec 2001 (INT-1) i wszelkie przyszłe wersje tej normy.

Norma w odniesieniu do liter identyfikujących państwo członkowskie

Stosowana będzie następująca norma ISO: ISO 3166 — kod dwuliterowy.

System Eurodac – Formularz odcisków palców

1.	Numer referencyjny			
2.	Miejsce złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub miejsce, w którym zatrzymano obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca			
3.	Data złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub data, kiedy zatrzymano obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca			
4.	Płeć			
5.	Data pobrania odcisków palców			
6.	Data, kiedy przekazano dane do jednostki centralnej			

105 mm od góry formularza

155 mm od góry formularza

205 mm od góry formularza

ODCISKI PRZETACZANE

1. Prawy kciuk	2. Prawy palec wskazujący	3. Prawy palec środkowy	4. Prawy palec serdeczny	5. Prawy palec mały
50 mm	40 mm	40 mm	40 mm	40 mm
40 mm				40 mm
6. Lewy kciuk	7. Lewy palec wskazujący	8. Lewy palec środkowy	9. Lewy palec serdeczny	10. Lewy palec mały
40 mm				

ODCISKI PŁASKIE

LEWA DŁOŃ Odciski czterech palców pobrane jednocześnie	DWA KCIUKI Odciski pobrane jednocześnie		PRAWA DŁOŃ Odciski czterech palców pobrane jednocześnie
	LEWY	PRAWY	
	30 mm	30 mm	
75 mm	55 mm	30 mm	75 mm
65 mm			

ZAŁĄCZNIK II

Uchylone rozporządzenia (o których mowa w art. 45)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2725/2000

(Dz.U. L 316 z 15.12.2000, s. 1)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 407/2002

(Dz.U. L 62 z 5.3.2002, s. 1)

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Rozporządzenie (WE) nr 2725/2000	Niniejsze rozporządzenie
art. 1 ust. 1	art. 1 ust. 1
art. 1 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i b)	art. 3 ust. 1 lit. a)
art. 1 ust. 2 akapit pierwszy lit. c)	—
art. 1 ust. 2 akapit drugi	art. 3 ust. 4
art. 1 ust. 3	art. 1 ust. 3
art. 2 ust. 1 lit. a)	—
art. 2 ust. 1 lit. b) - e)	art. 2 ust. 1 lit. a) - d)
—	art. 2 ust. 1 lit. e) - j)
art. 3 ust. 1	—
art. 3 ust. 2	art. 3 ust. 3
art. 3 ust. 3 lit. a) - e)	art. 8 ust. 1 lit. a) - e)
—	art. 8 ust. 1 lit. f) - i)
art. 3 ust. 4	—
art. 4 ust. 1	art. 9 ust. 1 oraz art. 3 ust. 5
art. 4 ust. 2	—
art. 4 ust. 3	art. 9 ust. 3
art. 4 ust. 4	art. 9 ust. 4
art. 4 ust. 5	art. 9 ust. 5
art. 4 ust. 6	art. 25 ust. 4
art. 5 ust. 1 lit. a) - f)	art. 11 lit. a) - f)
—	art. 11 lit. g) - k)
art. 5 ust. 1 lit. g) i h)	—
art. 6	art. 12
art. 7	art. 13
art. 8	art. 14
art. 9	art. 15
art. 10	art. 16
art. 11 ust. 1–3	art. 17 ust. 1–3
art. 11 ust. 4	art. 17 ust. 5
art. 11 ust. 5	art. 17 ust. 4
art. 12	art. 18
art. 13	art. 23
art. 14	—

Rozporządzenie (WE) nr 2725/2000	Niniejsze rozporządzenie
art. 15	art. 27
art. 16	art. 28 ust. 1 i 2
—	art. 28 ust. 3
art. 17	art. 37
art. 18	art. 29 ust. 1, 2, 4-10 i 12-15
—	art. 29 ust. 3 i 11
art. 19	art. 30
—	art. 31-36
art. 20	—
art. 21	art. 39 ust. 1 i 2
art. 22	—
art. 23	—
art. 24 ust. 1 i 2	art. 40 ust. 1 i 2
—	art. 40 ust. 3-8
art. 25	art. 41
art. 26	art. 42
—	art. 43-45
art. 27	art. 46

Rozporządzenie (WE) nr 407/2002	Niniejsze rozporządzenie
art. 2	art. 24
art. 3	art. 25 ust. 1-3
—	art. 25 ust. 4 i 5
art. 4	art. 26
art. 5 ust. 1	art. 3 ust. 3
załącznik I	załącznik I
załącznik II	—

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 604/2013

z dnia 26 czerwca 2013 r.

w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. e),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Do rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego ⁽⁴⁾ mają być wprowadzone istotne zmiany. Dla zachowania przejrzystości, rozporządzenie to powinno zostać przekształcone.

(2) Wspólna polityka azylowa, w tym wspólny europejski system azylowy (WESA), jest integralną częścią celu Unii Europejskiej, jakim jest stopniowe ustanowienie i przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla wszystkich tych, którzy, zmuszeni okolicznościami, słusznie szukają ochrony w Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 115.

⁽²⁾ Dz.U. C 79 z 27.3.2010, s. 58.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r. (Dz.U. C 212 E z 5.8.2010, s. 370) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 6 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1.

(3) Na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska uzgodniła podjęcie wysiłków na rzecz ustanowienia WESA, opartego na pełnym i integralnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., uzupełnionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”), i zapewnienia w ten sposób, by nikt nie był odsyłany z powrotem tam, gdzie czekają go prześladowania, tj. utrzymanie zasady *non-refoulement*. W odniesieniu do tej kwestii, bez uszczerbku dla kryteriów odpowiedzialności ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie, ponieważ wszystkie przestrzegają zasady *non-refoulement*, są uważane za kraje bezpieczne dla obywateli państw trzecich.

(4) W konkluzjach z Tampere stwierdzono także, że WESA powinien zostać uzupełniony, w krótkim terminie, o precyzyjną i sprawną metodę ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu.

(5) Metoda taka powinna być oparta na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, tak by zagwarantować skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej i nie powinna zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

(6) Pierwsza faza tworzenia WESA, która powinna w dłuższej perspektywie doprowadzić do obowiązujących w całej Unii wspólnej procedury i jednolitego statusu dla osób, które uzyskały ochronę międzynarodową, została już obecnie zakończona. Rada Europejska w dniu 4 listopada 2004 r. przyjęła program haski, w którym wyznaczono cele do osiągnięcia w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005–2010. W tym kontekście w programie haskim wezwano Komisję Europejską do zakończenia oceny aktów prawnych przyjętych w ramach tej pierwszej fazy oraz przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie aktów i środków, które mają zostać przyjęte w ramach drugiej fazy, tak by mogły zostać przyjęte przed 2010 r.

(7) W programie sztokholmskim Rada Europejska potwierdziła swoje zobowiązanie do ustanowienia najpóźniej do 2012 roku wspólnego obszaru ochrony i solidarności

zgodnie z art. 78 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dla osób, którym udzielono ochrony międzynarodowej. Ponadto podkreśliła, że podstawą tworzenia WESA pozostaje system dubliński, jako że precyzyjnie określa on odpowiedzialność państw członkowskich za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową.

- (8) W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia stosownym służbom państw członkowskich odpowiadającym za wdrożenie niniejszego rozporządzenia udostępnić należy zasoby Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010⁽¹⁾. Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu powinien przede wszystkim zapewniać środki solidarności – takie jak rezerwa interwencyjna w dziedzinie azylu wraz z zespołami wsparcia w dziedzinie azylu – aby pomagać tym państwom członkowskim, które są szczególnie obciążone i w których wnioskodawcy ubiegający się o ochronę międzynarodową (zwani dalej „wnioskodawcami”) nie mogą skorzystać z odpowiednich standardów dotyczących zwłaszcza przyjmowania i ochrony.
- (9) W świetle wyników przeprowadzonej oceny wdrożenia aktów prawnych przyjętych w pierwszej fazie, na obecnym etapie właściwe jest potwierdzenie zasad, na których opiera się rozporządzenie (WE) nr 343/2003, wprowadzając przy tym potrzebne udoskonalenia w oparciu o zdobyte doświadczenia, by zwiększyć skuteczność systemu dublińskiego oraz skuteczność ochrony udzielanej wnioskodawcom w ramach tego systemu. Z uwagi na fakt, że dla wspólnego europejskiego systemu azylowego nieodzowny jest dobrze funkcjonujący system dubliński, po stworzeniu innych elementów wspólnego europejskiego systemu azylowego i unijnych narzędzi solidarności należy zweryfikować zasady i funkcjonowanie systemu dublińskiego. Należy przewidzieć weryfikację w drodze opartego na dowodach kompleksowego przeglądu, obejmującego skutki prawne, ekonomiczne i społeczne systemu dublińskiego, w tym skutki w zakresie praw podstawowych.
- (10) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich wnioskodawców oraz osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jak również w celu zagwarantowania spójności z obecnym dorobkiem prawnym Unii w dziedzinie azylu, w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony⁽²⁾, zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia obejmuje osoby ubiegające się o ochronę uzupełniającą oraz osoby kwalifikujące się do objęcia ochroną uzupełniającą.

- (11) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową⁽³⁾ powinna mieć zastosowanie do postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, uregulowanego w niniejszym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ograniczeń w stosowaniu tej dyrektywy.
- (12) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej⁽⁴⁾ powinna mieć zastosowanie dodatkowo i bez uszczerbku dla przepisów dotyczących gwarancji proceduralnych uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ograniczeń w stosowaniu tej dyrektywy.
- (13) Zgodnie z konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r. oraz zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów powinno być dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Przy ocenie sposobu jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka państwa członkowskie powinny brać pod uwagę zwłaszcza dobro i rozwój społeczny małoletniego, względy bezpieczeństwa oraz opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości, przy uwzględnieniu jego pochodzenia. Ponadto należy określić specjalne gwarancje proceduralne dla małoletnich bez opieki, ze względu na ich szczególny stopień narażenia.
- (14) Zgodnie z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów państw członkowskich powinno być poszanowanie życia rodzinnego.
- (15) Łączne rozpatrywanie przez jedno państwo członkowskie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych przez członków jednej rodziny umożliwia zapewnienie, by wnioski były rozpatrywane dokładnie, decyzje podejmowane w odniesieniu do nich były spójne oraz, by członkowie jednej rodziny nie byli rozdzielani.
- (16) W celu zapewnienia pełnego poszanowania zasady jedności rodziny oraz jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka wiążącym kryterium ustalania odpowiedzialności powinien się stać stosunek zależności między wnioskodawcą a jego dzieckiem, rodzeństwem lub rodzicem, wynikający z ciąży lub macierzyństwa wnioskodawcy, jego stanu zdrowia lub podeszłego wieku. Jeżeli wnioskodawcą jest małoletni bez opieki, również fakt przebywania na terytorium innego państwa członkowskiego członka rodziny lub krewnego, który może się nim zaopiekować, powinien stać się wiążącym kryterium ustalania odpowiedzialności.

⁽¹⁾ Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11.

⁽²⁾ Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9.

⁽³⁾ Zob. s. 96 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽⁴⁾ Zob. s. 60 niniejszego Dziennika Urzędowego.

- (17) Każde państwo członkowskie powinno mieć możliwość odstępiania od kryteriów ustalania odpowiedzialności, w szczególności ze względów humanitarnych i ze względu na trudne położenie wnioskodawcy, tak aby umożliwić połączenie członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny oraz rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w tym lub innym państwie członkowskim, nawet jeżeli zgodnie z wiążącymi kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu nie ma obowiązku rozpatrzenia tego wniosku.
- (18) Należy organizować indywidualne rozmowy z wnioskodawcami, by ułatwić ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wnioskodawca powinien zostać poinformowany o stosowaniu niniejszego rozporządzenia i o tym, że rozmowa mająca ułatwić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego daje mu możliwość przedstawienia informacji dotyczących przebywania w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny w celu ułatwienia procesu ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.
- (19) W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw zainteresowanych osób, należy określić gwarancje prawne oraz prawo do skutecznego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji dotyczących przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zgodnie w szczególności z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W celu zapewnienia przestrzegania prawa międzynarodowego skuteczny środek zaskarżenia w odniesieniu do takich decyzji powinien obejmować zbadanie zarówno stosowania niniejszego rozporządzenia, jak i sytuacji prawnej oraz faktycznej w państwie członkowskim, do którego wnioskodawca jest przekazywany.
- (20) Zatrzymanie wnioskodawcy powinno być stosowane zgodnie z podstawową zasadą, według której osoby nie powinny być zatrzymywane wyłącznie z powodu starań o uzyskanie ochrony międzynarodowej. Zatrzymanie powinno być jak najkrótsze i powinno podlegać zasadom konieczności i proporcjonalności. W szczególności zatrzymanie wnioskodawców musi być zgodne z art. 31 Konwencji genewskiej. Postępowanie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do osoby zatrzymanej powinno mieć charakter priorytetowy i odbywać się w jak najkrótszym terminie. W odniesieniu do ogólnych gwarancji dotyczących zatrzymania oraz warunków zatrzymania, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie powinny stosować przepisy dyrektywy 2013/33/UE również w odniesieniu do osób zatrzymanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (21) Niedoskonałości lub załamanie się systemów azylowych – na które często dodatkowo negatywnie wpływa lub do których przyczynia się szczególne obciążenie systemów azylowych – mogą zagrozić właściwemu funkcjonowaniu systemu wprowadzonego niniejszym rozporządzeniem, co może doprowadzić do pojawienia się ryzyka naruszenia praw wnioskodawców, określonych w unijnym dorobku prawnym dotyczącym azylu, w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz innych międzynarodowych praw człowieka i praw uchodźców.
- (22) Należy ustanowić proces wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysami azylowymi, mający zapobiegać pogorszeniu się lub załamaniu systemów azylowych, w którym to procesie kluczową rolę odgrywałby Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, korzystający z uprawnień przysługujących mu na mocy rozporządzenia (UE) nr 439/2010; proces ten miałby zapewnić solidną współpracę w ramach niniejszego rozporządzenia i pozwolić na pogłębianie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi w odniesieniu do polityki azylowej. Proces ten powinien zapewniać jak najszybsze powiadamianie Unii o sytuacjach, co do których mogą istnieć obawy, że narażą na szwank właściwe funkcjonowanie systemu ustanowionego niniejszym rozporządzeniem, ze względu na szczególne obciążenie systemów azylowych jednego lub większej liczby państw członkowskich lub ze względu na niedoskonałości tych systemów. Proces ten powinien pozwolić Unii propagować środki zapobiegawcze na wczesnym etapie i sprawić, że takim sytuacjom będzie się poświęcać należytą uwagę na szczeblu politycznym. Zasadniczym elementem wspólnego europejskiego systemu azylowego jest solidarność, która wiąże się ze wzajemnym zaufaniem. Poprzez zwiększanie tego zaufania proces wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysami azylowymi mógłby usprawnić kierowanie konkretnych środków prawdziwej i praktycznej solidarności do państw członkowskich, tak aby służyć pomocą tym państwom członkowskim w ogóle, a wnioskodawcom w szczególności. Zgodnie z art. 80 TFUE akty Unii powinny w każdym niezbędnym przypadku zawierać odpowiednie środki w celu zastosowania zasady solidarności i takie środki powinny towarzyszyć przedmiotowemu procesowi. Konkluzje w sprawie wspólnych ram prawdziwej i praktycznej solidarności z państwami członkowskimi, których systemy azylowe są szczególnie obciążone, m.in. z powodu mieszanych przepływów migracyjnych przyjęte przez Radę dnia 8 marca 2012 r. przewidują zestaw narzędzi, na który składają się istniejące i ewentualne nowe środki, które należy brać pod uwagę w kontekście mechanizmu wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysami azylowymi.
- (23) Państwa członkowskie powinny współpracować z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu przy gromadzeniu informacji dotyczących ich zdolności do radzenia sobie ze szczególnym obciążeniem systemu azylowego i systemu przyjmowania, zwłaszcza w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia. Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu powinien składać regularne sprawozdania na temat zgromadzonych informacji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 439/2010.
- (24) Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1560/2003⁽¹⁾, przekazanie do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę

⁽¹⁾ Dz.U. L 222 z 5.9.2003, s. 3.

międzynarodową może nastąpić na zasadzie dobrowolności, przez wyjazd pod nadzorem lub wyjazd pod eskortą. Państwa członkowskie powinny wspierać przekazywanie na zasadzie dobrowolności poprzez udostępnienie wnioskodawcy odpowiednich informacji oraz zapewniać, by wyjazdy pod nadzorem lub eskortą odbywały się w sposób humanitarny, w pełni zgodny z prawami podstawowymi i z poszanowaniem godności ludzkiej, jak również z jak najlepszym zabezpieczeniem interesów dziecka i z pełnym uwzględnieniem odpowiedniego aktualnego orzecznictwa, w szczególności w odniesieniu do przekazania ze względów humanitarnych.

- (25) Stopniowe tworzenie przestrzeni bez granic wewnętrznych, w której zagwarantowany jest swobodny przepływ osób, zgodnie z TFUE, oraz ustanowienie polityki unijnej dotyczącej warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich, włącznie ze wspólnymi wysiłkami w kierunku zarządzania granicami zewnętrznymi, powoduje, że niezbędne jest wyważenie kryteriów odpowiedzialności w duchu solidarności.
- (26) Dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽¹⁾ stosuje się do przetwarzania przez państwa członkowskie danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (27) Wymiana danych osobowych wnioskodawców, w tym szczególnie chronionych danych zdrowotnych, przed dokonaniem przekazania, będzie gwarantowała, że właściwe organy azytowe będą w stanie dostarczyć wnioskodawcom odpowiedniej pomocy oraz zapewnić ciągłość ochrony i poszanowania praw przyznanych tym osobom. Należy wprowadzić szczególne przepisy w celu zagwarantowania ochrony danych dotyczących wnioskodawców, którzy znaleźli się w takiej sytuacji, zgodnie z dyrektywą 95/46/WE.
- (28) Stosowanie niniejszego rozporządzenia może zostać ułatwione, a jego skuteczność zwiększona, na drodze uzgodnień dwustronnych między państwami członkowskimi służących poprawie komunikacji między właściwymi departamentami, skracaniu terminów przeprowadzania postępowań lub uproszczeniu rozpatrywania wniosków o przejęcie lub wtórne przejęcie, lub też ustanawianiu procedur w odniesieniu do wykonania przekazania.
- (29) Należy zapewnić ciągłość między systemem ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego ustanowionym rozporządzeniem (WE) nr 343/2003 a systemem ustanowionym przez niniejsze rozporządzenie. Podobnie należy zapewnić spójność między niniejszym rozporządzeniem a rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu „EURODAC” do porów-

nywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca ⁽²⁾.

- (30) Działanie systemu Eurodac ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 603/2013 powinno ułatwić stosowanie niniejszego rozporządzenia.
- (31) Działanie wizowego systemu informacyjnego ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 767/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wizowego systemu informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych ⁽³⁾, a w szczególności wykonanie jego art. 21 i 22, powinno ułatwić stosowanie niniejszego rozporządzenia.
- (32) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem zastosowania niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie związane są swoimi zobowiązaniami powstałymi na mocy instrumentów prawa międzynarodowego, w tym odpowiedniego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.
- (33) W celu zadbania o jednolite warunki uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być realizowane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję ⁽⁴⁾.
- (34) Procedura sprawdzająca powinna być stosowana do przyjęcia: ulotki informacyjnej na temat rozporządzenia dublińskiego i rozporządzenia Eurodac, jak również specjalnej ulotki informacyjnej dla małoletnich bez opieki; standardowego formularza wymiany odpowiednich informacji dotyczących małoletnich bez opieki; jednolitych warunków konsultacji i wymiany informacji na temat małoletnich i osób zależnych; jednolitych warunków sporządzania i wnoszenia wniosków o przejęcie lub wtórne przejęcie; dwóch wykazów odpowiednich środków dowodowych lub poszlak oraz ich okresowych zmian; wzoru przepustki; jednolitych warunków konsultacji i wymiany informacji na temat przekazania; standardowego formularza służącego do wymiany danych przed przekazaniem; wspólnego świadectwa zdrowia; jednolitych warunków i uzgodnień praktycznych w zakresie wymiany informacji dotyczących stanu zdrowia danej osoby przed przekazaniem oraz bezpiecznych kanałów elektronicznych służących do przekazywania wniosków.

⁽²⁾ Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽³⁾ Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 60.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

- (35) Aby umożliwić wprowadzenie dodatkowych przepisów należy przekazać Komisji uprawnienie do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE dotyczących identyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki, kryteriów służących ustaleniu, czy istnieją udowodnione więzi rodzinne, oraz kryteriów, które należy uwzględnić przy ocenie zdolności krewnego do zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w tym w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim; a także wprowadzenie dodatkowych przepisów, które należy uwzględnić przy ocenie zdolności zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim; elementów, które należy uwzględnić przy ocenie stosunku zależności; kryteriów, które należy uwzględnić przy ocenie zdolności danej osoby do zaopiekowania się osobą zależną oraz elementów, które należy uwzględnić przy ocenie długotrwałej niezdolności do podróży. Wykonując swoje uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, Komisja nie wykracza poza jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka zgodnie z art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, by Komisja podczas prac przygotowawczych przeprowadzała stosowne konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów. Przygotowując i sporządzając akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (36) Stosując niniejsze rozporządzenie, w tym przygotowując akty delegowane, Komisja powinna zasięgać opinii ekspertów, którzy reprezentują, między innymi, wszystkie stosowne organy krajowe.
- (37) Szczegółowe przepisy dotyczące stosowania rozporządzenia (WE) nr 343/2003 zostały określone w rozporządzeniu (WE) nr 1560/2003. Niektóre przepisy rozporządzenia (WE) nr 1560/2003 powinny zostać włączone do niniejszego rozporządzenia, dla zachowania przejrzystości albo dlatego, że mogą one służyć ogólnemu celowi. Szczególnie istotne znaczenie zarówno dla państw członkowskich, jak i zainteresowanych wnioskodawców, ma ustanowienie ogólnego mechanizmu pozwalającego znaleźć rozwiązanie w przypadkach, w których państwa członkowskie w sposób różnicowany stosują jeden z przepisów niniejszego rozporządzenia. Dlatego zasadne jest włączenie mechanizmu przewidzianego w rozporządzeniu (WE) nr 1560/2003 do rozstrzygania sporów dotyczących klauzuli humanitarnej do niniejszego rozporządzenia oraz rozszerzyć zakres zastosowania tego mechanizmu na całe niniejsze rozporządzenie.
- (38) Warunkiem skutecznego monitorowania stosowania niniejszego rozporządzenia jest poddawanie go ocenie w regularnych odstępach czasu.
- (39) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsze rozporządzenie zmierza do zapewnienia pełnego przestrzegania prawa do azylu gwarantowanego przez art. 18 Karty praw podstawowych i praw uznanych w jej art. 1, 4, 7, 24 i 47. Niniejsze rozporządzenie powinno w związku z tym być odpowiednio stosowane.
- (40) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w jednym państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nie może być w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki niniejszego rozporządzenia, może zostać w lepszym stopniu osiągnięty na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.
- (41) Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to protokół jest załączony do TUE i TFUE, te państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (42) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, który to protokół jest załączony do TUE i TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (zwanego dalej „odpowiedzialnym państwem członkowskim”).

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia:

- a) „obywatel państwa trzeciego” oznacza każdą osobę, która nie jest obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE i która nie jest obywatelem państwa uczestniczącego w stosowaniu niniejszego rozporządzenia na mocy porozumienia z Unią Europejską;

- b) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wniosek o udzielenie międzynarodowej ochrony zdefiniowany w art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95/UE;
- c) „wnioskodawca” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie, ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta prawomocna decyzja;
- d) „rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wszelkie przypadki rozpatrzenia wniosku lub wydania decyzji lub orzeczenia w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą 2013/32/UE i dyrektywą 2011/95/UE, z wyjątkiem postępowań w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- e) „wycofanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza działanie, w wyniku którego wnioskodawca kończy postępowanie rozpoczęte złożeniem przez niego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, zgodnie z dyrektywą 2013/32/UE, w sposób wyraźny lub dorozumiany;
- f) „beneficjent ochrony międzynarodowej” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, któremu przyznano prawo do międzynarodowej ochrony zdefiniowanej w art. 2 lit. a) dyrektywy 2011/95/UE;
- g) „członkowie rodziny” oznaczają – o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia – następujących członków rodziny wnioskodawcy, którzy przebywają na terytorium państw członkowskich:
- małżonek wnioskodawcy lub jego partner stanu wolnego, z którym pozostaje on w stałym związku, w przypadku zgodnie z prawem lub praktyką zainteresowanego państwa członkowskiego związku niemażeńskie traktowane są w sposób porównywalny z małżeństwami na mocy przepisów tego państwa członkowskiego odnoszących się do obywateli państw trzecich,
 - małoletnie dzieci pochodzące ze związków, o których mowa w tiret pierwszym, lub małoletnie dzieci wnioskodawcy, pod warunkiem że nie pozostają w związku małżeńskim, oraz bez względu na to, czy urodziły się one w związku małżeńskim, czy poza nim, lub czy zostały przysposobione zgodnie z przepisami prawa krajowego,
 - jeżeli wnioskodawca jest małoletnim i nie pozostaje w związku małżeńskim – ojciec, matka lub inna dorosła osoba odpowiedzialna za wnioskodawcę z mocy prawa lub zgodnie z praktyką państwa członkowskiego, w którym ta dorosła osoba przebywa,
 - jeżeli beneficjent ochrony międzynarodowej jest małoletnim i nie pozostaje w związku małżeńskim – ojciec, matka lub inna dorosła osoba odpowiedzialna za niego z mocy prawa lub zgodnie z praktyką krajową państwa członkowskiego, w którym przebywa beneficjent ochrony międzynarodowej;
- h) „krewny” oznacza dorosłego wstępnego wnioskodawcy trzeciego stopnia w linii bocznej lub wstępnego wnioskodawcy drugiego stopnia w linii prostej, który przebywa na terytorium państw członkowskich, niezależnie od tego czy wnioskodawca urodził się w małżeństwie, czy poza małżeństwem lub został adoptowany, zgodnie z definicją w prawie krajowym;
- i) „małoletni” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w wieku poniżej 18 lat;
- j) „małoletni bez opieki” oznacza małoletniego, który przybywa na terytorium państw członkowskich bez opieki osoby dorosłej, odpowiedzialnej za niego z mocy prawa lub zgodnie z praktyką zainteresowanego państwa członkowskiego i dopóki nie zostanie faktycznie objęty opieką takiej osoby dorosłej; obejmuje to małoletnich, którzy zostali pozostawieni bez opieki po wjeździe na terytorium państw członkowskich;
- k) „przedstawiciel” oznacza osobę lub organizację wyznaczoną przez właściwe organy, mającą pomagać małoletniemu bez opieki i reprezentować go w postępowaniach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, w celu jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, jak również w razie potrzeby wykonywać czynności prawne w jego imieniu. Jeżeli na przedstawiciela została wyznaczona organizacja, wskazuje ona osobę odpowiedzialną za wypełnianie jej obowiązków wobec małoletniego, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- l) „dokument pobytu” oznacza każde zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium, włącznie z dokumentami potwierdzającymi zezwolenie na pozostanie na jego terytorium na podstawie ustaleń dotyczących ochrony czasowej lub tak długo, jak długo istnieją okoliczności uniemożliwiające wykonanie decyzji o wydaleniu, z wyjątkiem wiz i zezwoleń na pobyt wydanych w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt;
- m) „wiza” oznacza zezwolenie lub decyzję państwa członkowskiego, wymagane do tranzytu lub wjazdu w celu zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim lub w wielu państwach członkowskich. Charakter wizy ustala się zgodnie z następującymi definicjami:
- „wiza długoterminowa” oznacza zezwolenie lub decyzję wydane przez jedno z państw członkowskich zgodnie z prawem krajowym lub prawem Unii, wymagane do wjazdu w celu zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim dłuższego niż trzy miesiące,

- „wiza krótkoterminowa” oznacza zezwolenie lub decyzję państwa członkowskiego wydane do celów tranzytu przez terytorium jednego, kilku lub wszystkich państw członkowskich lub zamierzonego pobytu na tym terytorium nieprzekraczającego trzech miesięcy w dowolnym okresie sześciu miesięcy rozpoczynającym się w dniu pierwszego wjazdu na terytorium państwa członkowskiego,
- „lotniskowa wiza tranzytowa” oznacza wizę uprawniającą do tranzytu przez międzynarodowe strefy tranzytowe jednego lub kilku portów lotniczych państw członkowskich;
- n) „ryzyko ucieczki” oznacza istnienie w indywidualnym przypadku przesłanek, opartych na obiektywnych, prawnie określonych kryteriach, wskazujących na to, że wnioskodawca lub obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec, który podlega procedurze przekazania, może zbiec.

ROZDZIAŁ II

ZASADY OGÓLNE I ZABEZPIECZENIA

Artykuł 3

Rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. Państwa członkowskie rozpatrują każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca który składa wniosek na terytorium jednego z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne.

2. W przypadku gdy nie można wyznaczyć odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie kryteriów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwsze państwo członkowskie, w którym wniosek ten został złożony.

Jeżeli przekazanie wnioskodawcy do państwa członkowskiego pierwotnie wyznaczonego jako państwo odpowiedzialne jest niemożliwe, gdyż istnieją istotne powody ku temu, by przypuszczać, że w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania wnioskodawców w tym państwie członkowskim występują wady systemowe, powodujące pojawienie się ryzyka niehumanitarnego lub poniżającego traktowania w rozumieniu art. 4 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, państwo członkowskie dokonujące ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego dalej prowadzi ocenę kryteriów określonych w rozdziale III w celu stwierdzenia, czy inne państwo członkowskie może zostać wyznaczone jako odpowiedzialne.

Jeżeli na mocy niniejszego ustępu nie można przeprowadzić przekazania do żadnego z państw członkowskich wyznaczonych na podstawie kryteriów określonych w rozdziale III ani do pierwszego państwa członkowskiego, w którym złożono wniosek, odpowiedzialnym państwem członkowskim staje się państwo członkowskie prowadzące postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Każde państwo członkowskie zachowuje prawo do wysłania wnioskodawcy do bezpiecznego państwa trzeciego, z zastrzeżeniem przepisów i zabezpieczeń ustanowionych w dyrektywie 2013/32/UE.

Artykuł 4

Prawo do informacji

1. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rozumieniu art. 20 ust. 2 w państwie członkowskim, jego właściwe organy informują wnioskodawcę o stosowaniu niniejszego rozporządzenia, a w szczególności o:

- a) celach niniejszego rozporządzenia oraz konsekwencjach złożenia kolejnego wniosku w innym państwie członkowskim, a także o konsekwencjach przeniesienia się z jednego państwa członkowskiego do innego, w trakcie ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia oraz rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- b) kryteriach ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz hierarchii tych kryteriów na różnych etapach postępowania i czasie ich trwania oraz o fakcie, że złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w jednym państwie członkowskim może skutkować tym, iż państwo to stanie się odpowiedzialnym państwem członkowskim na mocy niniejszego rozporządzenia, nawet jeśli taka odpowiedzialność nie wynika z tych kryteriów;
- c) indywidualnej rozmowie na mocy art. 5 oraz możliwości przedstawienia informacji o przebywaniu w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny, w tym o możliwym sposobie przedstawienia przez wnioskodawcę takich informacji;
- d) możliwości zaskarżenia decyzji o przekazaniu oraz, w stosownych przypadkach, możliwości wnioskowania o zawieszenie przekazania;
- e) fakcie, że właściwe organy państw członkowskich mogą wymieniać dane na jej temat, wyłącznie w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia;
- f) prawie dostępu do danych jej dotyczących oraz prawie do żądania poprawienia takich danych, jeśli są nieprawidłowe lub ich usunięcia, w przypadku gdy były przetwarzane niezgodnie z prawem, oraz o procedurach wykonywania tych praw, w tym danych kontaktowych organów, o których mowa w art. 35, i krajowych organów ochrony danych rozpatrujących skargi dotyczące ochrony danych osobowych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, udzielane są na piśmie w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiałą. Państwa członkowskie wykorzystują do tego celu wspólną ulotkę przygotowaną na podstawie ust. 3.

W przypadkach gdy jest to potrzebne dla właściwego zrozumienia informacji przez wnioskodawcę, informacje są udzielane także ustnie, na przykład w związku z indywidualną rozmową, o której mowa w art. 5.

3. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych wspólną ulotkę – oraz specjalną ulotkę dla małoletnich bez opieki – zawierające co najmniej informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Wspólna ulotka zawiera także informacje dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) nr 603/2013, a w szczególności celu, w jakim dane wnioskodawcy mogą być przetwarzane w systemie Eurodac. Wspólna ulotka przygotowywana jest w taki sposób, by państwa członkowskie mogły ją uzupełniać dodatkowymi, tylko im właściwymi informacjami. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 5

Indywidualna rozmowa

1. Aby ułatwić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, państwo członkowskie dokonujące takiego ustalenia przeprowadza indywidualną rozmowę z wnioskodawcą. Rozmowa ma pozwolić również na właściwe zrozumienie przez wnioskodawcę informacji przekazanych mu na mocy art. 4.

2. Można odstąpić od przeprowadzania indywidualnej rozmowy, jeśli:

- a) wnioskodawca zbiegł; lub
- b) wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 4, przedstawił już w inny sposób informacje mające znaczenie dla ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Państwo członkowskie, które odstępuje od przeprowadzenia rozmowy, daje wnioskodawcy możliwość przedstawienia wszystkich dodatkowych informacji mających znaczenie dla prawidłowego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego przed podjęciem decyzji o przekazaniu wnioskodawcy do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy art. 26 ust. 1

3. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w odpowiednim czasie, a w każdym razie przed podjęciem jakiejkolwiek decyzji o przekazaniu wnioskodawcy do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy art. 26 ust. 1.

4. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały i w którym jest on w stanie się porozumiewać. W razie potrzeby państwa członkowskie korzystają z tłumacza, który jest w stanie zapewnić właściwą komunikację między wnioskodawcą a osobą przeprowadzającą indywidualną rozmowę.

5. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w warunkach zapewniających odpowiednią poufność. Rozmowa jest przeprowadzana przez osobę, która zgodnie z prawem krajowym ma odpowiednie kwalifikacje

6. Państwo członkowskie przeprowadzające indywidualną rozmowę sporządza jej pisemne podsumowanie zawierające

co najmniej najważniejsze informacje przekazane przez wnioskodawcę podczas rozmowy. Podsumowanie może mieć formę protokołu lub może zostać przygotowane na standardowym formularzu. Państwo członkowskie dba o to, by wnioskodawca lub doradca prawny, lub inny doradca, który reprezentuje wnioskodawcę, miał na czas dostęp do tego podsumowania.

Artykuł 6

Gwarancje dla małoletnich

1. W ramach wszelkich postępowań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu jednym z priorytetów jest dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by w ramach wszelkich postępowań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu małoletni bez opieki był reprezentowany lub wspomagany przez przedstawiciela. Przedstawiciel powinien mieć kwalifikacje i wiedzę fachową pozwalające na jak najlepsze uwzględnienie interesów dziecka w ramach postępowań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Przedstawiciel taki musi mieć dostęp do treści stosownych dokumentów w aktach wnioskodawcy, w tym do specjalnej ulotki dla małoletnich bez opieki.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla stosownych przepisów art. 25 dyrektywy 2013/32/UE.

3. Przy ocenie, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesów dziecka, państwa członkowskie ściśle współpracują za sobą, a w szczególności należycie uwzględniają następujące czynniki:

- a) możliwości ponownego połączenia rodziny;
- b) dobrostan i rozwój społeczny małoletniego;
- c) aspekty związane z bezpieczeństwem i ochroną, w szczególności jeżeli zachodzi ryzyko, że dziecko jest ofiarą handlu ludźmi;
- d) opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości.

4. Do celów stosowania art. 8 państwo członkowskie, w którym małoletni bez opieki złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, najszybciej jak to możliwe podejmuje stosowne działania w celu zidentyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki na terytorium państw członkowskich, dbając przy tym o jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

W tym celu to państwo członkowskie może wystąpić o pomoc do organizacji międzynarodowych lub innych odpowiednich organizacji oraz może ułatwić małoletniemu dostęp do usług ustalania miejsca pobytu przez takie organizacje.

Personel odpowiednich organów, o których mowa w art. 35, zajmujący się wnioskami dotyczącymi małoletnich bez opieki jest odpowiednio przeszkolony w zakresie potrzeb małoletnich i stale uczestniczy w szkoleniach z tej dziedziny.

5. Aby ułatwić podejmowanie stosownych działań zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu w celu zidentyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki przebywających na terytorium innego państwa członkowskiego, Komisja przyjmuje akty wykonawcze, w tym standardowy formularz do wymiany odpowiednich informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

ROZDZIAŁ III

KRYTERIA USTALANIA ODPOWIEDZIALNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

Artykuł 7

Hierarchia kryteriów

1. Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego stosuje się w kolejności, w jakiej są one wymienione w niniejszym rozdziale.

2. Państwo członkowskie odpowiedzialne zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozdziale ustalane jest na podstawie stanu istniejącego w chwili, w której wnioskodawca po raz pierwszy złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim.

3. Z myślą o stosowaniu kryteriów, o których mowa w art. 8, 10 i 16 państwa członkowskie biorą pod uwagę wszelkie dostępne dowody dotyczące przebywania na terytorium państwa członkowskiego członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny wnioskodawcy, pod warunkiem że takie dowody zostaną przedstawione przed zaakceptowaniem przez inne państwo członkowskie wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby na mocy, odpowiednio, art. 22 i 25 i że poprzednie wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożone przez wnioskodawcę nie stały się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty wniosku.

Artykuł 8

Małoletni

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest małoletnim bez opieki, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest to państwo, w którym legalnie przebywa członek rodziny lub rodzeństwo małoletniego bez opieki, pod warunkiem że najlepiej zabezpiecza to interesy małoletniego. Jeżeli wnioskodawca jest małoletnim pozostającym w związku małżeńskim, a jego małżonek nie przebywa legalnie na terytorium państw członkowskich, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym legalnie przebywa ojciec, matka lub inna osoba dorosła odpowiadająca za małoletniego – z mocy prawa lub zgodnie z praktyką państwa członkowskiego – lub rodzeństwo wnioskodawcy.

2. W przypadku gdy wnioskodawca jest małoletnim bez opieki, który posiada krewnego legalnie przebywającego

w innym państwie członkowskim – i gdy po indywidualnym zbadaniu sytuacji ustalono, że krewny ten może się nim zaopiekować – to państwo członkowskie łączy małoletniego z jego krewnym i jest odpowiedzialnym państwem członkowskim, o ile najlepiej zabezpiecza to interesy małoletniego.

3. W przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni, o których mowa w ust. 1 i 2, przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim, decyzja o ustaleniu odpowiedzialnego państwa członkowskiego podejmowana jest tak, by najlepiej zabezpieczyć interesy małoletniego bez opieki.

4. W przypadku braku członka rodziny, rodzeństwa lub krewnego, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest to państwo, w którym małoletni bez opieki złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, o ile najlepiej zabezpiecza to interesy małoletniego.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 45 dotyczących: identyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki; kryteriów służących ustaleniu, czy istnieją udowodnione więzy rodzinne; kryteriów oceny zdolności krewnego do zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w tym w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim. Wykonując uprawnienia w zakresie przyjmowania aktów delegowanych, Komisja – zgodnie z art. 6 ust. 3 – nie wykracza poza to, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesów dziecka.

6. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 9

Członkowie rodziny będący beneficjentami ochrony międzynarodowej

W przypadku gdy wnioskodawca ma członka rodziny – bez względu na to, czy rodzina została założona jeszcze w kraju pochodzenia – któremu zezwolono na pobyt jako beneficjentowi ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie.

Artykuł 10

Członkowie rodziny, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej

Jeżeli wnioskodawca ma w państwie członkowskim członka rodziny, którego wniosek nie stał się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty w tym państwie członkowskim, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie.

Artykuł 11

Postępowanie dotyczące rodziny

W przypadku gdy wielu członków rodziny lub małoletnie rodzeństwo niepozostające w związku małżeńskim przedkłada wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w tym samym państwie członkowskim równocześnie lub w wystarczająco krótkim odstępie czasu, by postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego mogły zostać przeprowadzone łącznie, oraz w przypadku gdy zastosowanie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu prowadziłoby do ich rozdzielenia, odpowiedzialne państwo członkowskie ustala się na podstawie następujących przepisów:

- a) odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej wszystkich członków rodziny lub małoletniego rodzeństwa niepozostającego w związku małżeńskim spoczywa na państwie członkowskim, które kryteria wskazują jako odpowiedzialne za przejście największej liczby tych osób;
- b) jeżeli to nie wystarczy, odpowiedzialność spoczywa na państwie członkowskim, które kryteria wskazują jako odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku najstarszego z nich.

Artykuł 12

Wydanie dokumentów pobytu lub wiz

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu, państwo członkowskie, które wydało ten dokument, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnej wizy, państwo członkowskie, które wydało tę wizę, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, chyba że wiza została wydana w imieniu innego państwa członkowskiego na mocy ustaleń dotyczących reprezentowania, przewidzianych w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy⁽¹⁾. W takim przypadku to reprezentowane państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu więcej niż jednego ważnego dokumentu pobytu lub wizy wydanej przez różne państwa członkowskie, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przyjmowana jest przez państwa członkowskie w następującej kolejności:

- a) państwo członkowskie, które wydało dokument pobytu przyznający prawo do najdłuższego okresu pobytu lub, w przypadku gdy okresy ważności są identyczne, państwo członkowskie, które wydało dokument o pobycie o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia;
- b) państwo członkowskie, które wydało wizę o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia, w przypadku gdy poszczególne wizy są tego samego typu;

- c) w przypadku gdy wizy są różnego rodzaju, państwo członkowskie, które wydało wizę o najdłuższym okresie ważności lub, w przypadku gdy okresy ważności są identyczne, państwo członkowskie, które wydało wizę o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia.

4. W przypadku gdy wnioskodawca posiada wyłącznie jeden lub większą liczbę dokumentów pobytu, które wygasły mniej niż dwa lata wcześniej, lub jedną lub większą liczbę wiz, które wygasły mniej niż sześć miesięcy wcześniej oraz które faktycznie umożliwiły mu wjazd na terytorium państwa członkowskiego, ust. 1, 2 i 3 stosuje się do czasu opuszczenia przez wnioskodawcę terytorium państw członkowskich.

W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu jednego lub większej ilości dokumentów pobytu, które wygasły więcej niż dwa lata wcześniej lub jednej lub większej ilości wiz, które wygasły więcej niż sześć miesięcy wcześniej i które faktycznie umożliwiły mu wjazd na terytorium państwa członkowskiego i wnioskodawca nie opuścił terytorium państw członkowskich, państwo członkowskie, w którym wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony, jest odpowiedzialne za jego rozpatrzenie.

5. Fakt, że dokument pobytu lub wiza zostały wydane na podstawie fałszywej lub przybranej tożsamości lub wskutek przedłożenia przerobionych, podrobionych lub nieważnych dokumentów, nie stanowi przeszkody dla powierzenia odpowiedzialności państwu członkowskiemu, które wydało ten dokument lub wizę. Państwo członkowskie wydające dokument pobytu lub wizę nie jest jednakże odpowiedzialne, jeżeli jest w stanie wykazać, że fałszerstwo zostało popełnione po wydaniu tego dokumentu lub wizy.

Artykuł 13

Wjazd lub pobyt

1. W przypadku gdy ustalono, na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w dwóch wykazach wymienionych w art. 22 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, włącznie z danymi, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 603/2013, że wnioskodawca przekroczył nielegalnie granicę lądową, morską lub powietrzną państwa członkowskiego, przybывая z państwa trzeciego, państwo członkowskie, do którego w ten sposób wjechał, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Odpowiedzialność ta wygasa z upływem dwunastu miesięcy od dnia, kiedy nastąpiło nielegalne przekroczenie granicy.

2. Jeżeli państwo członkowskie nie może lub nie może dłużej ponosić odpowiedzialności zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu oraz w przypadku gdy ustalono, na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w dwóch wykazach wymienionych w art. 22 ust. 3, że wnioskodawca, który wjechał na terytorium państw członkowskich nielegalnie, lub którego okoliczności wjazdu nie można ustalić, mieszkał w państwie członkowskim nieprzerwanie przez okres co najmniej pięciu miesięcy przed złożeniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Jeżeli wnioskodawca mieszkał przez okresy co najmniej pięciu miesięcy w wielu państwach członkowskich, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest państwo członkowskie, w którym mieszkał przez ostatni taki okres.

⁽¹⁾ Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1.

Artykuł 14

Wjazd bezwizowy

1. Jeżeli obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec wjeżdża na terytorium państwa członkowskiego, w którym jest zwolniony z obowiązku posiadania wizy, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Zasady określonej w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, w którym także jest zwolniony z obowiązku posiadania wizy w celu wjazdu na terytorium tego państwa. W takim przypadku to inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 15

Wniosek złożony w strefie tranzytu międzynarodowego lotniska

W przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w strefie tranzytu międzynarodowego lotniska państwa członkowskiego, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie tego wniosku.

ROZDZIAŁ IV

OSOBY ZALEŻNE ORAZ KLAUZULE DYSKRECYJONALNE

Artykuł 16

Osoby zależne

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest uzależniony – z powodu ciąży lub opieki nad niemowlęciem, poważnej choroby, poważnego upośledzenia lub podeszłego wieku – od pomocy swojego dziecka, rodzeństwa lub rodzica legalnie zamieszkującego w jednym z państw członkowskich lub jeżeli dziecko, rodzeństwo lub rodzic wnioskodawcy legalnie zamieszkujący w jednym z państw członkowskich są uzależnieni od pomocy wnioskodawcy, państwa członkowskie w normalnej sytuacji nie rozłączają wnioskodawcy z tym dzieckiem, rodzeństwem lub rodzicem lub łączą je ze sobą, pod warunkiem że więzy rodzinne istniały w kraju pochodzenia, że dziecko, rodzeństwo lub rodzic są w stanie zaopiekować się tą osobą zależną i że osoby te wyrażą taką wolę na piśmie.

2. W przypadku gdy dziecko, rodzeństwo lub rodzic, o których mowa w ust. 1, legalnie zamieszkują w państwie członkowskim innym niż to, w którym przebywa wnioskodawca, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo, w którym legalnie zamieszkuje dziecko, rodzeństwo lub rodzic, chyba że stan zdrowia wnioskodawcy nie pozwoli jej przez dłuższy czas na podróż do tego państwa członkowskiego. W takim przypadku odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo, w którym przebywa wnioskodawca. To państwo członkowskie nie ma obowiązku sprowadzenia dziecka, rodzeństwa lub rodzica na swoje terytorium.

3. Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 45 dotyczących elementów, które należy uwzględnić przy ocenie stosunku zależności, kryteriów służących ustaleniu, czy istnieją udowodnione więzy rodzinne, kryteriów oceny zdolności zainteresowanej osoby do zaopiekowania się osobą zależną oraz elementów, które należy uwzględnić przy ocenie długotrwałej niezdolności do podróży.

4. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 17

Klauzule dyskrecjonalne

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 3 ust. 1 każde państwo członkowskie może, zdecydować o rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w tym państwie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeżeli za takie rozpatrzenie nie jest odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

Państwo członkowskie, które zdecydowało się rozpatrzyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na mocy niniejszego ustępu, staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim oraz przyjmuje zobowiązania związane z tą odpowiedzialnością. W odpowiednich przypadkach powiadamia ono, korzystając z sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003, uprzednio odpowiedzialne państwo członkowskie, państwo członkowskie przeprowadzające postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub państwo członkowskie, do którego został złożony wniosek o przejście lub wtórne przejście wnioskodawcy.

Państwo członkowskie, które staje się odpowiedzialne zgodnie z niniejszym ustępem, niezwłocznie zaznacza ten fakt w systemie Eurodac zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 603/2013, dodając datę wydania decyzji o rozpatrzeniu wniosku.

2. Państwo członkowskie, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i które prowadzi postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub odpowiedzialne państwo członkowskie, może w dowolnym momencie, zanim zostanie podjęta pierwsza decyzja co do istoty, zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejście wnioskodawcy, by połączyć wszelkie osoby należące do rodziny ze względów humanitarnych opartych w szczególności na względach rodzinnych lub kulturowych, nawet jeśli to inne państwo członkowskie nie jest odpowiedzialne zgodnie z kryteriami ustanowionymi w art. 8–11 oraz 16. Osoby zainteresowane muszą wyrazić zgodę na piśmie.

Do wniosku o przejście dołączane są wszystkie materiały będące w posiadaniu wnioskującego państwa członkowskiego, by umożliwić państwu członkowskiemu, do którego kierowany jest wniosek, ocenę sytuacji.

Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, przeprowadza wszelkie niezbędne czynności sprawdzające w celu zbadania podanych przyczyn humanitarnych i odpowiada wnioskującemu państwu członkowskiemu w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku, z wykorzystaniem sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003. W odpowiedzi powiadamającej o odrzuceniu wniosku podaje się przesłanki, na których odrzucenie zostało oparte

W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, akceptuje ten wniosek, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zostaje przeniesiona na to państwo.

ROZDZIAŁ V

OBOWIĄZKI ODPOWIEDZIALNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

Artykuł 18

Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego

1. Odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zobowiązane do:

- a) przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 21, 22 i 29, wnioskodawcy, który złożył wniosek o w innym państwie członkowskim;
- b) wtórnego przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, wnioskodawcy, którego wniosek jest rozpatrywany i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- c) wtórnego przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wycofał wniosek o w trakcie jego rozpatrywania i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- d) wtórnego przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego wniosek został odrzucony, i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu.

2. We przypadkach objętych ust. 1 lit. a) i b), odpowiedzialne państwo członkowskie rozpatruje wniosek lub kończy rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wnioskodawcę.

W przypadkach objętych ust. 1 lit. c), gdy odpowiedzialne państwo członkowskie przestało rozpatrywać wniosek w związku z wycofaniem go przez wnioskodawcę, zanim zapadła w pierwszej instancji decyzja co do istoty, to państwo członkowskie zapewnia by wnioskodawca mógł wystąpić

o ukończenie rozpatrywania jego wniosku lub złożyć nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który nie byłby traktowany jako kolejny wniosek przewidziany w dyrektywie 2013/32/UE. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają ukończenie rozpatrywania wniosku.

W przypadkach objętych zakresem ust. 1 lit. d), jeżeli wniosek został odrzucony jedynie w pierwszej instancji, odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, by zainteresowana osoba mogła skorzystać lub skorzystała z dostępu do skutecznego środka zaskarżenia zgodnie z art. 46 dyrektywy 2013/32/UE.

Artykuł 19

Wygaśnięcie odpowiedzialności

1. W przypadku gdy państwo członkowskie wydaje wnioskodawcy dokument pobytu, obowiązki określone w art. 18 ust. 1 przechodzą na to państwo członkowskie.

2. Obowiązki określone w art. 18 ust. 1 wygasają, w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie jest w stanie wykazać, kiedy otrzyma wniosek o przejście lub wtórne przejście wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), że zainteresowana osoba opuściła terytorium państw członkowskich na okres co najmniej trzech miesięcy, chyba że jest ona w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu wydane przez odpowiedzialne państwo członkowskie.

Wniosek złożony po okresie nieobecności, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Obowiązki określone w art. 18 ust. 1 lit. c) i d) wygasają, w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie jest w stanie wykazać, kiedy otrzyma wniosek o wtórne przejście wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), że zainteresowana osoba opuściła terytorium państw członkowskich zgodnie z decyzją o odesłaniu lub decyzją o wydaleniu wydaną w następstwie wycofania lub odrzucenia wniosku.

Wniosek złożony po faktycznym wydaleniu uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

ROZDZIAŁ VI

POSTĘPOWANIA W SPRAWIE PRZEJĘCIA I WTÓRNEGO PRZEJĘCIA

SEKCJA I

Wszczęcie postępowania

Artykuł 20

Wszczęcie postępowania

1. Postępowanie w sprawie ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego wszczyna się, gdy tylko wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostanie po raz pierwszy złożony w państwie członkowskim.

2. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uważa się za złożony, jeśli formularz przedłożony przez wnioskodawcę o lub sprawozdanie przygotowane przez organy dotarły do właściwych organów zainteresowanego państwa członkowskiego. W przypadku gdy wniosek nie został złożony na piśmie, okres między deklaracją zamiaru a przygotowaniem sprawozdania powinien być możliwie jak najkrótszy.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia status małoletniego towarzyszącego wnioskodawcy i odpowiadającego definicji członka rodziny, jest rozpatrywany nieodłącznie od statusu tego członka jego rodziny przez państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej temu członkowi rodziny, nawet jeżeli małoletni sam nie jest wnioskodawcą, o ile najlepiej zabezpiecza to jego interesy. W identyczny sposób traktowane są dzieci urodzone po przyjeździe wnioskodawcy na terytorium państw członkowskich, bez potrzeby wszczęcia nowego postępowania w celu ich przejęcia.

4. W przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostaje złożony do właściwych organów państwa członkowskiego przez wnioskodawcę, który znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego, ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego dokonuje państwo członkowskie, na którego terytorium przebywa wnioskodawca. To państwo członkowskie jest bezzwłocznie powiadamiane przez państwo członkowskie, które otrzymało wniosek, a następnie, do celów niniejszego rozporządzenia, jest uznawane za państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Wnioskodawca jest powiadamiany na piśmie o takiej zmianie państwa członkowskiego dokonującego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz o dacie, kiedy to nastąpiło.

5. Wnioskodawca, który przebywa w innym państwie członkowskim bez dokumentu pobytu lub który tam składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej po wycofaniu swojego pierwszego wniosku złożonego w innym państwie członkowskim w trakcie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zostaje wtórnie przejęty, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, przez państwo członkowskie, w którym ten wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został najpierw złożony, w celu zakończenia postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

Obowiązek ten wygasa, w przypadku gdy państwo członkowskie, do którego zwrócono się o dokończenie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, jest w stanie dowieść, że wnioskodawca opuścił w międzyczasie terytorium państw członkowskich na okres dłuższy niż trzy miesiące lub uzyskała dokument pobytu od innego państwa członkowskiego.

Wniosek złożony po okresie nieobecności, o którym mowa w akapicie drugim, uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

SEKCJA II

Postępowanie w sprawie przejęcia

Artykuł 21

Złożenie wniosku o przejęcie

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku, może, tak szybko jak to możliwe, i w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku w rozumieniu art. 20 ust. 2 zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie wnioskodawcy.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadku uzyskania trafienia w systemie Eurodac odnoszącego się do danych zarejestrowanych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) nr 603/2013 wniosek jest przesyłany w ciągu dwóch miesięcy od uzyskania tego trafienia na mocy art. 15 ust. 2 tego rozporządzenia.

W przypadku gdy wniosek o przejęcie wnioskodawcy nie został wniesiony w terminach określonych w akapitach pierwszym i drugim, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, w którym taki wniosek został złożony.

2. Wnioskujące państwo członkowskie może poprosić o pilną odpowiedź w przypadkach, gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony po tym jak odmówiono zezwolenia na wjazd lub pozostanie, po aresztowaniu za nielegalny pobyt lub po doręczeniu lub wykonaniu decyzji o wydaleniu.

We wniosku podawane są powody uzasadniające pilną odpowiedź oraz okres, w którym oczekuje się odpowiedzi. Okres ten wynosi przynajmniej jeden tydzień.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2 wniosek o przejęcie przez inne państwo członkowskie składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza oraz zawiera dowody lub poszlaki opisane w dwóch wykazach, wymienionych w art. 22 ust. 3 lub odpowiednie fragmenty oświadczenia złożonego przez wnioskodawcę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o przejęcie. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 22

Odpowiedź na wniosek o przejęcie

1. Państwo członkowskie, do którego został skierowany wniosek, przeprowadza niezbędne czynności sprawdzające i podejmuje decyzję w sprawie wniosku o przejęcie osoby ubiegającej się o azyl w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania tego wniosku.

2. W postępowaniu w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego wykorzystuje się materiały dowodowe oraz poszlaki.

3. Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia i określa zmiany dwa wykazy określające odpowiednie środki dowodowe i poszlaki zgodnie z kryteriami określonymi w lit. a) i b) niniejszego ustępu. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

a) Dowód:

- (i) odnosi się to do dowodów formalnych, które określają odpowiedzialność na mocy niniejszego rozporządzenia, o ile nie zostały one obalone przez dowód przeciwny;
- (ii) państwa członkowskie dostarczają komitetowi przewidzianemu w art. 44 wzory różnych rodzajów dokumentów administracyjnych, zgodnie z typologią ustaloną w wykazie dowodów formalnych;

b) poszlaki:

- (i) odnosi się to do przesłanek, które, chociaż możliwe do obalenia, mogą okazać się wystarczające w niektórych przypadkach, zgodnie z przypisywaną im wartością dowodową;
- (ii) ich wartość dowodową w odniesieniu do odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ustala się odrębnie w każdym przypadku.

4. Wymagania dowodowe nie powinny wykraczać poza to, co jest niezbędne dla właściwego stosowania niniejszego rozporządzenia.

5. Jeżeli nie dostarczono dowodu formalnego, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, uznaje swoją odpowiedzialność, jeżeli poszlaki są spójne, nadające się do zweryfikowania i wystarczająco szczegółowe dla ustalenia odpowiedzialności.

6. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie poprosiło o rozpatrzenie sprawy w trybie pilnym, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 2, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, dokłada wszelkich starań, by nie przekroczyć wnioskowanego terminu. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli można wykazać, że rozpatrywanie wniosku o przejście osoby ubiegającej się o azyl jest szczególnie skomplikowane, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, może udzielić odpowiedzi po upływie wnioskowanego terminu, jednakże w każdym przypadku w ciągu jednego miesiąca. W takich sytuacjach państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, musi powiadomić o swojej decyzji o odroczeniu udzielenia odpowiedzi wnioskujące państwo członkowskie w terminie pierwotnie wnioskowanym.

7. Brak podjęcia działań w terminie dwóch miesięcy, wymienionym w ust. 1, oraz w terminie jednego miesiąca, wymienionym w ust. 6, jest równoznaczne z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek przejścia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia.

SEKCJA III

Postępowania w sprawie wtórnego przejścia

Artykuł 23

Składanie wniosku o wtórne przejście, w przypadku gdy we wnioskującym państwie członkowskim został złożony nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), złożyła

nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie, zgodnie z art. 20 ust. 5 i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejście tej osoby.

2. Wniosek o wtórne przejście składany jest możliwie najszybciej, a w każdym przypadku w terminie dwóch miesięcy od uzyskania trafenienia w systemie Eurodac, na mocy art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 603/2013.

Jeżeli wniosek o wtórne przejście opiera się dowodach innych niż dane uzyskane z systemu Eurodac, jest on przesyłany do państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek o wtórne przejście, w terminie trzech miesięcy od daty, w której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony w rozumieniu art. 20 ust. 2.

3. Jeżeli wniosek o wtórne przejście nie został złożony w terminach określonych w ust. 2, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, w którym złożono nowy wniosek.

4. Wniosek o wtórne przejście składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza i zawiera dowody lub poszlaki zgodnie z dwoma wykazami, o których mowa w art. 22 ust. 3, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez zainteresowaną osobę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono państwem odpowiedzialnym na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o wtórne przejście. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 24

Składanie wniosku o wtórne przejście, w przypadku gdy we wnioskującym państwie członkowskim nie został złożony nowy wniosek

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, na terytorium którego przebywa bez dokumentu pobytu osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), i w którym nie złożono nowego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie zgodnie z art. 20 ust. 5) i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejście tej osoby.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów

nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich⁽¹⁾, w przypadku gdy państwo członkowskie, na terytorium którego dana osoba przebywa bez dokumentu pobytu, zdecyduje się na wyszukiwanie w systemie Eurodac zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 603/2013, wniosek o wtórne przejście osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b) lub c) niniejszego rozporządzenia lub o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) niniejszego rozporządzenia i której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej nie został odrzucony w drodze ostatecznej decyzji, składany jest najszybciej jak to jest możliwe, a w każdym przypadku w terminie dwóch miesięcy od uzyskania trafenia w systemie Eurodac, na mocy art. 17 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 603/2013.

Jeżeli wniosek o wtórne przejście opiera się dowodach innych niż dane uzyskane z systemu Eurodac, jest on przesyłany do państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, w terminie trzech miesięcy od daty, w której wnioskujące państwo członkowskie uzyskało wiedzę, że inne państwo członkowskie może być odpowiedzialne za tę osobę.

3. Jeżeli wniosek o wtórne przejście nie został złożony w terminach określonych w ust. 2, państwo członkowskie, na terytorium którego zainteresowana osoba przebywa bez dokumentu pobytu, daje tej osobie możliwość złożenia nowego wniosku.

4. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) niniejszego rozporządzenia, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został odrzucony w drodze ostatecznej decyzji w jednym państwie członkowskim, przebywa bez dokumentu pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego, to drugie państwo członkowskie może albo zwrócić się do pierwszego państwa członkowskiego z wnioskiem o wtórne przejście tej osoby, albo przeprowadzić procedurę powrotu zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE.

Jeżeli to drugie państwo członkowskie podjęło decyzję o zwróceniu się do pierwszego państwa członkowskiego z wnioskiem o wtórne przejście zainteresowanej osoby, przepisy ustanowione w dyrektywie 2008/115/WE nie mają zastosowania.

5. Wniosek o wtórne przejście osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza i zawiera dowody lub poszlaki zgodnie z dwoma wykazami, o których mowa w art. 22 ust. 3, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez tę osobę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono odpowiedzialnym państwem członkowskim na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia i okresowo zmienia dwa wykazy określające odpowiednie środki dowodowe i poszlaki zgodnie z kryteriami określonymi w art. 22 ust. 3 lit. a) i b) oraz określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o wtórne przejście. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 25

Odpowiedź na wniosek o wtórne przejście

1. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, jest zobowiązane do przeprowadzenia niezbędnych czynności sprawdzających i wydaje decyzję w sprawie wniosku o wtórne

przejście zainteresowanej osoby tak szybko, jak to możliwe, a w każdym przypadku nie później niż jeden miesiąc od daty otrzymania wniosku. Jeżeli wniosek oparty jest na danych pochodzących z systemu Eurodac, termin ten ulega skróceniu do dwóch tygodni.

2. Brak podjęcia działań w terminie jednego miesiąca lub dwóch tygodni, wymienionych w ust. 1, jest równoznaczny z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek wtórnego przejścia zainteresowanej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia;

SEKCJA IV

gwarancje proceduralne

Artykuł 26

Powiadomienie o decyzji o przekazaniu

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, zgadza się na przejście lub wtórne przejście wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), wnioskujące państwo członkowskie powiadamia zainteresowaną osobę o decyzji o przekazaniu jej do odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz, w odpowiednich przypadkach, o nierozpatrywaniu jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeżeli zainteresowaną osobę reprezentuje doradca prawny lub inny doradca, państwa członkowskie mogą zdecydować o powiadomieniu o tej decyzji doradcy prawnego lub innego doradcy, a nie zainteresowanej osoby, i w stosownych przypadkach, informują o tym zainteresowaną osobę.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, zawiera informację na temat dostępnych środków zaskarżenia, w tym na temat prawa do wnioskowania w stosownych przypadkach o zawieszenie przekazania, oraz zawiera informację o terminach wniesienia takich środków zaskarżenia oraz terminu przeprowadzenia przekazania, a także, w razie potrzeby informacje na temat miejsca i terminu, w których zainteresowana osoba powinna się stawić, jeżeli podróżuje do odpowiedzialnego państwa członkowskiego we własnym zakresie.

Państwa członkowskie dbają również o to, by wraz z decyzją, o której mowa w ust. 1, zainteresowanej osobie zostały przekazane informacje na temat osób lub podmiotów, które mogą udzielić jej pomocy prawnej, jeżeli takie informacje nie zostały przekazane wcześniej.

3. Jeżeli zainteresowana osoba nie korzysta z pomocy doradcy prawnego lub innego doradcy lub nie jest przez nich reprezentowana, państwo członkowskie informuje ją o głównych elementach decyzji, wśród których zawsze znajdują się informacje na temat dostępnych środków zaskarżenia oraz terminów na wniesienie takich środków, w języku, który ta osoba rozumie, lub, jak można racjonalnie zakładać, może rozumieć.

Artykuł 27

Środki zaskarżenia

1. Wnioskodawca lub inna osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), ma prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia w formie odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych, decyzji o przekazaniu.

2. Państwa członkowskie zapewniają zainteresowanej osobie rozsądny termin na skorzystanie z prawa do wniesienia skutecznego środka zaskarżenia na mocy ust. 1.

⁽¹⁾ Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98.

3. Na użytek odwołań lub wniosków o ponowne rozpoznanie dotyczących decyzji o przekazaniu, państwa członkowskie określają w swoim prawie krajowym, że:

- a) odwołanie lub wniosek o ponowne rozpoznanie daje zainteresowanej osobie prawo do pozostania w zainteresowanym państwie członkowskim do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie; lub
- b) następuje automatyczne zawieszenie przekazania, a zawieszenie to wygasa po upływie pewnego rozsądnego okresu, w którym sąd – po dokonaniu dokładnej i wnikliwej analizy wniosku – podejmuje decyzję, czy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpoznanie powoduje zawieszenie przekazania; lub
- c) zainteresowanej osobie daje się możliwość złożenia do sądu w rozsądnym terminie wniosku o zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie. Państwa członkowskie zapewniają skuteczny środek zaskarżenia, zawieszając przekazanie do czasu podjęcia decyzji w sprawie pierwszego wniosku o zawieszenie. Wszelkie decyzje w sprawie tego, czy zawiesić wykonanie decyzji o przekazaniu, są podejmowane w racjonalnym terminie, pozwalającym jednak na dokładną i wnikliwą analizę wniosku o zawieszenie wykonania. Decyzja o niezawieszaniu wykonania decyzji o przekazaniu zawiera uzasadnienie.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że właściwe organy, działając z urzędu, mogą podjąć decyzję o zawieszeniu wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by zainteresowana osoba miała dostęp do pomocy prawnej oraz, w razie potrzeby, pomocy językowej.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowana osoba uzyskała, na swój wniosek, bezpłatną pomoc prawną, jeżeli nie jest w stanie ponieść kosztów związanych z taką pomocą. W odniesieniu do opłat i innych kosztów państwa członkowskie mogą postanowić, że wnioskodawcy nie będą traktowani w sposób bardziej uprzywilejowany niż zwykle traktowani są ich obywatele w sprawach dotyczących pomocy prawnej.

Państwa członkowskie mogą postanowić – nie ograniczając jednak arbitralnie dostępu do pomocy prawnej – że bezpłatna pomoc prawna ani zastępstwo prawne nie będą przyznawane, jeżeli odwołanie lub wniosek o ponowne rozpoznanie zostaną uznane przez właściwy organ lub sąd za niemające realnych szans powodzenia.

Jeżeli decyzja o nieprzyznaniu bezpłatnej pomocy prawnej ani zastępstwa prawnego na mocy niniejszego ustępu jest podejmowana przez organ niebędący sądem, państwo członkowskie zapewnia prawo do skutecznego środka służącego zaskarżeniu tej decyzji przez sąd.

Przy spełnianiu wymogów niniejszego ustępu państwa członkowskie zapewniają, by pomoc prawna ani zastępstwo prawne

nie były arbitralnie ograniczane i by nie utrudniano wnioskodawcy skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Pomoc prawna obejmuje co najmniej przygotowanie dokumentów wymaganych w ramach postępowania i zastępstwo prawne przed sądem i może być ograniczona do doradców prawnych lub innych doradców specjalnie wyznaczonych przez prawo krajowe do świadczenia pomocy prawnej i zastępstwa prawnego.

Procedurę dostępu do pomocy prawnej ustanawia się w prawie krajowym.

SEKCJA V

Zatrzymanie w celu przekazania

Artykuł 28

Zatrzymanie

1. Państwa członkowskie nie stosują wobec żadnej osoby zatrzymania tylko z tego powodu, że podlega ona procedurze ustanowionej w niniejszym rozporządzeniu.

2. Jeżeli istnieje znaczne ryzyko ucieczki danej osoby, państwa członkowskie mogą ją zatrzymać w celu zabezpieczenia przekazania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na podstawie indywidualnej oceny i tylko wtedy, gdy takie zatrzymanie jest proporcjonalne oraz nie można skutecznie zastosować innych, łagodniejszych środków przymusu.

3. Zatrzymanie powinno następować na możliwie najkrótszym okresie i trwać nie dłużej niż jest to rzeczywiście niezbędne do przeprowadzenia wymaganych postępowań administracyjnych z należytą starannością do momentu przeprowadzenia przekazania na mocy niniejszego rozporządzenia.

Jeżeli osoba została zatrzymana na podstawie niniejszego artykułu, termin złożenia wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie nie przekracza jednego miesiąca, od chwili kiedy złożony został wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Państwo członkowskie prowadzące postępowanie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zwraca się w takich przypadkach o szybką odpowiedź. Odpowiedź taka jest udzielana w terminie dwóch tygodni od wpływu wniosku. Brak odpowiedzi w terminie dwóch tygodni jest równoznaczny z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek przejęcia lub wtórnego przejęcia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia.

Jeżeli osoba została zatrzymana na podstawie niniejszego artykułu, jej przekazanie z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego następuje tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu tygodni od zaakceptowania przez inne państwo członkowskie – wprost lub nie wprost – wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ustania zawieszenia przekazania na skutek odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie zgodnie z art. 27 ust. 3.

Jeżeli wnioskujące państwo członkowskie nie dotrzyma terminu złożenia wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie lub jeżeli przekazanie nie nastąpi w okresie sześciu tygodni, o którym mowa w akapicie trzecim, dana osoba nie podlega dalszemu zatrzymaniu. Art. 21, 23, 24 i 29 nadal stosuje się odpowiednio.

4. W odniesieniu do warunków zatrzymania i gwarancji mających zastosowanie do osób zatrzymanych w celu zabezpieczenia przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego zastosowanie mają art. 9, 10 i 11 dyrektywy 2013/33/UE.

SEKCJA VI

Przekazanie

Artykuł 29

Metody i terminy

1. Przekazanie osoby ubiegającej się o azyl lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego jest przeprowadzane zgodnie z prawem krajowym wnioskującego państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na złożony przez inne państwo członkowskie wniosek o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub ponownego rozpoznania, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający, zgodnie art. 27 ust. 3.

Jeżeli przekazanie do odpowiedzialnego państwa członkowskiego odbywa się w drodze wyjazdu pod nadzorem lub wyjazdu pod eskortą, państwa członkowskie dbają o to, by było ono przeprowadzane w sposób humanitarny i z pełnym poszanowaniem praw podstawowych i godności ludzkiej.

W miarę potrzeby wnioskujące państwo członkowskie wydaje wnioskodawcy przepustkę. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa wzór przepustki. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Odpowiedzialne państwo członkowskie powiadamia wnioskujące państwo członkowskie, w zależności od przypadku, o bezpiecznym przybyciu zainteresowanej osoby lub o tym, że osoba ta nie zjawiała się w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku gdy nie dokonano przekazania w terminie sześciomiesięcznym, odpowiedzialne państwo członkowskie zostaje zwolnione z obowiązku przejęcia lub wtórnego przejęcia zainteresowanej osoby, a odpowiedzialność zostaje przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie. Termin ten może być przedłużony do maksymalnie jednego roku, jeżeli przekazania nie można było przeprowadzić w związku z uwięzieniem zainteresowanej osoby lub do maksymalnie osiemnastu miesięcy, jeżeli zainteresowana osoba uciekła.

3. Jeżeli dana osoba została przekazana wskutek błędu lub decyzja o przekazaniu została uchylona w następstwie odwołania lub ponownego rozpoznania po przeprowadzeniu przekazania, państwo członkowskie, które przeprowadziło przekazanie, szybko przyjmuje tę osobę z powrotem.

4. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi, w szczególności w przypadkach przekazania przełożonych lub opóźnionych, przekazania w wyniku automatycznej akceptacji lub w przypadkach przekazywania małoletnich lub osób zależnych oraz w przypadkach przekazania pod nadzorem. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 30

Koszty przekazania

1. Koszty, których wymaga przekazanie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, ponosi przekazujące państwo członkowskie.

2. W przypadku gdy zainteresowana osoba ma zostać przekazana z powrotem do państwa członkowskiego, w następstwie tego, że przekazanie nastąpiło wskutek błędu lub że decyzja o przekazaniu została uchylona wskutek odwołania lub ponownego rozpoznania po przeprowadzeniu przekazania, państwo członkowskie, które pierwotnie przeprowadziło przekazanie, ponosi koszty przekazania danej osoby z powrotem na swoje terytorium.

3. Od osób, które mają być przekazane na podstawie niniejszego rozporządzenia, nie wymaga się poniesienia kosztów takiego przekazania.

Artykuł 31

Wymiana właściwych informacji przed przeprowadzeniem przekazania

1. Państwo członkowskie przeprowadzające przekazanie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), dostarcza odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu takie dane osobowe dotyczące osoby, która ma zostać przekazana, które są odpowiednie, właściwe i wystarczające, by zagwarantować właściwym organom – zgodnie z prawem krajowym – w odpowiedzialnym państwie członkowskim możliwość zapewnienia tej osobie odpowiedniej pomocy, w tym zapewnienia natychmiastowej opieki zdrowotnej wymaganej w celu ochrony jej podstawowych interesów, oraz zapewnienia dalszej ochrony i poszanowania praw przyznanych niniejszym rozporządzeniem i innymi odpowiednimi instrumentami prawnymi dotyczącymi azylu. Dane te dostarczane są odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu w racjonalnym terminie przed przeprowadzeniem przekazania w celu zadbania o to, by jego właściwe organy – zgodnie z prawem krajowym – dysponowały czasem wystarczającym na podjęcie koniecznych środków.

2. Przekazujące państwo członkowskie dostarcza odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu informacje – o ile dysponuje nimi zgodnie z prawem krajowym właściwy organ – które są niezbędne do zabezpieczenia praw i doraźnych szczególnych potrzeb przekazywanej osoby, a zwłaszcza:

- a) informacje o wszelkich niezwłocznych środkach, które odpowiedzialne państwo członkowskie musi podjąć w celu właściwego zadbania o szczególne potrzeby osoby przekazywanej, w tym o wszelkiej niezbędnej doraźnej opiece zdrowotnej;
- b) w odpowiednim przypadku, dane kontaktowe członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny w przyjmującym państwie członkowskim;
- c) w przypadku małoletnich informacje na temat ich wykształcenia;
- d) ocenę wieku wnioskodawcy.

3. Wymiana informacji na podstawie niniejszego artykułu odbywa się wyłącznie między organami zgłoszonymi Komisji zgodnie z art. 35 niniejszego rozporządzenia, za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003. Przekazane informacje są wykorzystywane wyłącznie do celów określonych w ust. 1 niniejszego artykułu i nie są dalej przetwarzane.

4. W celu ułatwienia wymiany informacji między państwami członkowskimi, Komisja w drodze aktów wykonawczych określa standardowy formularz do przekazywania danych na mocy niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

5. Do wymiany informacji na mocy niniejszego artykułu mają zastosowanie przepisy określone w art. 34 ust. 8–12.

Artykuł 32

Wymiana danych dotyczących zdrowia przed przekazaniem

1. Przekazujące państwo członkowskie przesyła odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu – wyłącznie do celów zapewnienia opieki medycznej lub leczenia, w szczególności w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, osób starszych, ciężarnych kobiet, małoletnich i osób, które padły ofiarą tortur, zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej – informacje – o ile dysponuje nimi zgodnie z prawem krajowym właściwy organ – na temat szczególnych potrzeb osoby, która ma zostać przekazana, mogące w określonych przypadkach obejmować informacje na temat stanu zdrowia fizycznego i psychicznego tej osoby. Informacje te są przekazywane na wspólnym świadectwie zdrowia, do którego załącza się niezbędne dokumenty. Odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, by te szczególne potrzeby zostały odpowiednio uwzględnione, w szczególności poprzez zapewnienie wszelkiej podstawowej opieki medycznej, jaka może okazać się potrzebna.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa wspólne świadectwo zdrowia. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

2. Przekazujące państwo członkowskie przekazuje odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu jedynie informacje, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu wyraźnej zgody wnioskodawcy lub jego przedstawiciela, lub w przypadku gdy wnioskodawca jest fizycznie lub prawnie niezdolny do wyrażenia zgody, a przekazanie informacji jest niezbędne dla ochrony podstawowych interesów wnioskodawcy lub innej osoby. Brak zgody, w tym odmowa wyrażenia zgody, nie jest przeszkodą dla przekazania danej osoby.

3. Przetwarzanie danych osobowych dotyczących zdrowia, o których mowa w ust. 1, przeprowadzane jest wyłącznie przez pracowników służby zdrowia zobowiązanych do zachowania tajemnicy lekarskiej na mocy przepisów krajowych lub reguł ustanowionych przez właściwe organy krajowe lub przez inną osobę, na której spoczywa równorzędny obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej.

4. Wymiana informacji na podstawie niniejszego artykułu odbywa się wyłącznie między pracownikami służby zdrowia lub innymi osobami, o których mowa w ust. 3. Przekazane informacje wykorzystywane są wyłącznie do celów określonych w ust. 1.

5. Komisja w drodze aktów wykonawczych przyjmuje jednolite warunki i uzgodnienia praktyczne dotyczące wymiany informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

6. Do wymiany informacji na mocy niniejszego artykułu mają zastosowanie przepisy określone w art. 34 ust. 8–12.

Artykuł 33

Mechanizm wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysowego

1. W przypadku gdy w oparciu o informacje zebrane przez Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu na mocy rozporządzenia (UE) nr 439/2010 Komisja ustali, że stosowanie niniejszego rozporządzenia może zostać narażone na szwank z uwagi na znaczne ryzyko szczególnego obciążenia systemu azylowego państwa członkowskiego lub z uwagi na problemy z funkcjonowaniem systemu azylowego państwa członkowskiego, we współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu kieruje ona do takiego państwa członkowskiego zalecenia, w których zachęca do opracowania planu działań zapobiegawczych.

Zainteresowane państwo członkowskie informuje Radę i Komisję o tym, czy zamierza przedstawić plan działań zapobiegawczych w celu uporania się z obciążeniem lub z problemami w funkcjonowaniu systemu azylowego z jednoczesnym poszanowaniem praw podstawowych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

Państwo członkowskie może – według własnego uznania i z własnej inicjatywy – przygotować plan działań zapobiegawczych, a następnie wprowadzać do niego zmiany. Podczas przygotowywania planu działań zapobiegawczych państwo członkowskie może zwrócić się o pomoc do Komisji, innych państw członkowskich, Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu i innych odpowiednich agencji Unii.

2. Po przygotowaniu planu działań zapobiegawczych zainteresowane państwo członkowskie przedstawia go Radzie i Komisji oraz regularnie przedstawia im sprawozdania z jego realizacji. Komisja informuje następnie Parlament Europejski o głównych elementach tego planu. Komisja składa Radzie sprawozdania z jego realizacji; przekazuje je także Parlamentowi Europejskiemu.

Zainteresowane państwo członkowskie stosuje wszelkie odpowiednie środki, by uporać się z sytuacją szczególnego obciążenia swojego systemu azylowego lub zapewnić usunięcie stwierdzonych niedoskonałości zanim sytuacja się pogorszy. Jeżeli plan działań zapobiegawczych obejmuje środki mające służyć uporaniu się ze szczególnym obciążeniem systemu azylowego danego państwa członkowskiego, które to obciążenie może narazić na szwank stosowanie niniejszego rozporządzenia, Komisja, przed złożeniem sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, zwraca się o opinię do Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu.

3. Jeżeli Komisja na podstawie analizy Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu ustali, że realizacja planu działań zapobiegawczych nie doprowadziła do usunięcia stwierdzonych niedoskonałości, lub jeżeli istnieje poważne ryzyko, że sytuacja azylowa w zainteresowanym państwie członkowskim może przekształcić się w kryzys, któremu najprawdopodobniej nie zaradzi plan działań zapobiegawczych, Komisja, w stosownych przypadkach we współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu, może zwrócić się do zainteresowanego państwa członkowskiego o opracowanie planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego i, w razie potrzeby, o wprowadzanie zmian do tego planu. Plan działania w zakresie zarządzania kryzysowego musi gwarantować, że w czasie całego procesu przestrzegany będzie dorobek prawny Unii w dziedzinie azylu, a zwłaszcza prawa podstawowe osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

Po otrzymaniu wezwania do opracowania planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego zainteresowane państwo członkowskie opracowuje go szybko – nie później niż trzy miesiące od wezwania – we współpracy z Komisją i Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu.

Zainteresowane państwo członkowskie przedstawia plan działania w zakresie zarządzania kryzysowego – a następnie co najmniej raz na trzy miesiące sprawozdania z jego wykonania – Komisji i w stosownych przypadkach innym odpowiednim podmiotom, na przykład Europejskiemu Urzędowi Wsparcia w dziedzinie Azylu.

Komisja informuje o planie działania w zakresie zarządzania kryzysowego, jego ewentualnych zmianach i jego realizacji Parlament Europejski i Radę. W tych sprawozdaniach państwo członkowskie informuje o danych pozwalających monitorować przestrzeganie planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego, takich jak czas trwania postępowania, warunki

zatrzymania oraz zdolność przyjmowania w związku z napływem wnioskodawców.

4. W czasie całego procesu wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysowego przewidzianego w niniejszym artykule Rada uważnie monitoruje sytuację i może się zwrócić o dalsze informacje, a także wydać wytyczne polityczne, zwłaszcza jeżeli chodzi o nagły charakter i powagę sytuacji, a zatem konieczność przygotowania przez państwo członkowskie albo planu działań zapobiegawczych, albo – w razie konieczności – planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego. Parlament Europejski i Rada mogą w czasie całego procesu omawiać wszelkie środki solidarności i wydawać wytyczne w ich sprawie, jeśli uznają to za właściwe.

ROZDZIAŁ VII

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

Artykuł 34

Wymiana informacji

1. Każde państwo członkowskie przekazuje wszystkim państwom członkowskim, które się o to zwrócą, dane osobowe dotyczące wnioskodawcy, które są odpowiednie, właściwe, i wystarczające do:

- a) ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego;
- b) rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- c) wykonania wszelkich zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować wyłącznie:

- a) dane identyfikacyjne wnioskodawcy oraz, w odpowiednich przypadkach, członków jego rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny (imię i nazwisko oraz, w odpowiednim przypadku, poprzednie nazwisko, przydomki lub pseudonimy; obywatelstwo, obecne i poprzednie; data i miejsce urodzenia);
- b) dokumenty tożsamości i dokumenty podróży (numery referencyjne, okres ważności, data wydania, organ wydający, miejsce wydania itd.);
- c) inne informacje niezbędne dla ustalenia tożsamości wnioskodawcy, w tym odciski palców przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 603/2013;

- d) miejsca zamieszkania oraz trasy odbytych podróży;
- e) dokumenty pobytu lub wizy wydane przez państwo członkowskie;
- f) miejsce złożenia wniosku;
- g) datę złożenia wszelkich poprzednich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, datę złożenia obecnego wniosku, etap, na którym znajduje się postępowanie, i ewentualnie podjętą decyzję.

3. Ponadto, pod warunkiem że jest to niezbędne dla rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, odpowiedzialne państwo członkowskie może zwrócić się do innego państwa członkowskiego o powiadomienie go, na jakiej podstawie wnioskodawca opiera swój wniosek oraz, w odpowiednich przypadkach, jakie są podstawy wszelkich podjętych decyzji dotyczących wnioskodawcy. Inne państwo członkowskie może odmówić odpowiedzi na przedłożony mu wniosek, jeżeli przekazanie takich informacji przypuszczalnie zaszkodziłoby jego ważnym interesom lub ochronie swobód i praw i podstawowych osoby, której informacje dotyczą, lub innych osób. W każdym przypadku przekazanie wnioskowanych informacji wymaga uzyskania przez wnioskujące państwo członkowskie pisemnej zgody osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. W takim przypadku wnioskodawca musi wiedzieć, jakich informacji dotyczy wyrażana zgoda.

4. Wszelkie wnioski o udzielenie informacji są wysyłane wyłącznie w kontekście konkretnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. We wniosku podawane są podstawy, na których został oparty, oraz w przypadku gdy ma on na celu sprawdzenie, czy istnieje kryterium mogące pociągać za sobą odpowiedzialność państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, podawane są także dowody, w tym istotne informacje z wiarygodnych źródeł o sposobach i środkach wjazdu na terytorium państwa członkowskiego wnioskodawców lub konkretny i możliwy do zweryfikowania fragment oświadczeń wnioskodawcy, na których wniosek został oparty. Przyjmuje się, że takie istotne informacje z wiarygodnych źródeł są same w sobie niewystarczające do ustalenia odpowiedzialności i kompetencji państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia, ale mogą pomóc w ocenie innych przesłanek odnoszących się do poszczególnych wnioskodawców.

5. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, udziela odpowiedzi w terminie pięciu tygodni. Wszelkie opóźnienia w udzieleniu odpowiedzi są należycie uzasadniane. Niedotrzymanie terminu pięciu tygodni nie zwalnia państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, z obowiązku udzielenia odpowiedzi. Jeżeli w wyniku badań przeprowadzonych przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek i które przekroczyło maksymalny termin, uzyskane zostaną informacje wskazujące, że jest ono odpowiedzialnym państwem członkowskim, to państwo członkowskie nie może powoływać się na przekroczenie terminów przewidzianych w art. 21, 23 i 24 jako przyczynę odmowy uwzględnienia wniosku o przejście lub wtórne przejście. W takim przypadku terminy przewidziane w art. 21, 23 i 24 na złożenie wniosku o przejście lub wtórne przejście przedłuża się o okres równy zwłoce w udzieleniu odpowiedzi przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek.

6. Wymiana informacji przeprowadzana jest na wniosek państwa członkowskiego i może odbywać się jedynie między organami, o których wyznaczeniu przez każde państwo członkowskie powiadomiono Komisję zgodnie z art. 35 ust. 1.

7. Informacje uzyskane w ramach wymiany mogą być wykorzystywane jedynie do celów określonych w ust. 1. W każdym państwie członkowskim takie informacje mogą być, w zależności od ich rodzaju i uprawnień organu otrzymującego, przekazywane jedynie organom i sądom, którym powierzono:

- a) ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego;
- b) rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- c) wykonanie wszelkich zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia.

8. Państwo członkowskie, które przekazuje informacje, zapewnia, że są one dokładne i aktualne. Jeżeli okaże się, że przekazało ono informacje niedokładne lub informacje, które nie powinny być zostać przekazane, państwa członkowskie będące odbiorcami tych informacji zostają o tym natychmiast powiadomione. Są one zobowiązane do poprawienia lub usunięcia tych informacji.

9. Wnioskodawca ma prawo do uzyskania na żądanie informacji o wszelkich przetwarzanych danych, które go dotyczą.

Jeżeli wnioskodawca stwierdzi, że dane te były przetwarzane z naruszeniem niniejszego rozporządzenia lub dyrektywy 95/46/WE, w szczególności z tego względu, że są one niekompletne lub niedokładne, jest on uprawniona do żądania ich poprawienia lub usunięcia.

Organ, który poprawia lub usuwa te dane, powiadamia, w zależności od przypadku, państwo członkowskie przekazujące lub otrzymujące informacje.

Wnioskodawca ma prawo wnieść powództwo lub skargę do właściwych organów lub sądów państwa członkowskiego, które odmówiło mu prawa dostępu do danych go dotyczących lub prawa do poprawienia lub usunięcia tych danych.

10. W każdym zainteresowanym państwie członkowskim odnotowuje się w indywidualnych aktach zainteresowanej osoby lub w rejestrze fakt przekazania i otrzymania wymienianych informacji.

11. Dane uzyskane w ramach wymiany przechowywane są przez okres nieprzekraczający okresu niezbędnego do realizacji celów, dla których są one wymieniane.

12. W przypadku gdy dane nie są przetwarzane automatycznie lub nie są albo nie mają być zawarte w aktach, każde państwo członkowskie podejmuje właściwe środki w celu zapewnienia zgodności z niniejszym artykułem przez skuteczne kontrole.

Artykuł 35

Właściwe organy i zasoby

1. Każde państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia Komisję o konkretnych organach odpowiedzialnych za wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz wszelkich zmianach w tym zakresie. Państwa członkowskie zapewniają, że organy te posiadają zasoby w niezbędne do wykonywania przez nie ich zadań, w szczególności w do udzielania w wyznaczonych terminach odpowiedzi na wnioski o przekazanie informacji, wnioski o przejęcie lub wnioski o wtórne przejęcie wnioskodawców.

2. Komisja publikuje kompletny wykaz organów, o których mowa w ust. 1, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. W przypadku wprowadzenia zmian w wykazie Komisja publikuje każdego roku zaktualizowany kompletny wykaz.

3. Organy, o których mowa w ust. 1, otrzymują niezbędne szkolenie w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia.

4. Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia bezpieczne kanały łączności elektronicznej między organami, o których mowa w ust. 1, w celu przekazywania wniosków, odpowiedzi i wszelkiej pisemnej korespondencji oraz zapewnienia, by wysyłający automatycznie otrzymywali elektroniczne poświadczenie dostarczenia. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 36

Uzgodnienia administracyjne

1. Państwa członkowskie mogą, na zasadzie dwustronnej, dokonać uzgodnień administracyjnych dotyczących praktycznych metod wykonania niniejszego rozporządzenia, w celu ułatwienia jego stosowania i zwiększenia jego skuteczności. Takie uzgodnienia mogą dotyczyć:

- a) wymiany oficerów łącznikowych;
- b) uproszczenia procedur i skrócenia terminów odnoszących się do przekazywania i rozpatrywania wniosków o przejęcie lub wtórne przejęcie wnioskodawców.

2. Państwa członkowskie mogą również utrzymać w mocy uzgodnienia administracyjne zawarte na podstawie rozporządzenia (WE) nr 343/2003. Państwa członkowskie zmieniają te

uzgodnienia – w zakresie, w jakim są one niezgodne z niniejszym rozporządzeniem – w taki sposób, by usunąć wszelkie stwierdzone niezgodności.

3. Przed zawarciem lub zmianą uzgodnień, o których mowa w ust. 1 lit. b), zainteresowane państwa członkowskie konsultują się z Komisją co do ich zgodności z niniejszym rozporządzeniem.

4. Jeżeli Komisja uzna, że uzgodnienia, o których mowa w ust. 1 lit. b), są niezgodne z niniejszym rozporządzeniem, w rozsądnym terminie powiadamia o tym zainteresowane państwa członkowskie. Państwa członkowskie podejmują wszelkie właściwe działania, aby w rozsądnym terminie zmienić te uzgodnienia i usunąć wszelkie stwierdzone niezgodności.

5. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich uzgodnieniach, o których mowa w ust. 1, a także o ich odwołaniu lub zmianie.

ROZDZIAŁ VIII

POSTĘPOWANIE POJEDNAWCZE

Artykuł 37

Postępowanie pojednawcze

1. W przypadku gdy państwa członkowskie nie mogą rozwiązać sporu dotyczącego jakiegokolwiek kwestii związanej ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia, mogą one zastosować postępowanie pojednawcze przewidziane w ust. 2.

2. Postępowanie pojednawcze rozpoczyna złożenie przez jedno z państw członkowskich uczestniczących w sporze wniosku do przewodniczącego komitetu, ustanowionego przez art. 44. Poprzez wyrażenie zgody na postępowanie pojednawcze zainteresowane państwa członkowskie podejmują się uwzględnienia w jak najszerszym stopniu zaproponowanego rozwiązania.

Przewodniczący komitetu wyznacza trzech członków komitetu reprezentujących trzy państwa członkowskie niezwiązane ze sprawą. Przekazywane są im argumenty stron na piśmie lub ustnie i, po naradzie, proponują oni w ciągu miesiąca rozwiązanie, w razie potrzeby po przeprowadzeniu głosowania.

Naradzie przewodniczy przewodniczący komitetu lub jego zastępca. Może on przedstawić swoją opinię, lecz nie może brać udziału w głosowaniu.

Niezależnie od tego, czy zaproponowane rozwiązanie zostanie przyjęte czy odrzucone przez strony, jest ono ostateczne i nieodwołalne.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 38

Bezpieczeństwo i ochrona danych

Państwa członkowskie stosują wszelkie odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa przekazywanych danych osobowych, a zwłaszcza w celu zapobieżenia niezgodnemu z prawem lub niedozwolonemu dostępowi do przetwarzanych danych, ich ujawnieniu, zmianie lub utracie.

Każde państwo członkowskie postanawia, że krajowy(-we) organ(y) nadzoru wyznaczony(-ne) na mocy art. 28 ust. 1 dyrektywy 95/46/WE będą w sposób niezależny monitorować – zgodnie z właściwymi przepisami krajowymi – legalność przetwarzania danych osobowych w myśl niniejszego rozporządzenia przez dane państwo członkowskie.

Artykuł 39

Poufność

Państwa członkowskie zapewniają, aby organy, o których mowa w art. 35, były związane przepisami prawa krajowego dotyczącymi poufności w odniesieniu do wszelkich informacji otrzymanych przez nie w ramach ich pracy.

Artykuł 40

Kary

Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by wszelkie przypadki niewłaściwego wykorzystania danych przetwarzanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym karom, w tym karom administracyjnym lub kryminalnym, zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 41

To be inserted

Środki przejściowe W przypadku gdy wniosek został złożony po dacie wymienionej w art. 49 akapit drugi, uwzględnia się zdarzenia, które przypuszczalnie pociągną za sobą odpowiedzialność państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia, nawet jeżeli miały one miejsce przed tą datą, z wyjątkiem zdarzeń wymienionych w art. 13 ust. 2.

Artykuł 42

Obliczanie terminów

Każdy okres czasu przewidziany w niniejszym rozporządzeniu oblicza się w sposób następujący:

- a) w przypadku gdy początkiem okresu oznaczonego w dniach, tygodniach lub miesiącach jest pewne zdarzenie lub czynność nie uwzględnia się przy obliczaniu danego okresu, dnia, w którym to zdarzenie lub czynność nastąpiły;

- b) okres oznaczony w tygodniach lub miesiącach kończy się z upływem tego dnia ostatniego tygodnia lub miesiąca, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym miało miejsce zdarzenie lub czynność, od którego okres ten ma być obliczany. Jeżeli w okresie oznaczonym w miesiącach dzień, w którym okres ten powinien upłynąć, w ostatnim miesiącu nie występuje, okres ten kończy się ostatniego dnia tego miesiąca;

- c) terminy obejmują soboty, niedziele oraz dni ustawowo wolne od pracy w każdym zainteresowanym państwie członkowskim.

Artykuł 43

Terytorialny zakres stosowania

W zakresie dotyczącym Republiki Francuskiej niniejsze rozporządzenie stosuje się wyłącznie do jej europejskiego terytorium.

Artykuł 44

Komitet

1. Komisję wspiera komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie przedstawi opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 45

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierza się Komisji na warunkach określonych w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 5 i art. 16 ust. 3, powierza się Komisji na okres 5 lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego 5-letniego okresu. Przekazanie uprawnień są automatycznie przedłużane na okresy tej samej długości, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Parlament Europejski lub Rada mogą w każdej chwili odwołać przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 8 ust. 5 i art. 16 ust. 3. Decyzja o odwołaniu kładzie kres przekazaniu określonych w niej uprawnień. Decyzja ta staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w niej późniejszym terminie. Nie ma ona wpływu na ważność aktów delegowanych już obowiązujących.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 8 ust. 5 i art. 16 ust. 3 wchodzi w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski ani Rada nie zgłoszą sprzeciwu w terminie czterech miesięcy od powiadomienia ich o tym akcie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformują Komisję, że nie zamierzają zgłaszać sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 46

Monitorowanie i ocena

W terminie do dnia 21 lipca 2016 r. Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia oraz, w odpowiednich przypadkach, proponuje niezbędne zmiany. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie informacje właściwe do przygotowania tego sprawozdania, najpóźniej w na sześć miesięcy przed wygaśnięciem tego terminu.

Po przedłożeniu tego sprawozdania Komisja przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia w tym samym czasie, w którym przedkłada sprawozdanie w sprawie wdrożenia systemu Eurodac przewidziane w art. 40 rozporządzenia (UE) nr 603/2013.

Artykuł 47

Statystyki

Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej ⁽¹⁾ państwa członkowskie przekazują Komisji

(Eurostat) statystyki dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

Artykuł 48

Utrata mocy

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003 traci moc.

Uchyla się art. 11 ust. 1 oraz art. 13, 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia lub artykułów należy odczytywać jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku II.

Artykuł 49

Wejście w życie i obowiązywanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych od pierwszego dnia następującego po upływie sześciu miesięcy od jego wejścia w życie od tego dnia niniejsze rozporządzenie będzie stosowane do każdego wniosku o przejście lub wtórne przejście wnioskodawców, niezależnie od tego, kiedy został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przed tą datą ustala się zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 343/2003.

Odesłania w niniejszym rozporządzeniu do rozporządzenia (UE) nr 603/2013, dyrektywy 2013/32/UE, oraz dyrektywy 2013/33/UE traktuje się, do daty rozpoczęcia stosowania tych aktów, odpowiednio jako odesłania do rozporządzenia (WE) nr 2725/2000 ⁽²⁾, dyrektywy 2003/9/WE ⁽³⁾ oraz dyrektywy 2005/85/WE ⁽⁴⁾.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 czerwca 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

A. SHATTER

Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. dotyczące ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania Konwencji Dublińskiej (Dz.U. L 316 z 15.12.2000, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiająca minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich (Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s. 13).

ZAŁĄCZNIK I

Rozporządzenia, które utraciły moc (o których mowa w art. 48)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003

(Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1560/2003 – wyłącznie art. 11 ust. 1, art. 13, 14 i 17

(Dz.U. L 222 z 5.9.2003, s. 3)

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2 lit. a)	art. 2 lit. a)
art. 2 lit. b)	skreślona
art. 2 lit. c)	art. 2 lit. b)
art. 2 lit. d)	art. 2 lit. c)
art. 2 lit. e)	art. 2 lit. d)
art. 2 lit. f)	art. 2 lit. e)
art. 2 lit. g)	art. 2 lit. f)
—	art. 2 lit. h)
—	art. 2 lit. i)
art. 2 lit. h)	art. 2 lit. j)
art. 2 lit. i)	art. 2 lit. g)
—	art. 2 lit. k)
art. 2 lit. j)–k)	art. 2 lit. l)–m)
—	art. 2 lit. n)
art. 3 ust. 1	art. 3 ust. 1
art. 3 ust. 2	art. 17 ust. 1
art. 3 ust. 3	art. 3 ust. 3
art. 3 ust. 4	art. 4 ust. 1 sformułowanie wprowadzające
—	art. 4 ust. 1 lit. a)–f)
—	art. 4 ust. 2 i 3
art. 4 ust. 1–5	art. 20 ust. 1–5
—	art. 20 ust. 5 akapit trzeci
—	art. 5
—	art. 6
art. 5 ust. 1	art. 7 ust. 1
art. 5 ust. 2	art. 7 ust. 2
—	art. 7 ust. 3
art. 6 akapit pierwszy	art. 8 ust. 1
—	art. 8 ust. 3
art. 6 akapit drugi	art. 8 ust. 4
art. 7	art. 9

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 8	art. 10
art. 9	art. 12
art. 10	art. 13
art. 11	art. 14
art. 12	art. 15
—	art. 16
art. 13	art. 3 ust. 2
art. 14	art. 11
art. 15 ust. 1	art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 15 ust. 2	art. 16 ust. 1
art. 15 ust. 3	art. 8 ust. 2
art. 15 ust. 4	art. 17 ust. 2 akapit czwarty
art. 15 ust. 5	art. 8 ust. 5 i 6 oraz artykuł 16 ust. 2
art. 16 ust. 1 lit. a)	art. 18 ust. 1 lit. a)
art. 16 ust. 1 lit. b)	art. 18 ust. 2
art. 16 ust. 1 lit. c)	art. 18 ust. 1 lit. b)
art. 16 ust. 1 lit. d)	art. 18 ust. 1 lit. c)
art. 16 ust. 1 lit. e)	art. 18 ust. 1 lit. d)
art. 16 ust. 2	art. 19 ust. 1
art. 16 ust. 3	art. 19 ust. 2 akapit pierwszy
—	art. 19 ust. 2 akapit drugi
art. 16 ust. 4	art. 19 ust. 3
—	art. 19 ust. 3 akapit drugi
art. 17	art. 21
art. 18	art. 22
art. 19 ust. 1	art. 26 ust. 1
art. 19 ust. 2	art. 26 ust. 2 i art. 27 ust. 1
—	art. 27 ust. 2–6
art. 19 ust. 3	art. 29 ust. 1
art. 19 ust. 4	art. 29 ust. 2
—	art. 29 ust. 3
art. 19 ust. 5	art. 29 ust. 4
art. 20 ust. 1, sformułowanie wprowadzające	art. 23 ust. 1
—	art. 23 ust. 2
—	art. 23 ust. 3

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 23 ust. 4
art. 20 ust. 1 lit. a)	art. 23 ust. 5 akapit pierwszy
—	art. 24
art. 20 ust. 1 lit. b)	art. 25 ust. 1
art. 20 ust. 1 lit. c)	art. 25 ust. 2
art. 20 ust. 1 lit. d)	art. 29 ust. 1 akapit pierwszy
art. 20 ust. 1 lit. e)	art. 26 ust. 1 i 2, art. 27 ust. 1, art. 29 ust. 1 akapit drugi i trzeci
art. 20 ust. 2	art. 29 ust. 2
art. 20 ust. 3	art. 23 ust. 5 akapit drugi
art. 20 ust. 4	art. 29 ust. 4
—	art. 28
—	art. 30
—	art. 31
—	art. 32
—	art. 33
art. 21 ust. 1–9	art. 34 ust. 1–9 akapity pierwszy, drugi i trzeci
—	art. 34 ust. 9 akapit czwarty
art. 21 ust. 10–12	art. 34 ust. 10–12
art. 22 ust. 1	art. 35 ust. 1
—	art. 35 ust. 2
—	art. 35 ust. 3
art. 22 ust. 2	art. 35 ust. 4
art. 23	art. 36
—	art. 37
—	art. 40
art. 24 ust. 1	uchylony
art. 24 ust. 2	art. 41
art. 24 ust. 3	uchylony
art. 25 ust. 1	art. 42
art. 25 ust. 2	uchylony
art. 26	art. 43

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 27 ust. 1 i 2	art. 44 ust. 1 i 2
art. 27 ust. 3	uchylony
—	art. 45
art. 28	art. 46
—	art. 47
—	art. 48
art. 29	art. 49

Rozporządzenie (WE) nr 1560/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 11 ust. 1	—
art. 13 ust. 1	art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 13 ust. 2	art. 17 ust. 2 akapit drugi
art. 13 ust. 3	art. 17 ust. 2 akapit trzeci
art. 13 ust. 4	art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 14	art. 37
art. 17 ust. 1	art. 9 i 10 oraz art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 17 ust. 2	art. 34 ust. 3

OŚWIADCZENIE RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I KOMISJI

Rada i Parlament Europejski zwracają się do Komisji, by zastanowiła się – bez uszczerbku dla jej prawa inicjatywy – nad zmianą art. 8 ust. 4 wersji przekształconej rozporządzenia dublińskiego po wydaniu przez Trybunał Sprawiedliwości orzeczenia w sprawie C-648/11 MA i in. przeciwko Secretary of State for the Home Department, ale nie później niż w terminie określonym w art. 46 rozporządzenia dublińskiego. Zarówno Parlament Europejski, jak i Rada skorzystają wtedy ze swoich uprawnień ustawodawczych, uwzględniając najlepszy interes dziecka.

Komisja, w duchu kompromisu i w celu zapewnienia natychmiastowego przyjęcia wniosku, zgadza się rozważyć ten pomysł, który – jak rozumie – ograniczy się do tych określonych okoliczności i nie stworzy precedensu.

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2013/32/UE

z dnia 26 czerwca 2013 r.

w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. d),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Do dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich należy wprowadzić szereg istotnych zmian ⁽³⁾. W celu zapewnienia jasności dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.

(2) Wspólna polityka azylowa, w tym wspólny europejski system azylowy, jest integralnym elementem wytyczonego przez Unię Europejską celu, polegającego na stopniowym ustanawianiu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla tych, którzy, zmuszeni przez okoliczności, poszukują zgodnie z prawem ochrony w Unii. Polityka ta powinna podlegać zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi, w tym również na płaszczyźnie finansowej.

(3) Na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska uzgodniła podjęcie wysiłków mających na celu ustanowienie wspólnego europejskiego systemu azylowego, opartego na pełnym i integralnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. („konwencja genewska”), potwierdzając w ten sposób zasadę *non-refoulement* i zapewniając, aby nikt nie był odsyłany tam, gdzie narażony jest na prześladowania.

(4) W konkluzjach z Tampere przewidziano, że w niedługim terminie wspólny europejski system azylowy powinien objąć wspólne normy w zakresie sprawiedliwych i skutecznych procedur azylowych w państwach członkowskich, a w dłuższym terminie przepisy unijne prowadzące do wspólnej procedury azylowej w Unii.

(5) Pierwsza faza tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego zakończyła się wraz z przyjęciem stosownych aktów prawnych przewidzianych w traktatach, w tym dyrektywy 2005/85/WE, która była pierwszym środkiem w zakresie procedur azylowych.

(6) Na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2004 r. Rada Europejska przyjęła program haski, w którym określono cele, jakie należy zrealizować w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005–2010. W tym kontekście w programie haskim wezwano Komisję Europejską do zakończenia oceny aktów prawnych przyjętych w ramach tej pierwszej fazy oraz do przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie aktów i środków, które mają zostać przyjęte w ramach drugiej fazy. Zgodnie z programem haskim, stworzenie wspólnego europejskiego systemu azylowego służy realizacji celu zakładającego ustanowienie wspólnej procedury azylowej oraz jednolitego statusu obowiązujących w całej Unii.

(7) W Europejskim pakcie o migracji i azylu przyjętym w dniu 16 października 2008 r. Rada Europejska odnotowała znaczne różnice, jakie utrzymują się między poszczególnymi państwami członkowskimi w zakresie udzielania ochrony oraz wezwała do podjęcia nowych inicjatyw, w tym do przedłożenia wniosku dotyczącego ustanowienia jednolitej procedury azylowej obejmującej wspólne gwarancje, aby dopełnić proces ustanawiania wspólnego europejskiego systemu azylowego przewidzianego w programie haskim.

⁽¹⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 79.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 kwietnia 2011 r. (Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 184) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 6 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s. 13.

- (8) Na posiedzeniu w dniach 10–11 grudnia 2009 r. Rada Europejska przyjęła program sztokholmski powtarzający zobowiązanie do stworzenia do 2012 r. wspólnej przestrzeni ochrony i solidarności, której podstawę stanowią będą wspólna procedura azylowa i jednolity status osób, którym przyznano ochronę międzynarodową; system opierać się miał na wysokich normach ochrony oraz sprawiedliwych i skutecznych procedurach. Program sztokholmski potwierdził, że osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej musi zostać zapewniony dostęp do bezpiecznych i skutecznych, z prawnego punktu widzenia, procedur azylowych. Zgodnie z programem sztokholmskim osoby składające wniosek o ochronę międzynarodową, niezależnie od państwa członkowskiego, w którym wniosek ten jest złożony, powinny być jednakowo traktowane pod względem rozwiązań proceduralnych i określania statusu. Celem jest, aby podobne sprawy były podobnie traktowane i kończyły się takim samym wynikiem.
- (9) Należy zmobilizować zasoby Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) w celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia wysiłków państw członkowskich w zakresie wdrożenia norm określonych w drugiej fazie tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, w szczególności tych państw członkowskich, których systemy azylowe poddawane są szczególnej i nieproporcjonalnej presji, zwłaszcza ze względu na ich położenie geograficzne lub sytuację demograficzną.
- (10) Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny uwzględnić stosowne wytyczne opracowane przez EASO.
- (11) W celu zapewnienia kompleksowej i skutecznej oceny potrzeby uzyskania ochrony międzynarodowej przez wnioskodawców w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony⁽¹⁾, unijne ramy procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej powinny opierać się na koncepcji jednolitej procedury.
- (12) Głównym celem niniejszej dyrektywy jest dalszy rozwój norm dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej w państwach członkowskich z myślą o ustanowieniu wspólnej procedury azylowej w Unii.
- (13) Zbliżenie przepisów dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej powinno pomóc w ograniczeniu wtórnego przepływu wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową między państwami członkowskimi w przypadkach, w których tego rodzaju przepływ byłby spowodowany różnicami w ramach prawnych oraz w stworzeniu równoważnych warunków stosowania dyrektywy 2011/95/UE w państwach członkowskich.
- (14) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzenia lub utrzymania korzystniejszych przepisów wobec obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którzy poszukują ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, w przypadku gdy przyjmuje się, że taki wniosek złożyła osoba, która potrzebuje ochrony międzynarodowej w rozumieniu dyrektywy 2011/95/UE.
- (15) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie związane są zobowiązaniami wynikającymi z aktów prawa międzynarodowego, których są stronami.
- (16) Istotne jest, aby decyzje w sprawie wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej podejmowane były na podstawie faktów oraz, w pierwszej instancji, przez organy, których personel posiada odpowiednią wiedzę lub przeszedł niezbędne szkolenie w dziedzinie ochrony międzynarodowej.
- (17) Aby zapewnić obiektywizm i bezstronność w rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz w podejmowaniu decyzji, niezbędne jest, aby specjaliści wykonujący zadania w ramach procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie wykonywali swoje zadania z należyтым poszanowaniem mających zastosowanie zasad deontologicznych.
- (18) Podejmowanie decyzji w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w najkrótszym możliwym terminie leży w interesie zarówno państw członkowskich, jak i wnioskodawców, bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrywania wniosku.
- (19) Aby w niektórych przypadkach skrócić całkowity czas trwania procedury, państwa członkowskie powinny mieć możliwość, zależnie od potrzeb krajowych, priorytetowego traktowania dowolnego wniosku, rozpatryując go w pierwszej kolejności, przed innymi wnioskami złożonymi wcześniej, nie odstępując od mających zwykle zastosowanie terminów, zasad i gwarancji.
- (20) W dokładnie określonych okolicznościach, w przypadku gdy wniosek najprawdopodobniej okaże się nieuzasadniony lub gdy występują poważne obawy związane z bezpieczeństwem narodowym lub porządkiem publicznym, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyspieszenia procedury rozpatrywania wniosku, w szczególności poprzez wprowadzenie krótszych, lecz rozsądnych, terminów przeprowadzania niektórych etapów procedury, bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrywania wniosku oraz dla skutecznego dostępu wnioskodawcy do podstawowych zasad i gwarancji przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

(¹) Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9.

- (21) O ile wnioskodawca jest w stanie przedstawić ważną przyczynę, brak dokumentów przy wjeździe lub użycie fałszywych dokumentów nie powinny same w sobie powodować automatycznego wszczęcia procedury granicznej lub procedury prowadzonej w trybie przyspieszonym.
- (22) W interesie zarówno państw członkowskich, jak i wnioskodawców leży także zapewnienie prawidłowego uznania potrzeby ochrony międzynarodowej już na poziomie pierwszej instancji. W tym celu należy bezpłatnie udzielać wnioskodawcom informacji prawnych i proceduralnych na poziomie pierwszej instancji, uwzględniając przy tym ich szczególną sytuację. Udzielanie takich informacji powinno między innymi umożliwić wnioskodawcom lepsze zrozumienie procedury, pomagając im w ten sposób w wywiązywaniu się ze stosownych obowiązków. Wymaganie od państw członkowskich dostarczenia takich informacji jedynie za pośrednictwem prawników posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego stanowiłoby nadmierne obciążenie. Państwa członkowskie powinny zatem mieć możliwość wykorzystywania najodpowiedniejszych sposobów dostarczania takich informacji, na przykład za pośrednictwem organizacji pozarządowych, specjalistów z organów publicznych lub wyspecjalizowanych służb państwowych.
- (23) W postępowaniach odwoławczych, z zastrzeżeniem pewnych warunków, wnioskodawcom należy zapewnić bezpłatną pomoc prawną i reprezentację ze strony osób uprawnionych do takich czynności na mocy prawa krajowego. Ponadto, na wszystkich etapach postępowania, wnioskodawcy powinni mieć prawo do konsultowania się, na swój własny koszt, z doradcą lub zastępcą prawnym, dopuszczonymi lub uprawnionymi do takiej działalności na mocy prawa krajowego.
- (24) Pojęcie porządku publicznego może obejmować między innymi skazanie za popełnienie poważnego przestępstwa.
- (25) W interesie prawidłowego uznania osób potrzebujących ochrony za uchodźców w rozumieniu art. 1 konwencji genewskiej lub za osoby kwalifikujące się do objęcia ich ochroną uzupełniającą, każdy wnioskodawca powinien mieć skuteczny dostęp do procedur, możliwość współpracy i właściwego komunikowania się z właściwymi organami w celu przedstawienia istotnych okoliczności faktycznych swojej sprawy oraz wystarczające gwarancje proceduralne w celu prowadzenia swojej sprawy na wszystkich etapach procedury. Ponadto procedura rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej powinna zasadniczo zapewniać wnioskodawcy przynajmniej prawo pobytu do czasu wydania decyzji przez organ rozstrzygający, dostęp do usług tłumacza w celu przedstawienia swojej sprawy w przypadku przesłuchania przez organy, możliwość kontaktowania się z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) oraz z organizacjami zapewniającymi osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową pomoc lub doradztwo, prawo do odpowiedniego powiadomienia o decyzji oraz o jej faktycznym i prawnym uzasadnieniu; możliwość konsultowania się z doradcą lub zastępcą prawnym; prawo do uzyskania informacji o swojej sytuacji prawnej w decydujących momentach procedury w języku, który rozumie lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez niego zrozumiany, jak również – w przypadku decyzji odmownej – prawo do skutecznego środka zaskarżenia do sądu.
- (26) W celu zapewnienia skutecznego dostępu do procedury rozpatrywania wniosku, urzędnicy, którzy jako pierwsi mają kontakt z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową, w szczególności funkcjonariusze zajmujący się ochroną granic lądowych lub morskich lub dokonujący odpraw granicznych, powinni otrzymać stosowne informacje oraz niezbędne przeszkolenie w zakresie rozpoznawania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i postępowania z tymi wnioskami, w należyty sposób obejmujące między innymi stosowne wytyczne przygotowane przez EASO. Powinni oni być zdolni do udzielenia obywatelom państw trzecich lub bezpaństwowcom przebywającym na terytorium państw członkowskich, w tym na granicy, na wodach terytorialnych lub w strefach tranzytowych, i występującym z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, stosownych informacji na temat miejsca i trybu składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. W przypadku gdy osoby te znajdują się na wodach terytorialnych państwa członkowskiego, powinny zostać przetransportowane na ląd, gdzie ich wnioski powinny zostać rozpatrzone zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (27) Ze względu na to, że obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, którzy wyrazili chęć wystąpienia o udzielenie ochrony międzynarodowej, są wnioskodawcami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową, powinni oni wywiązywać się z obowiązków i korzystać z praw zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową⁽¹⁾. W tym celu państwa członkowskie powinny jak najszybciej zarejestrować fakt, że osoby te są wnioskodawcami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową.
- (28) Aby ułatwić dostęp do procedury rozpatrywania wniosku na przejściach granicznych i w ośrodkach zatrzymań, należy udostępnić informacje o możliwości ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Podstawowa komunikacja niezbędna do tego, aby umożliwić właściwym organom zrozumienie, czy dana osoba deklaruje chęć ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej powinna być zapewniona za pośrednictwem tłumaczy.
- (29) Niektórzy wnioskodawcy mogą potrzebować szczególnych gwarancji proceduralnych, między innymi ze względu na swój wiek, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, niepełnosprawność, poważne choroby,

⁽¹⁾ Zob. s. 96 niniejszego Dziennika Urzędowego.

zaburzenia umysłowe lub skutki tortur, zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej. Państwa członkowskie powinny starać się zidentyfikować wnioskodawców potrzebujących szczególnych gwarancji proceduralnych, zanim zostanie podjęta decyzja w pierwszej instancji. Wnioskodawcom tym należy zapewnić odpowiednie wsparcie, w tym dać wystarczająco dużo czasu, w celu stworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia im skutecznego dostępu do procedur oraz do przedstawienia elementów potrzebnych do uzasadnienia ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

- (30) W przypadku gdy wnioskodawcy potrzebującemu szczególnych gwarancji proceduralnych nie można zapewnić odpowiedniego wsparcia w ramach procedury granicznej lub procedury prowadzonej w trybie przyspieszonym, wnioskodawca taki powinien zostać zwolniony z takich procedur. Potrzeba szczególnych gwarancji proceduralnych o charakterze, który mógłby uniemożliwić stosowanie procedury granicznej lub procedury prowadzonej w trybie przyspieszonym powinna także oznaczać zapewnienie wnioskodawcy dodatkowych gwarancji w przypadkach, gdy jego odwołanie nie wywołuje automatycznie skutku zawieszającego, z myślą o nadaniu skuteczności środkowi zaskarżenia w szczególnej sytuacji tego wnioskodawcy.
- (31) Krajowe środki dotyczące identyfikowania oraz dokumentowania symptomów i oznak tortur oraz innych poważnych aktów przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym aktów przemocy seksualnej, w procedurach objętych zakresem niniejszej dyrektywy mogą opierać się między innymi na *Podręczniku skutecznego dochodzenia i dokumentacji w sprawach dotyczących stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania* (protokół istambulski).
- (32) W celu zapewnienia równości materialnej między wnioskodawcami kobietami i wnioskodawcami mężczyznami, w procedurach rozpatrywania wniosku należy uwzględnić aspekty związane z płcią. W szczególności przesłuchania należy zorganizować w taki sposób, aby zarówno wnioskodawcy kobiety, jak i wnioskodawcy mężczyźni mogli opisać swoje przeżycia w sprawach związanych z przesładowaniem ze względu na płeć. W procedurach opartych na koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego, koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia lub pojęciu kolejnego wniosku należy odpowiednio uwzględnić złożoność zgłoszeń zawierających aspekty związane z płcią.
- (33) Stosując niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie dążyć do najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”) oraz konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r. Dokonując oceny najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, państwa członkowskie powinny

w szczególności należycie uwzględnić dobrostan i rozwój społeczny małoletniego, w tym również jego środowisko.

- (34) Procedury rozpatrywania potrzeby uzyskania ochrony międzynarodowej powinny umożliwiać właściwym organom skrupulatne rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (35) W przypadku gdy w ramach rozpatrywania wniosku dokonuje się przeszukania wnioskodawcy, powinno być ono przeprowadzane przez osobę tej samej płci. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla przeszukiwania przeprowadzanego ze względów bezpieczeństwa na podstawie prawa krajowego.
- (36) W przypadku gdy wnioskodawca występuje z kolejnym wnioskiem, nie przedstawiając nowych dowodów lub argumentów, zobowiązanie państwa członkowskiego do przeprowadzenia nowej pełnej procedury rozpatrywania wniosku stanowiłoby niewspółmierne obciążenie. W takich przypadkach państwa członkowskie powinny mieć możliwość odrzucenia wniosku jako niedopuszczalnego zgodnie z zasadą powagi rzeczy osądzonej.
- (37) W odniesieniu do udziału personelu organu innego niż organ rozstrzygający w przeprowadzaniu terminowych przesłuchań dotyczących merytorycznej treści wniosku, pojęcie „terminowe” powinno być rozumiane stosownie do terminów przewidzianych w art. 31.
- (38) Z wieloma wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje się na granicy lub w strefie tranzytowej państwa członkowskiego przed wydaniem decyzji w sprawie wjazdu wnioskodawcy. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia procedur rozpatrywania wniosku pod względem dopuszczalności i pod względem merytorycznym, które umożliwiłyby podjęcie decyzji w sprawie takich wniosków w tych miejscach w dokładnie określonych okolicznościach.
- (39) Aby stwierdzić, czy w kraju pochodzenia wnioskodawcy utrzymuje się niepewna sytuacja, państwa członkowskie powinny zapewnić sobie otrzymywanie precyzyjnych i aktualnych informacji ze stosownych źródeł, takich jak Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, UNHCR, Rada Europy oraz inne właściwe organizacje międzynarodowe. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wszelkie przypadki przesunięcia terminu zakończenia procedury były w pełni zgodne z ich obowiązkami na mocy dyrektywy 2011/95/UE i art. 41 Karty, bez uszczerbku dla skuteczności i rzetelności procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
- (40) Przy ocenie zasadności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, kluczowym aspektem jest bezpieczeństwo wnioskodawcy w jego kraju pochodzenia. W przypadku gdy państwo trzecie może zostać uznane za bezpieczny kraj pochodzenia, państwa członkowskie powinny mieć możliwość uznania go za bezpieczne i domniemywać, że jest ono bezpieczne dla danego wnioskodawcy, chyba że przedstawi on przeciwdowody.

- (41) Uwzględniając osiągnięty poziom harmonizacji w zakresie kwalifikowania obywateli państw trzecich i bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, należy ustanowić wspólne kryteria określania państw trzecich jako bezpiecznych krajów pochodzenia.
- (42) Uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj pochodzenia do celów niniejszej dyrektywy nie może oznaczać stwierdzenia bezwarunkowej gwarancji bezpieczeństwa dla obywateli tego państwa. Ocena decydująca o takim uznaniu, z uwagi na jej charakter, może jedynie brać pod uwagę ogólne uwarunkowania cywilne, prawne i polityczne w tym państwie oraz to, czy osoby, które w tym państwie zostaną uznane winnymi prześladowań, tortur lub niehumanitarnego lub poniżającego traktowania bądź karania, w praktyce podlegają karom. Z tego powodu ważne jest, aby państwo określone jako bezpieczne dla wnioskodawcy nie mogło dłużej za takie uchodzić w przypadku, gdy wnioskodawca wykaze, że istnieją ważne przyczyny przemawiające za tym, że dane państwo w jego szczególnej sytuacji nie może być dłużej uznawane za bezpieczne.
- (43) Państwa członkowskie powinny rozpatrzyć wszystkie wnioski pod względem merytorycznym, to jest ocenić, czy dany wnioskodawca kwalifikuje się do udzielenia mu ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE, z wyjątkiem przypadków, w których niniejsza dyrektywa stanowi inaczej, w szczególności w przypadku, gdy można zasadnie przypuszczać, że inne państwo rozpatrzyłoby wniosek lub zapewniłoby wystarczającą ochronę. W szczególności, państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do merytorycznej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy kraj pierwszego azylu przyznał wnioskodawcy status uchodźcy lub inną wystarczającą ochronę, a wnioskodawca będzie podlegał readmisji do tego kraju.
- (44) Państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do merytorycznej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy można zasadnie oczekiwać, że wnioskodawca z powodu wystarczającego związku z państwem trzecim, określonego prawem krajowym, może poszukiwać ochrony w tym państwie trzecim oraz że zachodzą okoliczności wskazujące, że wnioskodawca zostanie przyjęty lub będzie podlegał readmisji do tego państwa. Państwa członkowskie powinny postępować według tej zasady jedynie w przypadku, gdy można przyjąć, że dany wnioskodawca będzie bezpieczny w danym państwie trzecim. W celu uniknięcia wtórnego przepływu wnioskodawców należy ustanowić wspólne zasady, według których państwa członkowskie uznają lub określają państwa trzecie jako bezpieczne.
- (45) Ponadto, w odniesieniu do niektórych europejskich państw trzecich, w których przestrzega się szczególnie wysokich norm w zakresie praw człowieka i ochrony uchodźców, państwa członkowskie powinny mieć możliwość odstąpienia od rozpatrywania lub odstąpienia od rozpatrywania w całości wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku wnioskodawców, którzy wjechali na ich terytorium z takich europejskich państw trzecich.
- (46) W przypadku gdy państwa członkowskie stosują koncepcje bezpiecznego kraju indywidualnie w każdym przypadku lub w przypadku gdy uznają kraje za bezpieczne, przyjmując w tym celu wykazy, powinny uwzględniać między innymi wytyczne i podręczniki postępowania oraz informacje o krajach pochodzenia i działania, w tym metodologię sporządzania przez EASO sprawozdania zawierającego informacje o krajach pochodzenia, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010 z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu⁽¹⁾, a także stosowne wytyczne UNHCR.
- (47) Aby ułatwić regularną wymianę informacji na temat stosowania na poziomie krajowym koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia, bezpiecznego kraju trzeciego i europejskiego bezpiecznego kraju trzeciego oraz przeprowadzanie przez Komisję regularnego przeglądu stosowania tych koncepcji, a także aby przygotować ewentualną dalszą harmonizację w przyszłości, państwa członkowskie powinny powiadamiać lub okresowo informować Komisję o państwach trzecich, do których stosowane są te koncepcje. Komisja powinna regularnie informować Parlament Europejski o wynikach swoich przeglądów.
- (48) Aby zapewnić prawidłowe stosowanie koncepcji bezpiecznego kraju na podstawie aktualnych informacji, państwa członkowskie powinny dokonywać regularnych przeglądów sytuacji w tych krajach, uwzględniając informacje uzyskane z różnych źródeł, w tym w szczególności informacje od innych państw członkowskich, od EASO, UNHCR, Rady Europy oraz innych właściwych organizacji międzynarodowych. Kiedy państwa członkowskie dowiadują się o znaczących zmianach sytuacji w zakresie praw człowieka w kraju uznanym przez nie za bezpieczny, powinny zapewniać jak najszybsze przeprowadzenie takiego przeglądu sytuacji oraz, w razie konieczności, dokonać przeglądu uznania tego kraju za bezpieczny.
- (49) W odniesieniu do cofnięcia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej państwa członkowskie powinny zapewnić, aby osoby korzystające z ochrony międzynarodowej były należycie informowane o możliwym ponownym rozpatrzeniu ich statusu oraz miały możliwość przedstawienia swojego stanowiska zanim organy będą mogły podjąć umotywowaną decyzję o cofnięciu ich statusu.
- (50) W myśl podstawowej zasady prawa unijnego od decyzji podjętych w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, decyzji dotyczących odmowy wznowienia rozpatrywania wniosku po jego umorzeniu oraz decyzji w sprawie cofnięcia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej przysługują skuteczne środki zaskarżenia do sądu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11.

- (51) Zgodnie z art. 72 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) niniejsza dyrektywa nie narusza wykonywania ciężących na państwach członkowskich obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego oraz ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.
- (52) Przetwarzanie danych osobowych w państwach członkowskich na mocy niniejszej dyrektywy jest regulowane przepisami dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽¹⁾.
- (53) Niniejsza dyrektywa nie dotyczy przeprowadzanych między państwami członkowskimi postępowań regulowanych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanawiania kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca ⁽²⁾.
- (54) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do wnioskodawców, do których zastosowanie ma rozporządzenie (UE) nr 604/2013, w uzupełnieniu do tego rozporządzenia i bez uszczerbku dla jego przepisów.
- (55) Wdrażanie niniejszej dyrektywy powinno być oceniane w regularnych odstępach czasu.
- (56) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary lub skutki niniejszej dyrektywy możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podejmować działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (57) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r. ⁽³⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (58) Zgodnie z art. 1, 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (59) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE oraz do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (60) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie. Niniejsza dyrektywa zmierza w szczególności do zapewnieniu pełnego poszanowania godności ludzkiej i wspierania stosowania art. 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 i 47 Karty oraz musi zostać odpowiednio wdrożona.
- (61) Obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinien ograniczać się do tych przepisów, które stanowią istotną zmianę w porównaniu z dyrektywą 2005/85/WE. Obowiązek transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z tej dyrektywy.
- (62) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji do prawa krajowego dyrektywy 2005/85/WE, określonego w załączniku II część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest ustanowienie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy:

- a) „konwencja genewska” oznacza Konwencję z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącą statusu uchodźców, zmienioną protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r.;

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Zob. s. 31 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽³⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

- b) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” lub „wniosek” oznacza wniosek o ochronę ze strony państwa członkowskiego, z którym występuje obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec, którego można uznać za osobę ubiegającą się o status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej, i który nie występuje wyraźnie o inny rodzaj ochrony, pozostający poza zakresem dyrektywy 2011/95/UE, o który można osobno wystąpić;
- c) „wnioskodawca” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wystąpił z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta ostateczna decyzja;
- d) „wnioskodawca potrzebujący szczególnych gwarancji proceduralnych” oznacza wnioskodawcę, którego możliwość korzystania z praw i wywiązywania się z obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie jest ograniczona ze względu na sytuację tej osoby;
- e) „ostateczna decyzja” oznacza decyzję, w której stwierdza się, czy obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi można nadać status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej na mocy dyrektywy 2011/95/UE, i która już nie podlega środkowi zaskarżenia w ramach rozdziału V niniejszej dyrektywy, niezależnie od tego, czy skutkiem takiego środka zaskarżenia jest zezwolenie wnioskodawcom na pozostanie w danych państwach członkowskich w oczekiwaniu na jego wynik;
- f) „organ rozstrzygający” oznacza każdy organ quasi-sądowy lub administracyjny w państwie członkowskim odpowiedzialny za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i właściwy do podejmowania decyzji w takich sprawach w pierwszej instancji;
- g) „uchodźca” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, spełniającego wymogi art. 2 lit. d) dyrektywy 2011/95/UE;
- h) „osoba kwalifikująca się do objęcia jej ochroną uzupełniającą” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który spełnia wymogi art. 2 lit. f) dyrektywy 2011/95/UE;
- i) „ochrona międzynarodowa” oznacza status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej określone w lit. j) i k);
- j) „status uchodźcy” oznacza uznanie przez państwo członkowskie obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca za uchodźcę;
- k) „status ochrony uzupełniającej” oznacza uznanie przez państwo członkowskie obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca za osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą;
- l) „małoletni” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który nie ukończył 18 lat;
- m) „małoletni bez opieki” oznacza małoletniego bez opieki określonego w art. 2 lit. l) dyrektywy 2011/95/UE;
- n) „przedstawiciel” oznacza osobę lub organizację wyznaczoną przez właściwe organy w celu udzielenia pomocy małoletniemu bez opieki i reprezentowania go w procedurach przewidzianych w niniejszej dyrektywie z myślą o zapewnieniu najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka oraz dokonywania w jego imieniu czynności prawnych w razie potrzeby. W przypadku gdy przedstawicielem wyznaczona została organizacja, wskazuje ona osobę odpowiedzialną za wykonywanie obowiązków przedstawiciela w stosunku do małoletniego bez opieki, zgodnie z niniejszą dyrektywą;
- o) „cofnięcie statusu ochrony międzynarodowej” oznacza podjętą przez właściwy organ decyzję w sprawie cofnięcia, pozbawienia lub odmowy przedłużenia danej osobie statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE;
- p) „pozostawać w państwie członkowskim” oznacza pozostawać na terytorium, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych państwa członkowskiego, w którym wystąpiono z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w którym wniosek jest rozpatrywany;
- q) „kolejny wniosek” oznacza następny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którym występuje się po tym, jak ostateczna decyzja w odniesieniu do poprzedniego wniosku została podjęta, w tym w przypadkach, gdy wnioskodawca wyraźnie wycofał swój wniosek oraz w przypadkach, gdy organ rozstrzygający odrzucił wniosek w następstwie dorozumianego wycofania wniosku zgodnie z art. 28 ust. 1.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którymi wystąpiono na terytorium, w tym na granicy, na wodach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państw członkowskich, oraz do cofania ochrony międzynarodowej.
2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do wniosków o azyl dyplomatyczny lub terytorialny złożonych w przedstawicielstwach państw członkowskich.
3. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu niniejszej dyrektywy w procedurach rozstrzygania wniosków o wszelkie rodzaje ochrony pozostające poza zakresem dyrektywy 2011/95/UE.

Artykuł 4

Organy odpowiedzialne

1. Państwa członkowskie wyznaczają dla wszystkich procedur organ rozstrzygający, który będzie odpowiedzialny za odpowiednie rozpatrywanie wniosków zgodnie z niniejszą dyrektywą. Państwa członkowskie zapewniają, aby organ ten dysponował odpowiednimi środkami, w tym wystarczającą liczbą wykwalifikowanych pracowników, aby mógł wypełniać swoje zadania zgodnie z niniejszą dyrektywą.

2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że organ, inny niż organ, o którym mowa w ust. 1, jest odpowiedzialny za:

- a) rozpatrywanie spraw zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 604/2013; oraz
- b) przyznawanie lub odmowę pozwolenia na wjazd w ramach procedury przewidzianej w art. 43, z zastrzeżeniem warunków określonych w tym artykule i na podstawie uzasadnionej opinii organu rozstrzygającego.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby personel organu rozstrzygającego, o którym mowa w ust. 1, został odpowiednio przeszkolony. W tym celu państwa członkowskie zapewniają stosowne szkolenia, które obejmują elementy wymienione w art. 6 ust. 4 lit. a)–e) rozporządzenia (UE) nr 439/2010. Państwa członkowskie uwzględniają także stosowne szkolenia stworzone i rozwijane przez Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO). Osoby przesłuchujące wnioskodawców zgodnie z niniejszą dyrektywą muszą także uzyskać ogólną wiedzę o problemach, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zdolność wnioskodawców do udziału w przesłuchaniu, na przykład o oznakach, że wnioskodawca mógł być w przeszłości poddawany torturom.

4. W przypadku wyznaczenia organu zgodnie z ust. 2, państwa członkowskie zapewniają, aby personel tego organu posiadał odpowiednią wiedzę lub przeszedł niezbędne szkolenie, tak aby mógł wypełniać swoje obowiązki, wdrażając niniejszą dyrektywę.

5. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którymi wystąpiono w państwie członkowskim do organów innego państwa członkowskiego prowadzącego tam kontrolę graniczną lub imigracyjną rozpatrywane są przez państwo członkowskie, na którego terytorium wystąpiono z wnioskiem.

Artykuł 5

Korzystniejsze przepisy

Państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać korzystniejsze normy dotyczące procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, o ile normy te są zgodne z niniejszą dyrektywą.

ROZDZIAŁ II

PODSTAWOWE ZASADY I GWARANCJE

Artykuł 6

Dostęp do procedury

1. Gdy osoba występuje z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej do organu, który zgodnie z prawem krajowym jest właściwy do rejestrowania takich wniosków, rejestracja odbywa się nie później niż trzy dni robocze po wystąpieniu z takim wnioskiem.

Jeżeli wystąpiono z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej do innych organów mogących przyjmować takie wnioski, ale nie są właściwe do ich rejestrowania zgodnie z prawem krajowym, państwa członkowskie zapewniają dokonanie rejestracji nie później niż sześć dni roboczych po wystąpieniu z takim wnioskiem.

Państwa członkowskie zapewniają uzyskanie stosownych informacji przez te inne organy mogące przyjmować wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, takie jak policja, straż graniczna, urzędy imigracyjne i personel ośrodków zatrzymań, a także przeszkolenie personelu tych organów na niezbędnym poziomie, odpowiednim do wykonywanych zadań i pełnionych funkcji, a także przekazanie temu personelowi instrukcji dotyczących informowania wnioskodawców o miejscu i sposobie składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoba, która wystąpiła z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, miała rzeczywistą możliwość jak najszybszego złożenia wniosku. W przypadku gdy wnioskodawca nie składa swojego wniosku, państwa członkowskie mogą stosować odpowiednio art. 28.

3. Bez uszczerbku dla ust. 2 państwa członkowskie mogą wymagać, aby wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej były składane osobiście lub w wyznaczonym miejscu.

4. Niezależnie od ust. 3 wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uznaje się za złożony w momencie, gdy formularz przedłożony przez wnioskodawcę lub – w przypadku gdy przewiduje to prawo krajowe – urzędowe sprawozdanie dotrą do właściwych organów danych państw członkowskich.

5. W przypadku gdy z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców i praktycznie bardzo utrudnia to przestrzeganie terminu określonego w ust. 1, państwa członkowskie mogą postanowić o przedłużeniu tego terminu do 10 dni roboczych.

Artykuł 7

Wnioski w imieniu osób pozostających na utrzymaniu lub małoletnich

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby każda osoba dorosła posiadająca zdolność do czynności prawnych miała prawo wystąpienia we własnym imieniu z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość wystąpienia przez wnioskodawcę z wnioskiem w imieniu osób pozostających na jego utrzymaniu. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają, aby osoby dorosłe pozostające na utrzymaniu wnioskodawcy wyraziły zgodę na złożenie wniosku w ich imieniu, a w przeciwnym razie miały możliwość wystąpienia z wnioskiem we własnym imieniu.

Zgoda jest wymagana w momencie składania wniosku lub najpóźniej w momencie przeprowadzania przesłuchania osoby dorosłej pozostającej na utrzymaniu wnioskodawcy. Każda pozostająca na utrzymaniu osoba dorosła, przed zwróceniem się do niej o zgodę, jest informowana na osobności o odnośnych konsekwencjach proceduralnych złożenia wniosku w swoim imieniu oraz o przysługującym jej prawie do wystąpienia z odrębnym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby małoletni miał prawo do wystąpienia z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej w swoim imieniu, jeśli posiada zdolność do czynności prawnych w postępowaniach zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego, albo za pośrednictwem swoich rodziców lub innych dorosłych członków rodziny lub osoby dorosłej odpowiedzialnej za niego zgodnie z prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego, albo za pośrednictwem swojego przedstawiciela.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy, o których mowa w art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich⁽¹⁾ miały prawo do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu małoletniego bez opieki jeżeli, na podstawie indywidualnej oceny jego sytuacji osobistej, organy te są zdania, że małoletni może potrzebować ochrony na mocy dyrektywy 2011/95/UE.

5. Państwa członkowskie mogą określić w ustawodawstwie krajowym:

- a) przypadki, w których małoletni może wystąpić z wnioskiem we własnym imieniu;
- b) przypadki, w których wniosek małoletniego bez opieki musi zostać złożony przez przedstawiciela, zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. a);
- c) przypadki, w których złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest uznawane jednocześnie za złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej dla każdego małoletniego niepozostającego w związku małżeńskim.

⁽¹⁾ Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98.

Artykuł 8

Informowanie i doradztwo w ośrodkach zatrzymań i na przejściach granicznych

1. W przypadku gdy istnieją powody, aby przypuszczać, że obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy przetrzymywani w ośrodkach zatrzymań lub obecni na przejściach granicznych, w tym w strefach tranzytowych, na granicach zewnętrznych mogą chcieć wystąpić z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie przekazują im informacje o możliwości wystąpienia z takim wnioskiem. W takich ośrodkach i na takich przejściach granicznych państwa członkowskie zapewniają możliwość skorzystania z pomocy tłumacza w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do ułatwienia dostępu do procedury azylowej.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje i osoby świadczące pomoc i doradztwo wnioskodawcom miały rzeczywisty dostęp do wnioskodawców obecnych na przejściach granicznych, w tym do stref tranzytowych, na granicach zewnętrznych. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące obecności takich organizacji i osób na tych przejściach granicznych, a w szczególności postanowić, że dostęp uzależniony jest od zawarcia porozumienia z właściwymi organami państw członkowskich. Dostęp ten ograniczyć można jedynie w przypadku, gdy na mocy prawa krajowego jest to obiektywnie konieczne ze względów bezpieczeństwa, porządku publicznego lub administracyjnego zarządzania danymi przejściami granicznymi, pod warunkiem że dostęp nie zostanie tym samym drastycznie ograniczony lub uniemożliwiony.

Artykuł 9

Prawo do pozostawania w państwie członkowskim do czasu rozpatrzenia wniosku

1. Wnioskodawcom zezwala się na pozostawanie w państwie członkowskim, wyłącznie na potrzeby procedury, do czasu podjęcia przez organ rozstrzygający decyzji zgodnie z procedurami obowiązującymi w pierwszej instancji określonymi w rozdziale III. To prawo do pozostawania nie oznacza uprawnienia do otrzymania zezwolenia na pobyt.

2. Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek jedynie w przypadku, gdy osoba występuje z kolejnym wnioskiem, o którym mowa w art. 41, lub gdy wydadzą one tę osobę lub dokonają jej ekstradycji, odpowiednio, do innego państwa członkowskiego na mocy obowiązków wynikających z europejskiego nakazu aresztowania⁽²⁾ lub z innych przyczyn, bądź do państwa trzeciego lub do międzynarodowych sądów lub trybunałów karnych.

3. Państwo członkowskie może dokonać ekstradycji wnioskodawcy do państwa trzeciego zgodnie z ust. 2 wyłącznie w przypadku, gdy właściwe organy upewniły się, że decyzja o ekstradycji nie doprowadzi bezpośrednio lub pośrednio do odesłania w pogwałceniu zobowiązań międzynarodowych i unijnych tego państwa członkowskiego.

⁽²⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).

Artykuł 10

Wymogi dotyczące rozpatrywania wniosków

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej nie były ani odrzucane, ani pozostawiane bez rozpatrzenia wyłącznie z powodu niewystąpienia z nimi w najkrótszym możliwym terminie.

2. Rozpatrując wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, organ rozstrzygający ustala najpierw, czy wnioskodawców można zakwalifikować jako uchodźców, a jeśli nie, czy wnioskodawcy kwalifikują się do objęcia ich ochroną uzupełniającą.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzje organu rozstrzygającego w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej były podejmowane po odpowiednim rozpatrzeniu. W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) wnioski były rozpatrywane, a decyzje podejmowane indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie;
- b) uzyskiwane były precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak EASO oraz UNHCR i właściwe organizacje międzynarodowe zajmujące się prawami człowieka, na temat ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia wnioskodawców o oraz, w razie potrzeby, w państwach, przez które przejeżdżali oni tranzytem, oraz aby takie informacje były udostępniane personelowi odpowiedzialnemu za rozpatrywanie wniosków i podejmowanie decyzji;
- c) personel rozpatrujący wnioski i podejmujący decyzje znał stosowne normy mające zastosowanie w dziedzinie prawa azylowego i uchodźczego;
- d) personel rozpatrujący wnioski i podejmujący decyzje miał, w razie potrzeby, możliwość konsultacji z ekspertami na temat konkretnych zagadnień, takich jak kwestie medyczne, kulturowe, religijne oraz związane z dziećmi i płcią.

4. Poprzez organ rozstrzygający lub poprzez wnioskodawcę, lub w inny sposób, organy, o których mowa w rozdziale V, mają dostęp do ogólnych informacji, o których mowa w ust. 3 lit. b), niezbędnych do wypełniania ich zadań.

5. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące tłumaczenia dokumentów mających znaczenie dla rozpatrywania wniosków.

Artykuł 11

Wymogi dotyczące podejmowania decyzji przez organ rozstrzygający

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzje w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej były wydawane na piśmie.

2. Państwa członkowskie zapewniają również, aby w przypadku odrzucenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony międzynarodowej decyzja zawierała pisemne

uzasadnienie faktyczne i prawne oraz informację o trybie odwołania się od decyzji odmownej.

Państwa członkowskie nie muszą podawać pisemnej informacji na temat trybu odwołania od decyzji odmownej w treści decyzji w przypadku, gdy wnioskodawca otrzymał taką informację na wcześniejszym etapie na piśmie lub poprzez dostępne mu media elektroniczne.

3. Do celów art. 7 ust. 2 oraz w każdym przypadku, gdy wniosek oparty jest na tych samych podstawach, państwa członkowskie mogą podjąć jedną decyzję odnoszącą się do wszystkich osób pozostających na utrzymaniu wnioskodawcy, chyba że prowadziłyby to do ujawnienia szczególnej sytuacji wnioskodawcy, co mogłoby zagrozić jego interesom, w szczególności w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową lub wiek. W takich sprawach wydaje się osobną decyzję dotyczącą danej osoby.

Artykuł 12

Gwarancje dla wnioskodawców

1. W odniesieniu do procedur przewidzianych w rozdziale III, państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkim wnioskodawcom udzielano następujących gwarancji:

- a) są oni informowani w języku, który rozumieją lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nich zrozumiany, o procedurze, której należy się poddać, oraz o swoich prawach i obowiązkach w trakcie tej procedury, jak również potencjalnych skutkach niewywiązywania się z tych obowiązków i braku współpracy z organami. Są oni informowani o terminach, o przysługujących im środkach służących spełnieniu obowiązku przedstawienia elementów, o których mowa w art. 4 dyrektywy 2011/95/UE, jak również o konsekwencjach wyraźnego lub dorozumianego wycofania wniosku. Informacje te są udzielane w terminie umożliwiającym im skorzystanie z praw zagwarantowanych niniejszą dyrektywą i wywiązanie się z obowiązków opisanych w art. 13;
- b) w razie potrzeby mogą oni skorzystać z pomocy tłumacza w celu przedłożenia swojej sprawy właściwym organom. Państwa członkowskie uznają za konieczne zapewnienie takiej pomocy przynajmniej w przypadku, gdy wnioskodawca ma być poddany przesłuchaniu, o którym mowa w art. 14–17 i 34, a bez takiej pomocy nie można zapewnić odpowiedniej komunikacji. W takim przypadku oraz w innych przypadkach, gdy właściwe organy wzywają wnioskodawcę, koszty takiej pomocy są pokrywane ze środków publicznych;
- c) nie odmawia się im możliwości kontaktu z UNHCR lub jakkolwiek inną organizacją świadczącą pomoc prawną lub inne doradztwo wnioskodawcom zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego;

- d) mają oni, a także, w stosownych przypadkach, ich doradcy lub zastępcy prawni zgodnie z art. 23 ust. 1 dostęp do informacji, o których mowa w art. 10 ust. 3 lit. b), oraz do informacji przekazywanych przez ekspertów, o których mowa w art. 10 ust. 3 lit. d), w przypadku gdy organ rozstrzygający uwzględnił te informacje przy podejmowaniu decyzji w sprawie ich wniosku;
- e) otrzymują oni w rozsądnym terminie zawiadomienie o decyzji organu rozstrzygającego w sprawie ich wniosku. Jeżeli doradca lub zastępca prawny jest prawnym przedstawicielem wnioskodawcy, państwa członkowskie mogą powiadomić go o swojej decyzji zamiast powiadamiać wnioskodawcę;
- f) są oni informowani o wyniku decyzji organu rozstrzygającego w języku, który rozumieją lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nich zrozumiany, w przypadku gdy nie korzystają z pomocy lub nie są reprezentowani przez doradcę lub zastępcę prawnego. Udzielone informacje obejmują informację o trybie odwołania od decyzji odmownej zgodnie z art. 11 ust. 2.
2. W odniesieniu do procedur przewidzianych w rozdziale V, państwa członkowskie zapewniają, aby wszyscy wnioskodawcy o korzystali z gwarancji równoważnych gwarancjom, o których mowa w ust. 1 lit. b)–e).

Artykuł 13

Obowiązki wnioskodawców

1. Państwa członkowskie nakładają na wnioskodawców obowiązek współpracy z właściwymi organami w celu ustalenia ich tożsamości oraz innych elementów, o których mowa w art. 4 ust. 2 dyrektywy 2011/95/UE. Państwa członkowskie mogą nałożyć na wnioskodawców inne obowiązki w zakresie współpracy z właściwymi organami, o ile obowiązki takie są konieczne dla rozpatrzenia wniosku.
2. Państwa członkowskie mogą postanowić w szczególności, że:
- a) wnioskodawcy są zobowiązani do kontaktowania się z właściwymi organami lub do osobistego stawiennictwa przed nimi, niezwłocznie albo w wyznaczonych terminach;
- b) wnioskodawcy muszą przekazać posiadane przez nich dokumenty mające znaczenie dla rozpatrzenia wniosku, takie jak swoje paszporty;
- c) wnioskodawcy są zobowiązani do informowania właściwych organów o swoim aktualnym miejscu pobytu lub adresie zamieszkania oraz o wszelkich zmianach w tym zakresie w najkrótszym możliwym terminie. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wnioskodawca musi przyjmować wszelką korespondencję odpowiednio w ostatnim wskazanym miejscu pobytu lub pod ostatnim wskazanym adresem zamieszkania;

- d) właściwe organy mogą przeszukiwać wnioskodawcę oraz przedmioty, które nosi przy sobie. Bez uszczerbku dla wszelkich przeszukań przeprowadzanych ze względów bezpieczeństwa, przeszukiwanie osoby wnioskodawcy na mocy niniejszej dyrektywy zostaje przeprowadzone przez osobę tej samej płci, z pełnym poszanowaniem zasad godności ludzkiej oraz integralności fizycznej i psychicznej;
- e) właściwe organy mogą wykonywać fotografie wnioskodawcy; oraz
- f) właściwe organy mogą utrzymywać treść ustnych wypowiedzi wnioskodawcy, pod warunkiem że został on o tym uprzednio poinformowany.

Artykuł 14

Przesłuchanie

1. Zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję, wnioskodawcy o przysługuje możliwość stawienia się na przesłuchanie w sprawie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, które prowadzi osoba właściwa na mocy prawa krajowego do prowadzenia tego rodzaju przesłuchań. Przesłuchanie dotyczące merytorycznej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przeprowadzane jest przez personel organu rozstrzygającego. Niniejszy akapit pozostaje bez uszczerbku dla art. 42 ust. 2 lit. b).

W przypadku gdy z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców i praktycznie uniemożliwia to organowi rozstrzygającemu terminowe przeprowadzanie przesłuchań dotyczących merytorycznej treści każdego wniosku, państwa członkowskie mogą postanowić, że personel innego organu będzie czasowo zaangażowany w przeprowadzanie tych przesłuchań. W takich przypadkach personel takiego innego organu przechodzi uprzednio stosowne szkolenie, które obejmuje elementy wymienione w art. 6 ust. 4 lit. a)–e) rozporządzenia (UE) nr 439/2010. Osoby prowadzące przesłuchania wnioskodawców zgodnie z niniejszą dyrektywą uzyskują także ogólną wiedzę o problemach, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zdolność wnioskodawców do udziału w przesłuchaniu, na przykład o oznakach, że wnioskodawca mógł być w przeszłości poddawany torturom.

W przypadku gdy osoba złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu osób pozostających na jej utrzymaniu, każdej osobie dorosłej pozostającej na utrzymaniu zapewnia się możliwość stawienia się na przesłuchanie.

Państwa członkowskie mogą określić w ustawodawstwie krajowym przypadki, w których możliwość stawienia się na przesłuchanie przysługuje małoletniemu.

2. Odstąpienie od przesłuchania dotyczącego merytorycznej treści wniosku możliwe jest w przypadkach, gdy:

- a) organ rozstrzygający jest w stanie podjąć pozytywną decyzję w odniesieniu do nadania statusu uchodźcy na podstawie dostępnych dowodów; lub
- b) organ rozstrzygający uważa, że wnioskodawca nie jest zdolny do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu utrzymujących się okoliczności, na które nie ma on wpływu. W przypadku wątpliwości, organ rozstrzygający konsultuje się z lekarzem w celu ustalenia, czy okoliczności sprawiające, że wnioskodawca nie jest zdolny do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu, mają charakter przejściowy czy trwały.

W przypadku gdy nie przeprowadza się przesłuchania zgodnie z lit. b) lub, w stosownych przypadkach, przesłuchania osoby pozostającej na utrzymaniu wnioskodawcy, podejmuje się rozsądne wysiłki w celu pozwolenia wnioskodawcy lub osobie pozostającej na utrzymaniu, na przedłożenie dalszych informacji.

3. Brak przesłuchania zgodnie z niniejszym artykułem nie stanowi przeszkody dla podjęcia przez organ rozstrzygający decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. Brak przesłuchania zgodnie z ust. 2 lit. b) nie wpływa negatywnie na decyzję organu rozstrzygającego.

5. Niezależnie od art. 28 ust. 1 państwa członkowskie, podejmując decyzję w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, mogą uwzględnić niestawiennictwo wnioskodawcy na przesłuchanie, chyba że miał on uzasadnione powody takiego niestawiennictwa.

Artykuł 15

Wymogi dotyczące przesłuchania

1. Przesłuchanie odbywa się co do zasady bez obecności członków rodziny, chyba że organ rozstrzygający uważa obecność innych członków rodziny za konieczną dla odpowiedniego rozpatrzenia wniosku.

2. Przesłuchanie odbywa się w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności.

3. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie kroki w celu zapewnienia, aby przesłuchania prowadzone były w warunkach, które pozwalają wnioskodawcom na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku. W tym celu państwa członkowskie:

- a) zapewniają, aby osoba prowadząca przesłuchanie posiadała kompetencje pozwalające uwzględnić osobiste i ogólne okoliczności towarzyszące złożeniu wniosku, w tym pochodzenie kulturowe, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową lub szczególne potrzeby wnioskodawcy;

- b) w każdym możliwym przypadku, jeśli wnioskodawca wystąpi z taką prośbą, zapewniają przesłuchanie go przez osobę tej samej płci, chyba że organ rozstrzygający ma powody, aby uważać, że podstawą takiej prośby nie są trudności po stronie wnioskodawcy dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia jego wniosku;

- c) wyznaczają tłumacza, który jest w stanie zapewnić odpowiednią komunikację pomiędzy wnioskodawcą a osobą prowadzącą przesłuchanie. Komunikacja taka odbywa się w języku preferowanym przez wnioskodawcę, chyba że jest inny język, który wnioskodawca rozumie oraz w którym jest w stanie jasno się komunikować. W każdym możliwym przypadku państwa członkowskie zapewniają usługi tłumacza tej samej płci, jeśli wnioskodawca wystąpi z taką prośbą, chyba że organ rozstrzygający ma powody, by uważać, że podstawą takiej prośby nie są trudności po stronie wnioskodawcy dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia jego wniosku;

- d) zapewniają, aby osoba prowadząca przesłuchanie dotyczące zasadniczej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie nosiła munduru wojskowego ani policyjnego;

- e) zapewniają, aby przesłuchania małoletnich były prowadzone w sposób uwzględniający potrzeby dzieci.

4. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące obecności osób trzecich w trakcie przesłuchania.

Artykuł 16

Zakres przesłuchania

Prowadząc przesłuchanie dotyczące merytorycznej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, organ rozstrzygający zapewnia, aby wnioskodawcy zapewniono odpowiednią możliwość jak najpełniejszego przedstawienia elementów niezbędnych do uzasadnienia wniosku, zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/95/UE. Obejmuje to możliwość złożenia wyjaśnień dotyczących ewentualnych brakujących elementów lub niespójności bądź sprzeczności w oświadczeniach wnioskodawcy.

Artykuł 17

Protokół i zapis przesłuchania

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby z każdego przesłuchania sporządzany był szczegółowy i oparty na faktach protokół zawierające wszystkie istotne elementy albo stenogram.

2. Państwa członkowskie mogą postanowić o audio lub audiowizualnym zapisie przesłuchania. W przypadku takiego zapisu państwa członkowskie zapewniają, aby zapis lub jego stenogram był dostępny wraz z aktami wnioskodawcy.

3. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcy możliwość przedstawienia uwag lub wyjaśnień, ustnie lub pisemnie, dotyczących błędów w tłumaczeniu lub interpretacji w tekście protokołu lub stenogramu na końcu przesłuchania lub w określonym terminie, zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję. W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawca został w pełni poinformowany o treści protokołu lub o istotnych elementach stenogramu, w razie potrzeby przy pomocy tłumacza. Państwa członkowskie zwracają się wtedy do wnioskodawcy o potwierdzenie, że treść protokołu lub stenogram poprawnie oddają treść przesłuchania.

W przypadku gdy przesłuchanie jest rejestrowane zgodnie z ust. 2 i jeżeli jego zapis jest dopuszczalny jako dowód w postępowaniach odwoławczych, o których mowa w rozdziale V, państwa członkowskie nie muszą zwracać się do wnioskodawcy o potwierdzenie, że treść protokołu lub stenogram poprawnie oddają treść przesłuchania. Bez uszczerbku dla art. 16, w przypadku gdy państwa członkowskie zapewniają zarówno stenogram, jak i zapis przesłuchania, nie muszą one zezwolić wnioskodawcy na przedstawienie uwag lub wyjaśnień do stenogramu.

4. W przypadku gdy wnioskodawca odmawia potwierdzenia, że treść protokołu lub stenogram poprawnie oddają treść przesłuchania, powody tej odmowy wpisuje się do akt wnioskodawcy.

Taka odmowa nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu podjęcia decyzji w sprawie wniosku.

5. Przed podjęciem decyzji przez organ rozstrzygający wnioskodawcy lub ich doradcy lub zastępcy prawni określani w art. 23 mają dostęp do protokołu lub stenogramu oraz, w stosownych przypadkach, zapisu.

W przypadku gdy państwa członkowskie przewidują zarówno stenogram, jak i zapis przesłuchania, nie muszą zapewniać dostępu do zapisu w postępowaniach w pierwszej instancji, o których mowa w rozdziale III. W takich przypadkach zapewniają dostęp do zapisu w postępowaniach odwoławczych, o których mowa w rozdziale V.

Bez uszczerbku dla ust. 3 niniejszego artykułu w przypadku gdy wniosek jest rozpatrywany zgodnie z art. 31 ust. 8, państwa członkowskie mogą postanowić, że dostęp do protokołu lub stenogramu, a w stosownych przypadkach – do zapisu, jest przyznawany jednocześnie z podjęciem decyzji.

Artykuł 18

Badania lekarskie

1. W przypadku gdy organ rozstrzygający uzna to za mające znaczenie dla oceny wniosku o udzielenie ochrony międzyna-

rodowej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/95/UE, państwa członkowskie organizują, z zastrzeżeniem zgody wnioskodawcy, badanie lekarskie wnioskodawcy pod kątem oznak które mogłyby świadczyć o prześladowaniach lub poważnej krzywdzie doznanych w przeszłości. Ewentualnie państwa członkowskie mogą postanowić, że wnioskodawca sam organizuje takie badanie lekarskie.

Badania lekarskie, o których mowa w akapicie pierwszym, są przeprowadzane przez wykwalifikowany personel medyczny, a ich wyniki są w najkrótszym możliwym terminie przekazywane organowi rozstrzygającemu. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć personel medyczny, który może przeprowadzać takie badania lekarskie. Odmowa poddania się takim badaniom ze strony wnioskodawcy nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Koszty badań lekarskich przeprowadzanych zgodnie z niniejszym ustępem są pokrywane ze środków publicznych.

2. Gdy nie przeprowadza się żadnych badań lekarskich zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie informują wnioskodawców, że mogą oni z własnej inicjatywy i na własny koszt zorganizować badanie lekarskie pod kątem oznak, które mogłyby świadczyć o prześladowaniach lub poważnej krzywdzie doznanych w przeszłości.

3. Wyniki badań lekarskich, o których mowa w ust. 1 i 2, są oceniane przez organ rozstrzygający łącznie z innymi elementami wniosku.

Artykuł 19

Bezpłatne udzielanie informacji prawnych i proceduralnych w postępowaniach w pierwszej instancji

1. W postępowaniach w pierwszej instancji przewidzianych w rozdziale III państwa członkowskie zapewniają, aby informacje prawne i proceduralne były udzielane wnioskodawcom bezpłatnie na prośbę, w tym przynajmniej informacje na temat postępowania przy uwzględnieniu szczególnej sytuacji danego wnioskodawcy. W przypadku decyzji odmownej w sprawie wniosku w pierwszej instancji państwa członkowskie udzielają także wnioskodawcom na prośbę informacje – obok informacji, których udziela się zgodnie z art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 1 lit. f) – mające na celu wyjaśnienie powodów takiej decyzji i sposobów jej zaskarżenia.

2. Bezpłatne udzielanie informacji prawnych i proceduralnych podlega warunkom określonym w art. 21.

Artykuł 20

**Bezpłatna pomoc i reprezentacja prawna
w postępowaniach odwoławczych**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby na prośbę udzielano bezpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej w postępowaniach odwoławczych przewidzianych w rozdziale V. Obejmuje to co najmniej przygotowanie wymaganych dokumentów proceduralnych i udział w rozprawie przed sądem pierwszej instancji w imieniu wnioskodawcy.

2. Państwa członkowskie mogą również zapewniać bezpłatną pomoc lub reprezentację prawną w postępowaniach w pierwszej instancji przewidzianych w rozdziale III. W takich przypadkach art. 19 nie ma zastosowania.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że bezpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej nie udziela się w przypadku gdy w ocenie sądu lub innego właściwego organu odwołanie wnioskodawcy nie ma realnych szans powodzenia.

W przypadku gdy decyzję o nieudzieleniu bezpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej podejmuje zgodnie z niniejszym ustępem organ, który nie jest sądem, państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawca miał prawo do skutecznego środka zaskarżenia przed sądem przeciwko tej decyzji.

Stosując przepisy niniejszego ustępu, państwa członkowskie zapewniają, aby pomoc i reprezentacja prawna nie były arbitralnie ograniczane i aby skuteczny dostęp wnioskodawcy do wymiaru sprawiedliwości nie był utrudniony.

4. Bezpłatna pomoc i reprezentacja prawna podlegają warunkom określonym w art. 21.

Artykuł 21

**Warunki bezpłatnego udzielania informacji prawnych
i proceduralnych oraz bezpłatnej pomocy i reprezentacji
prawnej**

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że bezpłatnych informacji prawnych i proceduralnych, o których mowa w art. 19, udzielają organizacje pozarządowe, specjaliści z organów publicznych lub wyspecjalizowane służby państwowe.

Bezpłatna pomoc i reprezentacja prawna, o których mowa w art. 20, jest udzielana przez takie osoby dopuszczone lub uprawnione na mocy prawa krajowego.

2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że bezpłatne informacje prawne i proceduralne, o których mowa w art. 19, oraz bezpłatna pomoc i reprezentacja prawna, o których mowa w art. 20, przysługują:

a) jedynie osobom, które nie posiadają wystarczających środków; lub

b) jedynie za pomocą usług świadczonych przez doradców lub zastępców prawnych wyraźnie wyznaczonych w ustawodawstwie krajowym do pomocy lub reprezentacji wnioskodawców.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że bezpłatna pomoc lub reprezentacja prawna, o której mowa w art. 20, przysługuje jedynie w przypadku postępowań odwoławczych zgodnie z rozdziałem V przed sądem pierwszej instancji, a nie w odniesieniu do jakichkolwiek dalszych odwołań lub wniosków o ponowne rozpoznanie, przewidzianych w prawie krajowym, w tym ponownych rozpraw lub ponownego rozpoznania odwołań.

Państwa członkowskie mogą także postanowić o nieudzielaniu bezpłatnej pomocy lub reprezentacji prawnej, o których mowa w art. 20, wnioskodawcom, którzy nie przebywają już na ich terytorium, zgodnie z art. 41 ust. 2 lit. c).

3. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące zasad wypełniania i rozpatrywania wniosków o udzielenie bezpłatnych informacji prawnych i proceduralnych na mocy art. 19 oraz bezpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej na mocy art. 20.

4. Państwa członkowskie mogą również:

a) nałożyć ograniczenia kwotowe lub czasowe w zakresie bezpłatnego udzielania informacji prawnych i proceduralnych, o którym mowa w art. 19, oraz świadczenia bezpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej, o których mowa w art. 20, pod warunkiem że nie ograniczają one arbitralnie dostępu do udzielania informacji prawnych i proceduralnych oraz pomocy i reprezentacji prawnej;

b) przewidzieć, że w odniesieniu do opłat i innych kosztów, w sprawach związanych z pomocą prawną, wnioskodawcy nie są traktowani korzystniej niż ich własni obywatele.

5. Państwa członkowskie mogą wymagać całkowitego lub częściowego zwrotu wszelkich poniesionych kosztów, jeżeli i gdy sytuacja finansowa wnioskodawcy ulegnie znaczącej poprawie lub jeżeli decyzja o przyznaniu zwolnienia od kosztów została podjęta na podstawie nieprawdziwych informacji przedstawionych przez wnioskodawcę.

Artykuł 22

**Prawo do pomocy i reprezentacji prawnej na wszystkich
etapach postępowania**

1. Wnioskodawcom zapewnia się możliwość skutecznej konsultacji na ich własny koszt, z doradcą lub zastępcą prawnym, dopuszczonym lub uprawnionym do takiej działalności na mocy prawa krajowego, w sprawach związanych z ich wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej, na wszystkich etapach postępowania, w tym po wydaniu decyzji odmownej.

2. Państwa członkowskie mogą zezwolić organizacjom pozarządowym na zapewnianie wnioskodawcom pomocy lub reprezentacji prawnej w postępowaniach przewidzianych w rozdziale III i rozdziale V zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 23

Zakres pomocy i reprezentacji prawnej

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby doradca lub zastępca prawny dopuszczony lub uprawniony do takiej działalności na mocy prawa krajowego, i który udziela pomocy prawnej wnioskodawcy lub reprezentuje go na warunkach określonych w prawie krajowym, korzystał z dostępu do informacji zawartych w aktach wnioskodawcy, na podstawie których decyzja jest podejmowana lub zostanie podjęta zostanie.

Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek w przypadku, gdy ujawnienie informacji lub źródeł stanowiłoby zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa organizacji lub osób, które dostarczyły informacji, lub bezpieczeństwa osoby lub osób, do których odnosi się informacja, lub w przypadku, gdy mogłoby to zagrozić interesom dochodzenia związanego z rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej przez właściwe organy państw członkowskich lub stosunkom międzynarodowym państw członkowskich. W takich przypadkach państwa członkowskie:

- a) umożliwiają dostęp do takich informacji lub źródeł organom, o których mowa w rozdziale V; oraz
- b) ustanawiają w prawie krajowym procedury, które gwarantują przestrzeganie praw wnioskodawcy do obrony.

W odniesieniu do lit. b) państwa członkowskie mogą w szczególności udzielić dostępu do informacji lub źródeł doradcy lub innego zastępcy prawnemu, których sprawdzono pod względem bezpieczeństwa osobowego, o ile informacje te mają znaczenie dla rozpatrzenia wniosku lub podjęcia decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej;

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby doradca lub zastępca prawny, który udziela pomocy wnioskodawcy lub go reprezentuje, miał dostęp do obszarów zamkniętych, takich jak ośrodki zatrzymań lub strefy tranzytowe, w celu konsultowania się z wnioskodawcą, zgodnie z art. 10 ust. 4 oraz art. 18 ust. 2 lit. b) i c) dyrektywy 2013/33/UE.

3. Państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcy na stawianie się na przesłuchanie wraz z doradcą lub zastępcą prawnym, dopuszczonymi lub uprawnionymi do takiej działalności na mocy prawa krajowego.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że doradca lub zastępca prawny mogą zabrać głos tylko na końcu przesłuchania.

4. Bez uszczerbku dla niniejszego artykułu lub dla art. 25 ust. 1 lit. b) państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące obecności doradców lub zastępców prawnych w trakcie wszelkich przesłuchań odbywanych w ramach postępowania.

Państwa członkowskie mogą wymagać obecności wnioskodawcy na przesłuchaniu, nawet jeżeli jest on reprezentowany na warunkach określonych prawem krajowym przez doradcę lub zastępcę prawnego, oraz mogą wymagać, aby wnioskodawca osobiście odpowiadał na zadawane pytania.

Bez uszczerbku dla art. 25 ust. 1 lit. b) nieobecność doradcy lub zastępcy prawnego nie uniemożliwia właściwemu organowi przeprowadzenia przesłuchania wnioskodawcy.

Artykuł 24

Wnioskodawcy potrzebujący szczególnych gwarancji proceduralnych

1. Państwa członkowskie oceniają, w rozsądnym terminie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, czy wnioskodawca jest wnioskodawcą potrzebującym szczególnych gwarancji proceduralnych.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1, może zostać włączona do istniejących procedur krajowych lub do oceny, o której mowa w art. 22 dyrektywy 2013/33/UE, i nie musi mieć formy procedury administracyjnej.

3. Państwa członkowskie zapewniają udzielenie wnioskodawcom, w przypadku gdy zidentyfikowano ich jako wnioskodawców potrzebujących szczególnych gwarancji proceduralnych, odpowiedniego wsparcia, aby umożliwić im korzystanie z praw i wywiązywanie się z obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie w trakcie całej procedury azylowej.

W przypadku gdy takie odpowiednie wsparcie nie może zostać udzielone w ramach procedur, o których mowa w art. 31 ust. 8 i art. 43, w szczególności gdy państwa członkowskie uważają, że wnioskodawca potrzebuje szczególnych gwarancji proceduralnych w związku z torturami, zgwałceniem lub innymi poważnymi formami przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej, państwa członkowskie nie stosują art. 31 ust. 8 i art. 43 lub przestają je stosować. W przypadku gdy państwa członkowskie stosują art. 46 ust. 6 wobec wnioskodawców, do których nie można stosować art. 31 ust. 8 i art. 43 zgodnie z niniejszym akapitem, państwa członkowskie zapewniają co najmniej gwarancje przewidziane w art. 46 ust. 7.

4. Państwa członkowskie zapewniają, bez konieczności ponownego wszczynania procedury, zaspokojenie szczególnych potrzeb proceduralnych zgodnie z niniejszą dyrektywą w przypadku gdy takie potrzeby ujawnią się na późniejszym etapie procedury.

Artykuł 25

Gwarancje dla małoletnich bez opieki

1. W odniesieniu do wszystkich procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie oraz bez uszczerbku dla art. 14–17 państwa członkowskie:

- a) podejmują środki w najkrótszym możliwym terminie w celu zapewnienia, aby przedstawiciel reprezentował małoletniego bez opieki i udzielał mu pomocy, aby mógł on korzystać z praw i dopełnić obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Małoletni bez opieki zostaje niezwłocznie poinformowany o wyznaczeniu przedstawiciela. Przedstawiciel wykonuje swoje obowiązki zgodnie z zasadą najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka i posiada niezbędną wiedzę w tym zakresie. Zmiana osoby działającej jako przedstawiciel następuje tylko w razie konieczności. Organizacje lub osoby, których interesy są sprzeczne lub mogą być sprzeczne z interesami małoletniego bez opieki, nie powinny kwalifikować się do roli przedstawiciela. Przedstawicielem może być również przedstawiciel, o którym mowa w dyrektywie 2013/33/UE;
- b) zapewniają, aby przedstawiciel małoletniego bez opieki miał możliwość poinformowania go o znaczeniu i możliwych skutkach przesłuchania oraz, w stosownych przypadkach, o sposobie przygotowania się do przesłuchania. Państwa członkowskie zapewniają obecność przedstawiciela bądź doradcy lub zastępcy prawnego dopuszczonych lub uprawnionych do takiej działalności na mocy prawa krajowego podczas przesłuchania oraz możliwość zadawania pytań lub zgłaszania uwag w ramach określonych przez osobę prowadzącą przesłuchanie.

Państwa członkowskie mogą wymagać obecności małoletniego bez opieki na przesłuchaniu, nawet jeżeli obecny jest jego przedstawiciel.

2. Państwa członkowskie mogą odstąpić od wyznaczenia przedstawiciela w przypadkach, gdy małoletni bez opieki według wszelkiego prawdopodobieństwa osiągnie wiek 18 lat przed wydaniem decyzji w pierwszej instancji.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) w przypadku gdy małoletni bez opieki uczestniczy w przesłuchaniu dotyczącym jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, o którym mowa w art. 14–17 i 34, przesłuchanie to było prowadzone przez osobę posiadającą niezbędną wiedzę o szczególnych potrzebach małoletnich;
- b) decyzje organu rozstrzygającego wniosek małoletniego bez opieki były przygotowywane przez urzędnika posiadającego niezbędną wiedzę o szczególnych potrzebach małoletnich.

4. Małoletnim bez opieki oraz ich przedstawicielom udziela się bezpłatnie informacji prawnych i proceduralnych, o których

mowa w art. 19, także w przypadku procedur cofnięcia ochrony międzynarodowej przewidzianych w rozdziale IV.

5. Państwa członkowskie mogą przeprowadzać w ramach rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej badania lekarskie mające na celu ustalenie wieku małoletnich bez opieki w przypadku, gdy na podstawie ogólnych oświadczeń lub innych stosownych oznak, państwa członkowskie mają wątpliwości co do wieku wnioskodawcy. Jednakże jeśli państwa członkowskie nadal mają takie wątpliwości po badaniach lekarskich, przyjmują, że wnioskodawca jest małoletni.

Wszelkie badania lekarskie przeprowadzane są z pełnym poszanowaniem godności jednostki, są jak najmniej inwazyjne i przeprowadzane przez wykwalifikowany personel medyczny, tak aby możliwe było uzyskanie jak najbardziej rzetelnego wyniku.

W przypadku przeprowadzania badań lekarskich państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) małoletni bez opieki zostali poinformowani przed rozpatrzeniem ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz w języku, który rozumieją, lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nich zrozumiany, o możliwości ustalenia ich wieku w drodze badania lekarskiego. Obejmuje to informację na temat sposobu przeprowadzenia badania i ewentualnych konsekwencjach wyniku badania lekarskiego dla rozpatrzenia wniosku o ochronę międzynarodową, jak również konsekwencjach odmowy przez małoletniego bez opieki poddania się badaniu lekarskiemu;
- b) małoletni bez opieki lub ich przedstawiciele wyrazili zgodę na przeprowadzenie badania lekarskiego w celu ustalenia wieku danych małoletnich;
- c) decyzja o odrzuceniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez małoletniego bez opieki, który odmówił poddania się badaniu lekarskiemu, nie była oparta wyłącznie na fakcie tej odmowy.

Odmowa przez małoletniego bez opieki poddania się badaniu lekarskiemu nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

6. Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie dążą w pierwszym rzędzie do najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka.

W przypadku gdy państwa członkowskie w trakcie procedury azylowej zidentyfikują daną osobę jako małoletniego bez opieki, mogą:

- a) zastosować lub nadal stosować art. 31 ust. 8, tylko jeśli:
- (i) wnioskodawca pochodzi z kraju, który spełnia kryteria bezpiecznego kraju pochodzenia w rozumieniu niniejszej dyrektywy; lub

- (ii) wnioskodawca wystąpił z kolejnym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, który nie jest niedopuszczalny zgodnie z art. 40 ust. 5; lub
 - (iii) wnioskodawca może z poważnych przyczyn być uznany za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego państwa członkowskiego, lub wnioskodawca został przymusowo wydany z poważnych względów bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego zgodnie z prawem krajowym;
- b) zastosować lub nadal stosować art. 43, zgodnie z art. 8–11 dyrektywy 2013/33/UE, tylko jeśli:
- (i) wnioskodawca pochodzi z kraju, który spełnia kryteria bezpiecznego kraju pochodzenia w rozumieniu niniejszej dyrektywy; lub
 - (ii) wnioskodawca wystąpił z kolejnym wnioskiem; lub
 - (iii) wnioskodawca może z poważnych przyczyn być uznany za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego państwa członkowskiego, lub wnioskodawca został przymusowo wydany z poważnych względów bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego zgodnie z prawem krajowym; lub
 - (iv) istnieją uzasadnione powody, aby uznać że kraj, który nie jest państwem członkowskim, jest bezpiecznym krajem trzecim dla wnioskodawcy, zgodnie z art. 38; lub
 - (v) wnioskodawca wprowadził organy w błąd, przedstawiając fałszywe dokumenty; lub
 - (vi) działając w złej wierze, wnioskodawca zniszczył dokument tożsamości lub dokument podróży, które pomogłyby ustalić jego tożsamość lub obywatelstwo, lub pozbył się tych dokumentów.

Państwa członkowskie mogą stosować ppkt (v) i (vi) jedynie w indywidualnych przypadkach, gdy istnieją poważne podstawy, by uważać, że wnioskodawca próbuje ukryć istotne elementy, które prawdopodobnie doprowadziłyby do wydania decyzji odmownej, oraz pod warunkiem że wnioskodawcy udostępniono wszystkie możliwości, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb proceduralnych małoletnich bez opieki, przedstawienia ważnej przyczyny działań, o których mowa w ppkt (v) i (vi), w tym w drodze konsultacji z jego przedstawicielem;

- c) uznać wniosek za niedopuszczalny zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. c), jeżeli kraj, który nie jest państwem członkowskim, uważa się za bezpieczny kraj trzeci dla wnioskodawcy, zgodnie z art. 38, pod warunkiem że służy to najlepszemu zabezpieczeniu interesów małoletniego;
- d) zastosować procedurę, o której mowa w art. 20 ust. 3, w przypadku gdy przedstawiciel małoletniego ma uprawnienia do wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego zgodnie z prawem krajowym.

Bez uszczerbku dla art. 41, stosując artykuł 46 ust. 6 do małoletnich bez opieki, państwa członkowskie zapewniają co najmniej gwarancje przewidziane w art. 46 ust. 7 we wszystkich przypadkach.

Artykuł 26

Zatrzymanie

1. Państwa członkowskie nie zatrzymują żadnej osoby wyłącznie na podstawie faktu, że jest ona wnioskodawcą. Podstawy i warunki zatrzymania oraz gwarancje dostępne dla zatrzymanych wnioskodawców muszą być zgodne z dyrektywą 2013/33/UE.

2. W przypadku gdy wnioskodawca zostanie zatrzymany, państwa członkowskie zapewniają możliwość szybkiej kontroli sądowej zgodnie z dyrektywą 2013/33/UE.

Artykuł 27

Postępowanie w przypadku wycofania wniosku

1. Jeżeli państwa członkowskie przewidują możliwość wyraźnego wycofania wniosku na mocy prawa krajowego, kiedy wnioskodawca wyraźnie wycofa swój wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie zapewniają, aby organ rozstrzygający podjął decyzję o umorzeniu postępowania albo o odrzuceniu wniosku.

2. Państwa członkowskie mogą również postanowić, że organ rozstrzygający może zdecydować o umorzeniu postępowania bez podejmowania decyzji. W takim przypadku państwa członkowskie zapewniają, aby organ rozstrzygający zamieścił odpowiednią informację w aktach wnioskodawcy.

Artykuł 28

Procedura w przypadku dorozumianego wycofania lub zaprzestania popierania wniosku

1. Gdy istnieją zasadne powody, aby uważać, że wnioskodawca wycofał wniosek lub zaprzestał jego popierania, państwa członkowskie zapewniają, aby organ rozstrzygający podjął decyzję o umorzeniu postępowania albo, pod warunkiem że organ rozstrzygający uzna wniosek za bezzasadny po odpowiednim rozpatrzeniu jego treści merytorycznej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/95/UE, decyzję o odrzuceniu wniosku.

Państwa członkowskie mogą przyjąć domniemanie, że wnioskodawca w sposób dorozumiany wycofał wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub zaprzestał jego popierania w szczególności, kiedy upewniono się, że:

- a) nie odpowiedział on na żądania dostarczenia informacji mających znaczenie z punktu widzenia wniosku w rozumieniu art. 4 dyrektywy 2011/95/UE lub nie stawił się na przesłuchanie, o którym mowa w art. 14–17 niniejszej dyrektywy, chyba że wnioskodawca wykaże w rozsądnym terminie, że to zaniechanie było spowodowane okolicznościami, na które nie miał wpływu;

b) zbiegł z miejsca, w którym zamieszkiwał lub był przetrzymywany lub opuścił takie miejsce bez zezwolenia, nie kontaktując się z właściwym organem w rozsądnym terminie, lub nie wywiązał się w rozsądnym terminie z obowiązku zgłaszania się lub innych obowiązków kontaktowania się, chyba że wnioskodawca wykaże, że było to spowodowane okolicznościami, na które nie miał wpływu.

Państwa członkowskie mogą ustanowić terminy lub wytyczne do celów wdrażania tych przepisów.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawca, który zgłosił się ponownie do właściwego organu po podjęciu decyzji o umorzeniu postępowania, o której mowa w ust., miał prawo do wystąpienia o ponowne otwarcie sprawy lub do wystąpienia z nowym wnioskiem, który nie podlega procedurze, o której mowa w art. 40 i 41.

Państwa członkowskie mogą ustanowić termin wynoszący co najmniej dziewięć miesięcy, po upływie którego niemożliwe jest ponowne otwarcie sprawy wnioskodawcy, a nowy wniosek może być traktowany jak kolejny wniosek i podlegać procedurze, o której mowa w art. 40 i 41. Państwa członkowskie mogą postanowić, że sprawa wnioskodawcy może zostać ponownie otwarta tylko raz.

Państwa członkowskie zapewniają, aby taka osoba nie została wydalona z naruszeniem zasady *non-refoulement*.

Państwa członkowskie mogą zezwolić organowi rozstrzygającemu na podjęcie rozpatrywania od etapu, na którym zostało ono umorzone.

3. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 604/2013.

Artykuł 29

Rola UNHCR

1. Państwa członkowskie zezwalają UNHCR na:
 - a) dostęp do wnioskodawców, w tym osób zatrzymanych, znajdujących się na granicy oraz w strefach tranzytowych;
 - b) dostęp do informacji na temat poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, przebiegu postępowania oraz na temat podjętych decyzji, pod warunkiem że wyrazi na to zgodę wnioskodawca;
 - c) przedstawianie wszelkim właściwym organom swojej opinii, w ramach wykonania jego zadań nadzorczych na mocy art. 35 konwencji genewskiej, w odniesieniu do poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na każdym etapie postępowania.
2. ust. 1 stosuje się również do każdej organizacji działającej na terytorium danego państwa członkowskiego w imieniu UNHCR na podstawie umowy z tym państwem członkowskim.

Artykuł 30

Gromadzenie informacji w poszczególnych sprawach

Przy rozpatrywaniu poszczególnych spraw państwa członkowskie:

- a) nie ujawniają informacji odnoszących się do poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, ani do samego faktu wystąpienia z takim wnioskiem, domniemanemu sprawcy lub sprawcom prześladowań lub poważnych krzywd;
- b) nie uzyskują jakichkolwiek informacji od domniemanego sprawcy lub sprawców prześladowania lub poważnych krzywd w sposób, który doprowadziłby do uzyskania przez takie osoby bezpośredniej informacji o fakcie wystąpienia z wnioskiem przez danego wnioskodawcę oraz zagrozić integralności fizycznej wnioskodawcy lub osób pozostających na jego utrzymaniu bądź wolności i bezpieczeństwu członków jego rodziny pozostających w kraju pochodzenia.

ROZDZIAŁ III

POSTĘPOWANIE W PIERWSZEJ INSTANCJI

SEKCJA I

Artykuł 31

Procedura rozpatrywania wniosku

1. Państwa członkowskie rozpatrują wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w drodze procedury rozpatrywania wniosku zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby procedura rozpatrywania wniosku została zakończona w najkrótszym możliwym terminie, bez uszczerbku dla odpowiedniego i pełnego rozpatrzenia.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby procedura rozpatrywania wniosku została zakończona w ciągu sześciu miesięcy od złożenia wniosku.

W przypadku gdy wniosek podlega procedurze określonej w rozporządzeniu (UE) 604/2013, wspomniany sześciomiesięczny okres rozpoczyna się w momencie, gdy ustalono państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku zgodnie z tym rozporządzeniem, wnioskodawca znajduje się na terytorium tego państwa członkowskiego i zajął się nim właściwy organ.

Państwa członkowskie mogą przedłużyć sześciomiesięczny termin określony w niniejszym ustępie o nie więcej niż kolejne dziewięć miesięcy w przypadku, gdy:

- a) występują złożone kwestie faktyczne lub prawne;

- b) o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, i praktycznie bardzo utrudnia to zakończenie procedury w terminie sześciu miesięcy;
- c) opóźnienie może być jednoznacznie przypisane niewywiązaniu się przez wnioskodawcę z obowiązków ciężących na nim na mocy art. 13.

W drodze wyjątku państwa członkowskie mogą, w należycie uzasadnionych okolicznościach, przedłużyć terminy określone w niniejszym ustępie o maksymalnie trzy miesiące, w przypadku gdy konieczne jest odpowiednie i kompletne rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. Bez uszczerbku dla art. 13 i 18 dyrektywy 2011/95/UE państwa członkowskie mogą przesunąć termin zakończenia procedury rozpatrywania wniosku w przypadku, gdy nie można zasadnie oczekiwać, by organ rozstrzygający podjął decyzję w terminach określonych w ust. 3 ze względu na niepewną sytuację w kraju pochodzenia, której charakter jest przypuszczalnie tymczasowy. W takim przypadku państwa członkowskie:

- a) dokonują przeglądu sytuacji w tym kraju pochodzenia co najmniej raz na sześć miesięcy;
- b) informują zainteresowanych wnioskodawców w rozsądnym terminie o powodach przesunięcia terminu;
- c) informują Komisję w rozsądnym terminie o przesunięciu terminu zakończenia procedur w odniesieniu do tego kraju pochodzenia.

5. W każdym wypadku państwa członkowskie kończą procedurę rozpatrywania wniosku w maksymalnym terminie 21 miesięcy od złożenia wniosku.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w terminie sześciu miesięcy, zainteresowany wnioskodawca:

- a) został poinformowany o opóźnieniu; oraz
- b) otrzymał, na swoją prośbę, informację na temat przyczyn opóźnienia oraz terminu, w którym należy się spodziewać podjęcia decyzji w sprawie jego wniosku.

7. Państwa członkowskie mogą nadać priorytet rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II, w szczególności:

- a) w przypadku gdy wniosek wydaje się być uzasadniony;
- b) w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą szczególnej troski w rozumieniu art. 22 dyrektywy 2013/33/UE lub

potrzebuje szczególnych gwarancji proceduralnych, w szczególności małoletnim bez opieki;

8. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że procedura rozpatrywania wniosku zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II prowadzona jest w trybie przyspieszonym lub przeprowadzana na granicy lub w strefach tranzytowych zgodnie z art. 43, jeżeli:

- a) wnioskodawca, składając wniosek i przedstawiając stan faktyczny, poruszył jedynie kwestie, które nie mają znaczenia dla oceny, czy można go zakwalifikować jako beneficjenta ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE; lub
- b) wnioskodawca pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia w rozumieniu niniejszej dyrektywy; lub
- c) wnioskodawca wprowadził organy w błąd, przedstawiając nieprawdziwe informacje lub dokumenty bądź zatajając istotne informacje lub dokumenty dotyczące jego tożsamości lub obywatelstwa, które mogłyby mieć negatywny wpływ na decyzję; lub
- d) jest prawdopodobne, że wnioskodawca w złej wierze zniszczył lub pozbył się dokumentu tożsamości lub dokumentu podróży, który pomógłby w ustaleniu jego tożsamości lub obywatelstwa; lub
- e) wnioskodawca przedstawił wyrażnie niespójne i sprzeczne, wyrażnie nieprawdziwe lub ewidentnie nieprawdopodobne wyjaśnienia, które są sprzeczne z wystarczająco sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia, czyniąc tym samym swój wniosek w sposób oczywisty nieprzekonującym w odniesieniu do tego, czy kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE; lub
- f) wnioskodawca złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który nie jest niedopuszczalny zgodnie z art. 40 ust. 5; lub
- g) wnioskodawca wystąpił z wnioskiem jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania wcześniejszej lub mającej zostać wkrótce podjętej decyzji skutkującej jego wydaleniem; lub
- h) wnioskodawca wjechał nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego lub przedłużył nielegalnie swój pobyt oraz bez ważnego powodu nie zgłosił się do organów albo nie złożył wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w najkrótszym możliwym terminie, zważywszy na takie okoliczności jego wjazdu; lub

i) wnioskodawca odmawia wywiązania się z obowiązku poddania się pobraniu odcisków palców przewidzianego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca oraz w celu występowania o porównanie z danymi systemu Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego⁽¹⁾, lub

j) wnioskodawca może być z poważnych powodów uznany za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego państwa członkowskiego, lub wnioskodawca został już wcześniej przymusowo wydalony z poważnych powodów związanych z bezpieczeństwem lub porządkiem publicznym na mocy prawa krajowego.

9. Państwa członkowskie określają terminy podjęcia decyzji w postępowaniu w pierwszej instancji zgodnie z ust. 8. Terminy te muszą być rozsądne.

Bez uszczerbku dla ust. 3–5 państwa członkowskie mogą przedłużyć te terminy, w przypadku gdy konieczne jest odpowiednie i kompletne rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 32

Wnioski bezzasadne

1. Bez uszczerbku dla art. 27, państwa członkowskie mogą uznać wniosek o za bezzasadny jedynie w przypadku, gdy organ rozstrzygający ustalił, że wnioskodawca nie kwalifikuje się do objęcia go ochroną międzynarodową zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE.

2. W przypadkach wniosków bezzasadnych, w których zachodzą którekolwiek z okoliczności wymienionych w art. 31 ust. 8, państwa członkowskie mogą również uznać wniosek za oczywiście bezzasadny w przypadkach określonych w ustawodawstwie krajowym.

SEKCJA II

Artykuł 33

Wnioski niedopuszczalne

1. Oprócz przypadków, w których wniosek nie jest rozpatrywany zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 604/2013, od państw członkowskich nie wymaga się oceny, czy wnioskodawca kwalifikuje się do objęcia go ochroną międzynarodową zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE, w przypadku gdy wniosek jest uznany za niedopuszczalny na mocy niniejszego artykułu.

2. Państwa członkowskie mogą uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny wyłącznie jeżeli:

a) inne państwo członkowskie udzieliło już ochrony międzynarodowej;

b) państwo niebędące państwem członkowskim jest uznawane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do wnioskodawcy zgodnie z art. 35;

c) państwo niebędące państwem członkowskim jest uznawane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy zgodnie z art. 38;

d) wniosek jest kolejnym wnioskiem i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę żadne nowe elementy lub oceny, czy wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE; lub

e) osoba pozostająca na utrzymaniu wnioskodawcy złożyła wniosek po tym, jak na mocy art. 7 ust. 2 wyraziła zgodę, aby jej sprawa została rozpatrzona na podstawie wniosku złożonego w jej imieniu, i nie zachodzą okoliczności faktyczne związane z sytuacją tej osoby uzasadniające odrębny wniosek.

Artykuł 34

Przepisy szczególne dotyczące przesłuchania dotyczącego dopuszczalności

1. Państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcom na przedstawienie ich stanowiska w odniesieniu do zastosowania w ich szczególnej sytuacji przesłanek, o których mowa w art. 33, przed podjęciem przez organ rozstrzygający decyzji w sprawie dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tym celu państwa członkowskie przeprowadzają przesłuchanie dotyczące dopuszczalności wniosku. Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek wyłącznie zgodnie z art. 42, w przypadku kolejnego wniosku.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla art. 4 ust. 2 lit. a) niniejszej dyrektywy oraz art. 5 rozporządzenia (UE) nr 604/2013.

2. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że personel organów innych niż organ rozstrzygający prowadzi przesłuchanie dotyczące dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają, aby taki personel przeszedł uprzednio niezbędne podstawowe szkolenie, w szczególności dotyczące prawa międzynarodowego praw człowieka, unijnego dorobku prawnego w zakresie azylu oraz technik przesłuchania.

SEKCJA III

Artykuł 35

Koncepcja kraju pierwszego azylu

Państwo może być uważane za kraj pierwszego azylu dla konkretnego wnioskodawcy, jeżeli:

⁽¹⁾ Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

- a) został on uznany w tym państwie za uchodźcę i nadal może korzystać ze związanej z tym faktem ochrony; lub
- b) w inny sposób korzysta z wystarczającej ochrony w tym państwie, w tym z zasady *non-refoulement*;

pod warunkiem że będzie on podlegać readmisji do tego państwa.

Stosując koncepcję kraju pierwszego azylu w szczególnej sytuacji wnioskodawcy, państwa członkowskie mogą uwzględnić art. 38 ust. 1. Wnioskodawcy zezwala się na odwołanie się od zastosowania koncepcji kraju pierwszego azylu w jego szczególnej sytuacji.

Artykuł 36

Koncepcja bezpiecznego kraju pochodzenia

1. Państwo trzecie uznane za bezpieczny kraj pochodzenia na mocy niniejszej dyrektywy może, w następstwie indywidualnej oceny wniosku, zostać uznane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy tylko jeżeli:

- a) posiada on obywatelstwo tego państwa; lub
- b) jest on bezpaństwowcem i uprzednio stale zamieszkiwał w tym państwie;

oraz nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia, odnoszących się do jego szczególnej sytuacji oraz do zakwalifikowania go jako beneficjenta ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE.

2. Państwa członkowskie ustanawiają w ustawodawstwie krajowym dalsze przepisy i zasady stosowania koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia.

Artykuł 37

Uznanie krajów trzecich na poziomie krajowym za bezpieczne kraje pochodzenia

1. Państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić ustawodawstwo pozwalające, zgodnie z załącznikiem I, na określenie na poziomie krajowym bezpiecznych krajów pochodzenia na potrzeby rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Państwa członkowskie dokonują regularnego przeglądu sytuacji w krajach trzecich uznanych za bezpieczne kraje pochodzenia zgodnie z niniejszym artykułem.

3. Ocena, czy państwo jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu niniejszego artykułu, opiera się na zróżnicowanych źródłach informacji, w tym w szczególności na informacjach z innych państw członkowskich, EASO, UNHCR, Rady Europy i innych właściwych organizacji międzynarodowych.

4. Państwa członkowskie zgłaszają Komisji państwa uznane za bezpieczne kraje pochodzenia zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 38

Koncepcja bezpiecznego kraju trzeciego

1. Państwa członkowskie mogą stosować koncepcję bezpiecznego kraju trzeciego jedynie w przypadku, gdy właściwe organy upewniły się, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową będzie traktowana w danym państwie trzecim zgodnie z następującymi zasadami:

- a) życie i wolność tej osoby nie są zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych;
- b) nie zachodzi ryzyko doznania przez nią poważnej krzywdy określonej w dyrektywie 2011/95/UE;
- c) przestrzegana jest zasada *non-refoulement* zgodnie z konwencją genewską;
- d) przestrzegany jest ustanowiony w prawie międzynarodowym zakaz wydalenia, gdy jest on sprzeczny z prawem do wolności od tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania; oraz
- e) istnieje możliwość ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy i, jeśli status taki zostanie przyznany, uzyskania ochrony zgodnie z konwencją genewską.

2. Stosowanie koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego podlega przepisom ustanowionym w prawie krajowym, w tym:

- a) przepisom wymagającym istnienia związku między wnioskodawcą a danym państwem trzecim, na podstawie których udanie się do tego państwa byłoby rozsądne z punktu widzenia tej osoby;
- b) przepisom dotyczącym metodologii, za pomocą której właściwe organy upewniają się, że można zastosować koncepcję bezpiecznego kraju trzeciego w odniesieniu do konkretnego państwa lub konkretnego wnioskodawcy. Metodologia taka obejmuje rozważenie w poszczególnych przypadkach, czy dane państwo jest bezpieczne dla konkretnego wnioskodawcy lub uznanie na poziomie krajowym państw ogólnie uznawanych za bezpieczne;
- c) przepisom zezwalającym, zgodnie z prawem międzynarodowym, na odrębne badanie, czy dane państwo trzecie jest bezpieczne dla konkretnego wnioskodawcy, które, co najmniej, zezwalają wnioskodawcy na odwołanie się od zastosowania koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego na takiej podstawie, że dane państwo trzecie nie jest bezpieczne w jego szczególnej sytuacji. Wnioskodawcy zezwala się również na podważenie istnienia związku łączącego go z państwem trzecim, o którym mowa w lit. a).

3. Wykonując decyzję opartą wyłącznie na niniejszym artykule, państwa członkowskie:

a) informują odpowiednio wnioskodawcę; oraz

b) wydają mu dokument informujący organy państwa trzeciego, w języku tego państwa, że wniosek nie został rozpatrzony merytorycznie.

4. W przypadku gdy państwo trzecie nie zezwala wnioskodawcy na wjazd na swoje terytorium, państwa członkowskie zapewniają dostęp do procedury zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami opisanymi w rozdziale II.

5. Państwa członkowskie okresowo informują Komisję o państwach, do których stosowana jest ta koncepcja zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 39

Koncepcja europejskiego bezpiecznego kraju trzeciego

1. Państwa członkowskie mogą przewidzieć odstąpienie od rozpatrzenia lub rozpatrzenia w całości wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz oceny kwestii bezpieczeństwa wnioskodawcy w jego szczególnej sytuacji, opisanej w rozdziale II, w przypadkach, w których właściwy organ ustalił na podstawie faktów, że wnioskodawca próbuje wjechać lub wjechał nielegalnie na jego terytorium z bezpiecznego kraju trzeciego zgodnie z ust. 2.

2. Państwo trzecie może być uznane za bezpieczny kraj trzeci na potrzeby ust. 1 w przypadku, gdy:

a) ratyfikowało konwencję genewską i przestrzega jej postanowień bez jakichkolwiek ograniczeń geograficznych;

b) posiada ustanowione prawem procedury azylowe; oraz

c) ratyfikowało europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i przestrzega jej postanowień, w tym norm odnoszących się do skutecznych środków zaskarżenia.

3. Wnioskodawcy zezwala się na zaskarżenie zastosowania koncepcji europejskiego bezpiecznego kraju trzeciego na podstawie tego, że dany kraj trzeci nie jest dla niego bezpieczny ze względu na jego szczególną sytuację.

4. Dane państwa członkowskie ustanawiają w prawie krajowym zasady wdrażania ust. 1 i konsekwencje decyzji podjętych na mocy tych przepisów zgodnie z zasadą *non-refoulement*, w tym przewidując wyjątki w stosowaniu niniejszego artykułu wynikające z przyczyn humanitarnych lub politycznych lub z przyczyn wynikających z międzynarodowego prawa publicznego.

5. Wykonując decyzję opartą wyłącznie na niniejszym artykule, dane państwa członkowskie:

a) informują odpowiednio wnioskodawcę; oraz

b) wydają mu dokument informujący organy państwa trzeciego, w języku tego państwa, że wniosek nie został rozpatrzony merytorycznie.

6. W przypadku gdy bezpieczny kraj trzeci nie dokona readmisji wnioskodawcy, państwa członkowskie zapewniają dostęp do procedury zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami opisanymi w rozdziale II.

7. Państwa członkowskie okresowo informują Komisję o państwach, do których stosowana jest ta koncepcja zgodnie z niniejszym artykułem.

SEKCJA IV

Artykuł 40

Kolejne wnioski

1. W przypadku gdy osoba, która złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, przedstawi dalsze informacje lub złoży kolejny wniosek w tym samym państwie członkowskim, to państwo członkowskie może zbadać te dalsze informacje lub elementy kolejnego wniosku w ramach rozpatrzenia poprzedniego wniosku lub w ramach kontroli decyzji na skutek wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie lub odwołania, o ile właściwe organy mogą w tych ramach uwzględnić i rozważyć wszystkie elementy zawarte w dalszych informacjach lub kolejnym wniosku.

2. Do celów podjęcia decyzji w sprawie dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. d) kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest poddawany najpierw wstępnemu rozpatrzeniu, czy zaistniały lub zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe elementy lub ustalenia odnoszące się do rozpatrzenia, czy wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE.

3. Jeżeli we wstępnym rozpatrzeniu, o którym mowa w ust. 2, stwierdza się, że zaistniały lub zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe elementy lub ustalenia, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo, że wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE, wniosek jest rozpatrywany dalej zgodnie z rozdziałem II. Państwa członkowskie mogą również postanowić o dalszym rozpatrywaniu kolejnego wniosku z innych powodów.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wniosek będzie dalej rozpatrywany jedynie wtedy, gdy dany wnioskodawca nie ze swej winy nie był w stanie powołać się na okoliczności, o których mowa w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu w trakcie uprzedniego postępowania, w szczególności wykonując prawo do skutecznego środka zaskarżenia zgodnie z art. 46.

5. Gdy kolejny wniosek nie jest dalej rozpatrywany na mocy niniejszego artykułu, uznawany jest za niedopuszczalny zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. d).

6. Procedura, o której mowa w niniejszym artykule, może być stosowana również w przypadku:

- a) osoby pozostającej na utrzymaniu, która składa wniosek po tym, jak zgodnie z art. 7 ust. 2 wyraziła zgodę, aby jej sprawa została rozpatrzona na podstawie wniosku złożonego w jej imieniu; lub
- b) małoletniego niepozostającego w związku małżeńskim, który składa wniosek po tym, jak złożono wniosek w jego imieniu zgodnie z art. 7 ust. 5 lit. c).

W takich przypadkach, wstępne rozpatrzenie, o którym mowa w ust. 2, polega na sprawdzeniu, czy istnieją okoliczności faktyczne odnoszące się do sytuacji osoby pozostającej na utrzymaniu lub małoletniego niepozostającego w związku małżeńskim, które uzasadniają odrębny wniosek.

7. W przypadku gdy osoba, wobec której należy wykonać decyzję o przekazaniu na mocy rozporządzenia (UE) nr 604/2013, przedstawia dalsze informacje lub składa kolejny wniosek w przekazującym państwie członkowskim, informacje te lub kolejne wnioski rozpatrywane są przez odpowiedzialne państwo członkowskie określone w tym rozporządzeniu, zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Artykuł 41

Wyjątki od stosowania prawa do pozostania na terytorium w przypadku kolejnych wniosków

1. Państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki od stosowania prawa do pozostania na terytorium w przypadku, gdy osoba:

- a) złożyła pierwszy wniosek niepodlegający dalszemu rozpatrzeniu na mocy art. 40 ust. 5 tylko w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji, która skutkowałaby jego nieuchronnym wydaleniem z tego państwa członkowskiego; lub
- b) występuje z innym kolejnym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej w tym samym państwie członkowskim po tym, jak wydana została ostateczna decyzja o uznaniu pierwszego kolejnego wniosku za niedopuszczalny na mocy art. 40 ust. 5 lub ostateczna decyzja o odrzuceniu tego wniosku jako bezzasadnego.

Państwa członkowskie mogą przewidzieć taki wyjątek tylko w przypadku, gdy organ rozstrzygający uważa, że decyzja nakazująca powrót nie doprowadzi bezpośrednio lub pośrednio do odesłania z naruszeniem międzynarodowych i unijnych zobowiązań tego państwa członkowskiego;

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą także:

- a) odstąpić od przestrzegania terminów mających zwykle zastosowanie w postępowaniu prowadzonym w trybie przyspieszonym, zgodnie z prawem krajowym, w przypadku gdy procedura rozpatrywania wniosku jest prowadzona w trybie przyspieszonym zgodnie z art. 31 ust. 8 lit. g);
- b) odstąpić od przestrzegania terminów mających zwykle zastosowanie w procedurach badania dopuszczalności przewidzianych w art. 33 i 34, zgodnie z prawem krajowym; lub
- c) odstąpić od stosowania art. 46 ust. 8.

Artykuł 42

Przepisy proceduralne

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawcy, których wniosek podlega wstępnemu rozpatrzeniu na mocy art. 40, korzystały z gwarancji przewidzianych w art. 12 ust. 1.

2. Państwa członkowskie mogą ustanowić w prawie krajowym przepisy dotyczące wstępnego rozpatrzenia na mocy art. 40. Przepisy te mogą, między innymi:

- a) zobowiązywać danego wnioskodawcę do wskazania faktów i przedstawienia dowodów, które uzasadniają nowe postępowanie;
- b) zezwalać na wstępne rozpatrzenie wyłącznie na podstawie pisemnych oświadczeń bez przesłuchania, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 40 ust. 6.

Przepisy te nie mogą uniemożliwiać dostępu wnioskodawców o do nowego postępowania, ani skutkować faktycznym zablokowaniem lub poważnym ograniczeniem takiego dostępu.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawca został w odpowiedni sposób poinformowany o wyniku wstępnego rozpatrzenia oraz, jeżeli wniosek nie będzie dalej rozpatrywany, o powodach takiej decyzji i możliwościach wniesienia od niej odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie.

SEKCJA V

Artykuł 43

Procedury graniczne

1. Państwa członkowskie mogą, zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II, przewidzieć procedury pozwalające podejmować na granicach lub w strefach tranzytowych państw członkowskich decyzje dotyczące:

- a) dopuszczalności wniosku zgodnie z art. 33, z którymi wystąpiono w takich miejscach; lub

b) merytorycznej treści wniosku w postępowaniu zgodnie z art. 31 ust. 8.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzja podejmowana w ramach procedur przewidzianych w ust. 1 została podjęta w rozsądnym terminie. Jeżeli decyzja nie została podjęta w terminie czterech tygodni, wnioskodawca o otrzymuje pozwolenie na wjazd na terytorium państwa członkowskiego w celu rozpatrzenia jego wniosku zgodnie z innymi przepisami niniejszej dyrektywy.

3. W przypadku przyjazdu dużej liczby obywateli państwa trzeciego lub bezpaństwowców składających wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy lub w strefie tranzytowej, co praktycznie uniemożliwia stosowanie przepisów ust. 1, procedury te mogą również być stosowane w przypadku gdy ci obywatele państwa trzeciego lub bezpaństwowcy są normalnie zakwaterowani w miejscach znajdujących się w pobliżu granicy lub strefy tranzytowej oraz przez okres takiego zakwaterowania.

ROZDZIAŁ IV

PROCEDURY COFANIA OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

Artykuł 44

Cofnięcie ochrony międzynarodowej

Państwa członkowskie zapewniają, aby można było rozpocząć rozpatrywanie cofnięcia ochrony międzynarodowej konkretnej osobie, gdy pojawią się nowe elementy lub ustalenia wskazujące, że występują powody dla ponownego rozpatrzenia zasadności udzielenia ochrony międzynarodowej.

Artykuł 45

Przepisy proceduralne

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadkach, gdy właściwy organ rozważa cofnięcie ochrony międzynarodowej przyznanego obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi zgodnie z art. 14 lub 19 dyrektywy 2011/95/UE, osoba ta korzystała z następujących gwarancji:

- a) otrzymania pisemnej informacji, że właściwy organ ponownie rozpatruje, czy kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej wraz z podaniem powodów takiego ponownego rozpatrzenia; oraz
- b) możliwości przedstawienia, w trakcie przesłuchania zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. b) oraz art. 14–17 lub w formie oświadczenia pisemnego, powodów, dla których udzielona jej ochrona międzynarodowa nie powinna zostać cofnięta.

2. Ponadto państwa członkowskie zapewniają, aby w ramach postępowania określonego w ust. 1:

- a) właściwy organ mógł otrzymywać precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak, w stosownych przy-

padkach, EASO oraz UNHCR, na temat ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia danych osób; oraz

- b) w przypadku gdy gromadzone są informacje dotyczące indywidualnej sprawy do celów ponownego rozpatrzenia ochrony międzynarodowej, nie są one uzyskiwane od osoby lub osób będących sprawcami prześladowań lub poważnej krzywdy w sposób, który mógłby doprowadzić takie osoby do uzyskania bezpośrednich informacji o tym, że dana osoba jest beneficjentem ochrony międzynarodowej i że jej status jest poddawany ponownemu rozpatrzeniu, lub w sposób stwarzający zagrożenie dla integralności fizycznej tej osoby lub osób pozostających na jej utrzymaniu, lub dla wolności i bezpieczeństwa członków jej rodziny pozostających w kraju pochodzenia.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzja właściwego organu o cofnięciu ochrony międzynarodowej została wydana na piśmie. Decyzja zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne, a informacja o trybie odwołania się od decyzji jest przedstawiana na piśmie.

4. Po podjęciu przez właściwy organ decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej w stosuje się również art. 20, 22, art. 23 ust. 1 i art. 29.

5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1–4 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą zdecydować, że ochrona międzynarodowa ustaje z mocy prawa, w przypadku gdy beneficjent ochrony międzynarodowej w sposób jednoznaczny zrzekł się tej ochrony. Państwo członkowskie może również postanowić, że ochrona międzynarodowa ustaje z mocy prawa w przypadku, gdy beneficjent ochrony międzynarodowej uzyskał obywatelstwo tego państwa członkowskiego.

ROZDZIAŁ V

POSTĘPOWANIA ODWOŁAWCZE

Artykuł 46

Prawo do skutecznego środka zaskarżenia

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawcy mieli prawo do skutecznego środka zaskarżenia przed sądem w następujących sytuacjach:

- a) decyzji podjętej w sprawie ich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym decyzji:
 - (i) o uznaniu wniosku za bezzasadny w zakresie dotyczącym nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
 - (ii) o uznaniu wniosku za niedopuszczalny zgodnie z art. 33 ust. 2;
 - (iii) podjętej na granicy lub w strefie tranzytowej państwa członkowskiego zgodnie z art. 43 ust. 1;

(iv) o odstąpieniu od rozpatrzenia wniosku zgodnie z art. 39.

się na okolicznościach, o których mowa w art. 31 ust. 8 lit. h);

b) odmowy wznowienia rozpatrywania wniosku po jego umorzeniu zgodnie z art. 27 i 28;

b) o uznaniu wniosku za niedopuszczalny zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. a), b) lub d);

c) decyzji o cofnięciu statusu ochrony międzynarodowej zgodnie z art. 45.

c) o odmowie ponownego otwarcia sprawy wnioskodawcy po jej umorzeniu zgodnie z art. 28; lub

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby uznane przez organ rozstrzygający za osoby kwalifikujące się do objęcia ich ochroną uzupełniającą miały prawo do skutecznego środka zaskarżenia zgodnie z ust. 1 od decyzji o uznaniu ich wniosku za bezzasadny w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy.

d) o nierozpatrywaniu lub niepełnym rozpatrywaniu wniosku zgodnie z art. 39

Bez uszczerbku dla ust. 1 lit. c), w przypadku gdy status ochrony uzupełniającej przyznany przez państwo członkowskie zapewnia te same prawa i korzyści co prawa i korzyści zapewniane przez status uchodźcy na mocy prawa unijnego i prawa krajowego, to państwo członkowskie może uznać odwołanie od decyzji o uznaniu wniosku za bezzasadne w zakresie dotyczącym nadania statusu uchodźcy za niedopuszczalne ze względu na niewystarczający interes wnioskodawcy w odniesieniu do kontynuacji postępowania.

sąd uprawniony jest do rozstrzygnięcia, czy wnioskodawca może pozostać na terytorium państwa członkowskiego, na wniosek wnioskodawcy albo z urzędu, jeżeli skutkiem tej decyzji jest odebranie wnioskodawcy prawa do pozostawania w państwie członkowskim oraz jeżeli w takich przypadkach prawo krajowe nie przewiduje prawa do pozostawania w państwie członkowskim do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia.

3. Aby spełnić wymogi w ust. 1, państwa członkowskie zapewniają, aby skuteczny środek zaskarżenia zapewniał pełne rozpatrzenie *ex nunc* zarówno okoliczności faktycznych, jak i kwestii prawnych, w tym, w stosownych przypadkach, rozpatrzenie potrzeby zapewnienia ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95/UE, co najmniej w postępowaniach odwoławczych przed sądem pierwszej instancji.

7. ust. 6 ma zastosowanie jedynie do procedur, o których mowa w art. 43, pod warunkiem że:

4. Państwa członkowskie ustanawiają rozsądne terminy i inne przepisy konieczne, aby wnioskodawca mógł korzystać z prawa do skutecznego środka zaskarżenia na mocy ust. 1. Terminy nie mogą uniemożliwiać ani nadmiernie utrudniać wnioskodawcom korzystania z tego prawa na mocy ust. 1.

a) wnioskodawca ma niezbędne tłumaczenie, pomoc prawną i co najmniej tydzień, aby przygotować wniosek i przedłożyć sądowi argumenty za przyznaniem mu prawa do pozostania na terytorium do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia; oraz

Państwa członkowskie mogą również przewidzieć kontrolę z urzędu decyzji podejmowanych na mocy art. 43.

b) w ramach rozpatrywania wniosku, o którym mowa w ust. 6, sąd bada decyzję odmowną organu rozstrzygającego pod względem faktycznym i prawnym.

5. Bez uszczerbku dla ust. 6 państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcom na pozostawanie na terytorium do upływu terminu, w jakim mogą oni skorzystać z prawa do skutecznego środka zaskarżenia, a jeśli z tego prawa skorzystano w przewidzianym terminie, do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia.

Jeżeli warunki, o których mowa w lit. a) i b) nie są spełnione, zastosowanie ma ust. 5.

6. W przypadku decyzji:

8. Państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcy na pozostawanie na terytorium do czasu zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 6 i 7, mającego na celu rozstrzygnięcie, czy wnioskodawca może pozostać na terytorium.

a) o uznaniu wniosku za oczywiście bezzasadny zgodnie z art. 32 ust. 2 lub bezzasadny, po rozpatrzeniu go zgodnie z art. 31 ust. 8, z wyjątkiem przypadków, gdy decyzje te opierają

9. Ust. 5, 6 i 7 pozostają bez uszczerbku dla art. 26 rozporządzenia (UE) nr 604/2013.

10. Państwa członkowskie mogą ustanowić terminy obowiązujące sąd na mocy ust. 1 na zbadanie decyzji organu rozstrzygającego.

11. Państwa członkowskie mogą również ustanowić w ustawodawstwie krajowym warunki, na jakich można domniemywać, że wnioskodawca wycofał środek zaskarżenia lub zaprzestał jego popierania zgodnie z ust. 1, wraz z normami proceduralnymi, których należy przy tym przestrzegać.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 47

Możliwość odwołania się przez organy publiczne

Niniejsza dyrektywa nie wpływa na możliwość odwołania się przez organy publiczne od decyzji administracyjnych lub orzeczeń sądowych zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

Artykuł 48

Poufność

Państwa członkowskie zapewniają, aby organy wdrażające niniejszą dyrektywę zostały zobowiązane do przestrzegania zasady poufności określonej w prawie krajowym, w odniesieniu do wszelkich informacji, które uzyskują w trakcie swojej pracy.

Artykuł 49

Współpraca

Każde z państw członkowskich wyznacza krajowy punkt kontaktowy i przekazuje jego adres Komisji. Komisja przekazuje tę informację pozostałym państwom członkowskim.

Państwa członkowskie, w porozumieniu z Komisją, podejmują wszystkie odpowiednie środki, aby właściwe organy nawiązały bezpośrednią współpracę i wymieniały informacje.

Stosując środki, o których mowa w art. 6 ust. 5, art. 14 ust. 1 akapit drugi i art. 31 ust. 3 lit. b), państwa członkowskie, przynajmniej raz w roku, informują Komisję gdy tylko powody, dla których zaprzestano stosowania tych środków wyjątkowych przestały istnieć. Informacje te obejmują, jeżeli to możliwe, dane dotyczące odsetka wniosków, w odniesieniu do których zastosowano odstępstwa, w stosunku do ogólnej liczby wniosków przetworzonych w tym okresie.

Artykuł 50

Sprawozdanie

Nie później niż w dniu 20 lipca 2017 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich i proponuje wszelkie niezbędne zmiany. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszystkie informacje odpowiednie do sporządzenia jej sprawozdania. Po przedstawieniu sprawozdania, Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przynajmniej co pięć lat sprawozdania w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich.

W ramach pierwszego sprawozdania Komisja informuje w szczególności o stosowaniu art. 17 i różnych narzędzi wykorzystywanych do informowania o przesłuchaniach.

Artykuł 51

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wyko-

niania art. 1–30, art. 31 ust. 1, 2, 6–9, art. 32–46, art. 49 i 50 oraz załącznika I najpóźniej do dnia 20 lipca 2015 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

2. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 31 ust. 3, 4 i 5 do dnia 20 lipca 2018 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

3. Przyjęte przez państwa członkowskie przepisy, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

4. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 52

Przepisy przejściowe

Państwa członkowskie stosują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, o których mowa w art. 51 ust. 1, do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych po dniu 20 lipca 2015 r. lub wcześniej oraz do procedur cofnięcia ochrony międzynarodowej wszczętych po dniu ... lub wcześniej. Wnioski złożone przed dniem 20 lipca 2015 r. oraz procedury cofnięcia statusu uchodźcy wszczęte przed tą datą regulowane są przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, przyjętymi zgodnie z dyrektywą 2005/85/WE.

Państwa członkowskie stosują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, o których mowa w art. 51 ust. 2 do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych po dniu 20 lipca 2018 r. lub wcześniej. Wnioski złożone przed tą datą regulowane są przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, zgodnie z dyrektywą 2005/85/WE.

Artykuł 53

Uchylenie

Dyrektywa 2005/85/WE traci moc w odniesieniu do państw członkowskich, które są nią związane, ze skutkiem od dnia 21 lipca 2015 r., bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji do prawa krajowego dyrektywy określonego w załączniku II część B.

Odesłanie do uchylonej dyrektywy należy odczytywać jako odesłanie do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

*Artykuł 54***Wejście w życie i stosowanie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 47 i 48 stosuje się od dnia 21 lipca 2015 r.

*Artykuł 55***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 czerwca 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

A. SHATTER

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Uznanie za bezpieczny kraj pochodzenia do celów art. 37 ust. 1

Kraj uznawany jest za bezpieczny kraj pochodzenia w przypadku, gdy na podstawie sytuacji prawnej, stosowania prawa w ramach ustroju demokratycznego i ogólnych uwarunkowań politycznych można wykazać, że co do zasady i konsekwentnie nie ma w nim prześladowań w rozumieniu art. 9 dyrektywy 2011/95/UE; nie stosuje się w nim tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub kar i nie występuje w nim zagrożenie poprzez masowe użycie przemocy w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

Przy dokonywaniu takiej oceny bierze się pod uwagę, między innymi, poziom ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem zapewniany poprzez:

- a) stosowne przepisy ustawowe i wykonawcze obowiązujące w danym państwie oraz sposób, w jaki są stosowane;
 - b) przestrzeganie praw i wolności ustanowionych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności lub Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych, lub konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zakazu stosowania tortur, w szczególności zaś praw, od których nie można czynić odstępstw na mocy art. 15 ust. 2 wspomnianej europejskiej konwencji;
 - c) przestrzeganie zasady *non-refoulement* zgodnie z konwencją genewską;
 - d) ustanowienie systemu skutecznych środków zaskarżenia przeciwko naruszaniu tych praw i wolności.
-

ZAŁĄCZNIK II

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa

(o której mowa w art. 53)

Dyrektywa Rady 2005/85/WE

(Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s. 13)

CZĘŚĆ B

Termin transpozycji do prawa krajowego

(o którym mowa w art. 51)

Dyrektywa	Termin transpozycji
2005/85/WE	Pierwszy termin: 1 grudnia 2007 r. Drugi termin: 1 grudnia 2008 r.

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1
art. 2 lit. a)–c)	art. 2 lit. a)–c)
—	art. 2 lit. d)
art. 2 lit. d)–f)	art. 2 lit. e)–g)
—	art. 2 lit. h) i i)
art. 2 lit. g)	art. 2 lit. j)
—	art. 2 lit. k) i l)
art. 2 lit. h)–k)	art. 2 lit. m)–p)
—	art. 2 lit. q)
art. 3 ust. 1 i 2	art. 3 ust. 1 i 2
art. 3 ust. 3	—
art. 3 ust. 4	art. 3 ust. 3
art. 4 ust. 1 akapit pierwszy	art. 4 ust. 1 akapit pierwszy
art. 4 ust. 1 akapit drugi	—
art. 4 ust. 2 lit. a)	art. 4 ust. 2 lit. a)
art. 4 ust. 2 lit. b)–d)	—
art. 4 ust. 2 lit. e)	art. 4 ust. 2 lit. b)
art. 4 ust. 2 lit. f)	—
—	art. 4 ust. 3
art. 4 ust. 3	art. 4 ust. 4
—	art. 4 ust. 5
art. 5	art. 5
art. 6 ust. 1	art. 6 ust. 1
—	art. 6 ust. 2–4
art. 6 ust. 2 i 3	art. 7 ust. 1 i 2
—	art. 7 ust. 3
—	art. 7 ust. 4
art. 6 ust. 4	art. 7 ust. 5
art. 6 ust. 5	—
—	art. 8
art. 7 ust. 1 i 2	art. 9 ust. 1 i 2

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 9 ust. 3
art. 8 ust. 1	art. 10 ust. 1
—	art. 10 ust. 2
art. 8 ust. 2 lit. a)–c)	art. 10 ust. 3 lit. a)–c)
—	art. 10 ust. 3 lit. d)
art. 8 ust. 3 i 4	art. 10 ust. 4 i 5
art. 9 ust. 1	art. 11 ust. 1
art. 9 ust. 2 akapit pierwszy	art. 11 ust. 2 akapit pierwszy
art. 9 ust. 2 akapit drugi	—
art. 9 ust. 2 akapit trzeci	art. 11 ust. 2 akapit drugi
art. 9 ust. 3	art. 11 ust. 3
art. 10 ust. 1 lit. a)–c)	art. 12 ust. 1 lit. a)–c)
—	art. 12 ust. 1 lit. d)
art. 10 ust. 1 lit. d) i e)	art. 12 ust. 1 lit. e) i f)
art. 10 ust. 2	art. 12 ust. 2
art. 11	art. 13
art. 12 ust. 1 akapit pierwszy	art. 14 ust. 1 akapit pierwszy
art. 12 ust. 2 akapit drugi	—
—	art. 14 ust. 1 akapit drugi i trzeci
art. 12 ust. 2 akapit trzeci	art. 14 ust. 1 akapit czwarty
art. 12 ust. 2 lit. a)	art. 14 ust. 2 lit. a)
art. 12 ust. 2 lit. b)	—
art. 12 ust. 2 lit. c)	—
art. 12 ust. 3 akapit pierwszy	art. 14 ust. 2 lit. b)
art. 12 ust. 3 akapit drugi	art. 14 ust. 2 akapit drugi
art. 12 ust. 4–6	art. 14 ust. 3–5
art. 13 ust. 1 i 2	art. 15 ust. 1 i 2
art. 13 ust. 3 lit. a)	art. 15 ust. 3 lit. a)
—	art. 15 ust. 3 lit. b)
art. 13 ust. 3 lit. b)	art. 15 ust. 3 lit. c)
—	art. 15 ust. 3 lit. d)
—	art. 15 ust. 3 lit. e)
art. 13 ust. 4	art. 15 ust. 4

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 13 ust. 5	—
—	art. 16
art. 14	—
—	art. 17
—	art. 18
—	art. 19
art. 15 ust. 1	art. 22 ust. 1
art. 15 ust. 2	art. 20 ust. 1
—	art. 20 ust. 2–4
—	art. 21 ust. 1
art. 15 ust. 3 lit. a)	—
art. 15 ust. 3 lit. b) i c)	art. 21 ust. 2 lit. a) i b)
art. 15 ust. 3 lit. d)	—
art. 15 ust. 3 akapit drugi	—
art. 15 ust. 4–6	art. 21 ust. 3–5
—	art. 22 ust. 2
art. 16 ust. 1 akapit pierwszy	art. 23 ust. 1 akapit pierwszy
art. 16 ust. 1 akapit drugi zdanie pierwsze	art. 23 ust. 1 akapit drugi część wprowadzająca
—	art. 23 ust. 1 lit. a)
art. 16 ust. 1 akapit drugi zdanie drugie	art. 23 ust. 1 lit. b)
art. 16 ust. 2 zdanie pierwsze	art. 23 ust. 2
art. 16 ust. 2 zdanie drugie	—
—	art. 23 ust. 3
art. 16 ust. 3	art. 23 ust. 4 akapit pierwszy
art. 16 ust. 4 akapit pierwszy	—
art. 16 ust. 4 akapit drugi i trzeci	art. 23 ust. 4 akapit drugi i trzeci
—	art. 24
art. 17 ust. 1	art. 25 ust. 1
art. 17 ust. 2 lit. a)	art. 25 ust. 2
art. 17 ust. 2 lit. b) i c)	—
art. 17 ust. 3	—
art. 17 ust. 4	art. 25 ust. 3
—	art. 25 ust. 4
art. 17 ust. 5	art. 25 ust. 5

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 25 ust. 6
art. 17 ust. 6	art. 25 ust. 7
art. 18	art. 26
art. 19	art. 27
art. 20 ust. 1 i 2	art. 28 ust. 1 i 2
—	art. 28 ust. 3
art. 21	art. 29
art. 22	art. 30
art. 23 ust. 1	art. 31 ust. 1
art. 23 ust. 2 akapit pierwszy	art. 31 ust. 2
—	art. 31 ust. 3
—	art. 31 ust. 4 i 5
art. 23 ust. 2 akapit drugi	art. 31 ust. 6
art. 23 ust. 3	—
—	art. 31 ust. 7
art. 23 ust. 4 lit. a)	art. 31 ust. 8 lit. a)
art. 23 ust. 4 lit. b)	—
art. 23 ust. 4 lit. c) ppkt (i)	art. 31 ust. 8 lit. b)
art. 23 ust. 4 lit. c) ppkt (ii)	—
art. 23 ust. 4 lit. d)	art. 31 ust. 8 lit. c)
art. 23 ust. 4 lit. e)	—
art. 23 ust. 4 lit. f)	art. 31 ust. 8 lit. d)
art. 23 ust. 4 lit. g)	art. 31 ust. 8 lit. e)
—	art. 31 ust. 8 lit. f)
art. 23 ust. 4 lit. h) i i)	—
art. 23 ust. 4 lit. j)	art. 31 ust. 8 lit. g)
—	art. 31 ust. 8 lit. h) oraz i)
art. 23 ust. 4 lit. k) i l)	—
art. 23 ust. 4 lit. m)	art. 31 ust. 8 lit. j)
art. 23 ust. 4 lit. n) i o)	—
—	art. 31 ust. 9
art. 24	—
art. 25	art. 33
art. 25 ust. 1	art. 33 ust. 1

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 25 ust. 2 lit. a)–c)	art. 33 ust. 2 lit. a)–c)
art. 25 ust. 2 lit. d) i e)	—
art. 25 ust. 2 lit. f) i g)	art. 33 ust. 2 lit. d) i e)
—	art. 34
art. 26	art. 35
art. 27 ust. 1 lit. a)	art. 38 ust. 1 lit. a)
—	art. 38 ust. 1 lit. b)
art. 27 ust. 1 lit. b)–d)	art. 38 ust. 1 lit. c)–e)
art. 27 ust. 2–5	art. 38 ust. 2–5
art. 28	art. 32
art. 29	—
art. 30 ust. 1	art. 37 ust. 1
art. 30 ust. 2–4	—
—	art. 37 ust. 2
art. 30 ust. 5 i 6	art. 37 ust. 3 i 4
art. 31 ust. 1	art. 36 ust. 1
art. 31 ust. 2	—
art. 31 ust. 3	art. 36 ust. 2
art. 32 ust. 1	art. 40 ust. 1
art. 32 ust. 2	—
art. 32 ust. 3	art. 40 ust. 2
art. 32 ust. 4	art. 40 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 32 ust. 5	art. 40 ust. 3 zdanie drugie
art. 32 ust. 6	art. 40 ust. 4
—	art. 40 ust. 5
art. 32 ust. 7 akapit pierwszy	art. 40 ust. 6 lit. a)
—	art. 40 ust. 6 lit. b)
art. 32 ust. 7 akapit drugi	art. 40 ust. 6 akapit drugi
—	art. 40 ust. 7
—	art. 41
art. 33	—
art. 34 ust. 1 i 2 lit. a)	art. 42 ust. 1 i 2 lit. a)
art. 34 ust. 2 lit. b)	—
art. 34 ust. 2 lit. c)	art. 42 ust. 2 lit. b)

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 34 ust. 3 lit. a)	art. 42 ust. 3
art. 34 ust. 3 lit. b)	—
art. 35 ust. 1	art. 43 ust. 1 lit. a)
—	art. 43 ust. 1 lit. b)
art. 35 ust. 2 i 3 lit. a)–f)	—
art. 35 ust. 4	art. 43 ust. 2
art. 35 ust. 5	art. 43 ust. 3
art. 36 ust. 1–2 lit. c)	art. 39 ust. 1–2 lit. c)
art. 36 ust. 2 lit. d)	—
art. 36 ust. 3	—
—	art. 39 ust. 3
art. 36 ust. 4–6	art. 39 ust. 4–6
—	art. 39 ust. 7
art. 36 ust. 7	—
art. 37	art. 44
art. 38	art. 45
—	art. 46 ust. 1 lit. a) ppkt (i)
art. 39 ust. 1 lit. a) ppkt (i) oraz ppkt (ii)	art. 46 ust. 1 lit. a) ppkt (ii) i (iii)
art. 39 ust. 1 lit. a) ppkt (iii)	—
art. 39 ust. 1 lit. b)	art. 46 ust. 1 lit. b)
art. 39 ust. 1 lit. c) i d)	—
art. 39 ust. 1 lit. e)	art. 46 ust. 1 lit. c)
—	art. 46 ust. 2 i 3
art. 39 ust. 2	art. 46 ust. 4 akapit pierwszy
—	art. 46 ust. 4 akapit drugi i trzeci
art. 39 ust. 3	—
—	art. 46 ust. 5–9
art. 39 ust. 4	art. 46 ust. 10
art. 39 ust. 5	—
art. 39 ust. 6	art. 41 ust. 11
art. 40	art. 47
art. 41	art. 48
—	art. 49
art. 42	art. 50

Dyrektywa 2005/85/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 43 pierwszy akapit	art. 51 ust. 1
—	art. 51 ust. 2
art. 43 akapit drugi i trzeci	art. 51 ust. 3 i 4
art. 44	art. 52 akapit pierwszy
—	art. 52 akapit drugi
—	art. 53
art. 45	art. 54
art. 46	art. 55
załącznik I	—
załącznik II	załącznik I
załącznik III	—
—	załącznik II
—	załącznik III

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2013/33/UE**z dnia 26 czerwca 2013 r.****w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. f),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Do dyrektywy Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl ⁽⁴⁾ mają zostać wprowadzone istotne zmiany. Dla zachowania przejrzystości, dyrektywę tę należy przekształcić.
- (2) Wspólna polityka azylowa, łącznie ze wspólnym europejskim systemem azylowym, jest integralną częścią celu Unii Europejskiej, jakim jest stopniowe ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, otwartej dla wszystkich, którzy zmuszeni okolicznościami słusznie szukają ochrony w Unii. Polityce takiej powinna przyświecać zasada solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, w tym skutków finansowych, między państwami członkowskimi.
- (3) Na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska uzgodniła podjęcie prac zmierzających do ustanowienia wspólnego

europejskiego systemu azylowego, opartego na pełnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., uzupełnionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”), utrzymując w ten sposób zasadę *non-refoulement*. Pierwszy etap wspólnego europejskiego systemu azylowego został uwieńczony przyjęciem odnośnych aktów prawnych przewidzianych Traktatami, w tym dyrektywy 2003/9/WE.

- (4) Rada Europejska na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2004 r. przyjęła program haski, w którym wyznaczono cele do osiągnięcia w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005–2010. W tym względzie w programie haskim wezwano Komisję Europejską do oceny aktów prawnych przyjętych w pierwszej fazie oraz przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie aktów i środków przewidzianych dla drugiej fazy.
- (5) Rada Europejska na posiedzeniu w dniach 10–11 grudnia 2009 r. przyjęła program sztokholmski, w którym ponownie potwierdzono cel, jakim jest ustanowienie do 2012 r. wspólnej przestrzeni ochrony i solidarności opartej na wspólnej procedurze azylowej oraz jednolitym statusie osób, którym udzielono ochrony międzynarodowej w oparciu o wysokie normy ochrony oraz sprawiedliwe i skuteczne procedury. W programie sztokholmskim stwierdzono również zasadnicze znaczenie traktowania osób fizycznych w porównywalny sposób jeżeli chodzi o warunki przyjęcia niezależnie od tego, w jakim państwie członkowskim składają wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (6) Należy zmobilizować zasoby Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu w celu odpowiedniego wsparcia wysiłków państw członkowskich w zakresie wdrażania norm określonych w drugiej fazie tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, w szczególności tych państw członkowskich, których systemy azylowe znajdują się pod szczególną i niewspółmierną presją, zwłaszcza za względu na ich położenie geograficzne lub sytuację demograficzną.
- (7) W świetle wyników przeprowadzonej oceny wdrożenia aktów prawnych przyjętych w pierwszej fazie, na obecnym etapie właściwe jest potwierdzenie zasad, na których opiera się dyrektywa 2003/9/WE, w celu poprawy warunków przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (dalej zwanymi „wnioskodawcami”).

⁽¹⁾ Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 110 i Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 80.

⁽²⁾ Dz.U. C 79 z 27.3.2010, s. 58.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r. (Dz.U. C 212 E z 5.8.2010, s. 348) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 6 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18.

- (8) Aby zapewnić równe traktowanie wnioskodawców na obszarze całej Unii, niniejsza dyrektywa powinna być stosowana na wszystkich etapach i we wszystkich rodzajach postępowań w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, we wszystkich miejscach oraz ośrodkach przyjmujących wnioskodawców, tak długo, jak wolno im pozostać na terytorium państw członkowskich jako wnioskodawcom.
- (9) Stosując niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny starać się o jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka oraz uwzględnienie jedności rodziny, zgodnie z odpowiednio Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1989 r. o prawach dziecka oraz europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.
- (10) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy państwa członkowskie związane są zobowiązaniami wynikającymi z aktów prawa międzynarodowego, których są stronami.
- (11) Należy ustanowić normy dotyczące przyjmowania wnioskodawców, wystarczające do zapewnienia im godnego poziomu życia i porównywalnych warunków życia we wszystkich państwach członkowskich.
- (12) Harmonizacja warunków dotyczących przyjmowania wnioskodawców powinna pomóc w ograniczaniu wtórnego przemieszczania się wnioskodawców, na który wpływ ma zróżnicowanie warunków ich przyjmowania.
- (13) Aby zapewnić równe traktowanie wszystkich wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową, jak również aby zagwarantować spójność z obecnym dorobkiem prawnym Unii w dziedzinie azylu, w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony⁽¹⁾, stosowne jest rozszerzenie zakresu stosowania niniejszej dyrektywy, aby uwzględnić wnioskodawców ubiegających się o ochronę uzupełniającą.
- (14) Organy krajowe powinny szczególną uwagę poświęcać przyjmowaniu osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie przyjmowania, tak aby przyjmowanie tych osób było zorganizowane odpowiednio do ich szczególnych potrzeb w tym zakresie.
- (15) Zatrzymywanie wnioskodawców powinno być zgodne z podstawową zasadą, według której osoba nie powinna zostać zatrzymana wyłącznie z powodu starań o uzyskanie ochrony międzynarodowej, w szczególności zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami prawnymi państw członkowskich oraz z art. 31 konwencji genewskiej. Zatrzymanie wnioskodawców powinno być możliwe jedynie w jasno zdefiniowanych, wyjątkowych okolicznościach, określonych w niniejszej dyrektywie, przy czym sposób i cel zatrzymania muszą być zgodne z zasadami konieczności i proporcjonalności. W przypadku zatrzymania wnioskodawcy powinien on mieć skuteczny dostęp do koniecznych gwarancji procesowych, takich jak możliwość odwołania się do krajowego organu sądowego.
- (16) Jeżeli chodzi o postępowania administracyjne dotyczące powodów zatrzymania, kryterium „należytej staranności” wymaga przynajmniej, aby państwa członkowskie podejmowały konkretne i użyteczne kroki pozwalające maksymalnie skrócić czas weryfikowania powodów zatrzymania oraz aby istniały realne szanse, że taka weryfikacja może z powodzeniem nastąpić w możliwie najkrótszym czasie. Zatrzymanie nie może przekraczać czasu racjonalnie potrzebnego na zakończenie odnośnych postępowań.
- (17) Powody zatrzymania wymienione w niniejszej dyrektywie pozostają bez uszczerbku dla innych powodów zatrzymania – w tym powodów zatrzymania w ramach postępowania karnego – mających zastosowanie na podstawie prawa krajowego, bez związku z wnioskiem obywatela państwa trzeciego czy bezpaństwowca o ochronę międzynarodową.
- (18) Zatrzymani wnioskodawcy powinni być traktowani z pełnym poszanowaniem godności ludzkiej, a ich przyjęcie powinno być zorganizowane w sposób umożliwiający zaspokojenie ich potrzeb w tej sytuacji. Państwa członkowskie powinny zapewnić w szczególności stosowanie artykułu 37 Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1989 r. o prawach dziecka.
- (19) Mogą występować przypadki, w których nie będzie możliwe niezwłoczne zapewnienie w praktyce pewnych gwarancji w zakresie przyjmowania w przypadku zatrzymania, przykładowo z uwagi na położenie geograficzne lub szczególną strukturę ośrodka zatrzymań. Jednak wszelkie odstępstwa od tych gwarancji powinny mieć charakter tymczasowy i powinny być stosowane wyłącznie w okolicznościach określonych w niniejszej dyrektywie. Odstępstwa powinny być stosowane jedynie w wyjątkowych okolicznościach i powinny być należycie uzasadnione z uwzględnieniem okoliczności każdego przypadku, w tym powagi danego odstępstwa, czasu jego trwania oraz jego skutków dla danego wnioskodawcy.

(¹) Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9.

- (20) W celu lepszej ochrony nietykanności fizycznej i psychicznej wnioskodawcy zatrzymanie go powinno być ostatecznością i może mieć miejsce jedynie, gdy należycie przeanalizowano użycie wszelkich alternatywnych środków niepolegających na pozbawieniu wolności. Środki alternatywne wobec zatrzymania muszą zapewnić poszanowanie podstawowych praw człowieka.
- (21) W celu zapewnienia zgodności z gwarancjami procesowymi obejmującymi możliwość skontaktowania się z organizacjami lub grupami osób świadczącymi pomoc prawną, należy udostępnić informacje na temat takich organizacji lub osób.
- (22) Decydując o kwestiach zakwaterowania, państwa członkowskie powinny należycie uwzględnić interes dziecka oraz indywidualną sytuację wnioskodawców, gdy pozostają oni na utrzymaniu członków rodziny lub innych bliskich krewnych, takich jak małoletnie rodzeństwo niepozostające w związku małżeńskim już obecne w danym państwie członkowskim.
- (23) W celu promowania samowystarczalności wnioskodawców oraz ograniczenia znacznych rozbieżności między państwami członkowskimi, istotne jest określenie jasnych norm dotyczących dostępu wnioskodawców do rynku pracy.
- (24) Aby zapewnić zgodność pomocy materialnej udzielanej wnioskodawcom z zasadami określonymi w niniejszej dyrektywie, konieczne jest określenie przez państwa członkowskie poziomu takiej pomocy na podstawie odpowiednich wielkości referencyjnych. Nie oznacza to, że przyznawana kwota powinna być taka sama jak dla własnych obywateli. Państwa członkowskie mogą przyznać wnioskodawcom mniej korzystne warunki traktowania niż własnym obywatelom, zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.
- (25) Należy ograniczyć możliwości nadużyć w systemie przyjmowania przez określenie okoliczności, w jakich można obniżyć świadczenia materialne w ramach przyjmowania wnioskodawców lub cofnąć je, jednocześnie zapewniając wszystkim wnioskodawcom godne warunki życia.
- (26) Należy zapewnić wydajność krajowych systemów przyjmowania wnioskodawców oraz współpracę między państwami członkowskimi w zakresie przyjmowania takich osób.
- (27) Należy wspierać odpowiednią koordynację między właściwymi organami w odniesieniu do przyjmowania wnioskodawców oraz, co za tym idzie, promować harmonijne relacje między wspólnotami lokalnymi i ośrodkami dla cudzoziemców.
- (28) Państwa członkowskie powinny być uprawnione do wprowadzania lub utrzymywania korzystniejszych przepisów dla obywateli państw trzecich oraz bezpaństwowców, którzy ubiegają się o ochronę międzynarodową w państwie członkowskim.
- (29) W tym duchu zachęca się również państwa członkowskie do stosowania przepisów niniejszej dyrektywy w związku z postępowaniami w sprawie udzielenia innych form ochrony niż przewidziane w dyrektywie 2011/95/UE.
- (30) Wykonanie niniejszej dyrektywy powinno być oceniane w regularnych odstępach czasu.
- (31) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie norm w sprawie przyjmowania wnioskodawców w państwach członkowskich, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający w przez państwa członkowskie, a z uwagi na rozmiary i skutki niniejszej dyrektywy możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (32) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽¹⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do składania w uzasadnionych przypadkach wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związek między poszczególnymi elementami dyrektywy a odnośnymi częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. Ustawodawca jest zdania, że w odniesieniu do niniejszej dyrektywy złożenie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (33) Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który jest załączony do TUE i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz bez uszczerbku dla z art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo oraz Irlandia nie uczestniczą w przyjmowaniu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (34) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonego do TUE i TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

(¹) Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

- (35) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie pełnego poszanowania godności ludzkiej i wspieranie stosowania art. 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 i 47 Karty i musi być odpowiednio wdrażana.
- (36) Zobowiązanie do transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno ograniczać się do tych przepisów, które stanowią zasadniczą zmianę w porównaniu z dyrektywą 2003/9/WE. Zobowiązanie do transponowania przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z tej dyrektywy.
- (37) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektywy 2003/9/WE określonych w załączniku II część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

CEL, DEFINICJE I ZAKRES

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest ustanowienie norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (zwanych dalej „wnioskodawcami”) w państwach członkowskich.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy:

- a) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zdefiniowany w art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95/UE;
- b) „wnioskodawca” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta ostateczna decyzja;
- c) „członkowie rodziny” oznaczają, o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia, następujących członków rodziny wnioskodawcy, którzy przebywają w tym samym państwie członkowskim w związku z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej:
- małżonka wnioskodawcy lub jego partnera stanu wolnego, z którym pozostaje w stałym związku, w przypadku gdy prawo lub praktyka danego państwa członkowskiego traktuje związki niemałżeńskie w sposób porównywalny do związków małżeńskich na mocy przepisów prawa tego państwa członkowskiego odnoszących się do obywateli państw trzecich,
 - małoletnie dzieci pochodzące ze związków, o których mowa w tiret pierwszym, lub małoletnie dzieci wnioskodawcy, pod warunkiem że nie pozostają w związku małżeńskim oraz bez względu na to, czy zostały urodzone w małżeństwie czy poza nim lub przysposobione zgodnie z przepisami prawa krajowego,
 - ojca, matkę lub inną osobę dorosłą, która zgodnie z prawem lub z praktyką danego państwa członkowskiego odpowiada za wnioskodawcę, gdy jest on małoletni i nie pozostaje w związku małżeńskim;
- d) „małoletni” oznacza obywatela państwa trzeciego albo bezpaństwowca, który nie ukończył 18 lat;
- e) „małoletni bez opieki” oznacza małoletniego, który przybywa na terytorium państw członkowskich bez opieki osoby dorosłej, odpowiedzialnej za niego zgodnie z prawem lub z praktyką danego państwa członkowskiego, dopóki nie zostanie on skutecznie objęty opieką takiej osoby; pojęcie to obejmuje również małoletniego, który zostaje pozostawiony bez opieki po przybyciu na terytorium państw członkowskich;
- f) „warunki przyjmowania” oznaczają pełen zestaw środków, które państwa członkowskie przyznają wnioskodawcom zgodnie z niniejszą dyrektywą;
- g) „świadczenia materialne w ramach przyjmowania” oznaczają warunki przyjmowania, które obejmują zakwaterowanie, wyżywienie i odzież świadczone w naturze lub jako świadczenia pieniężne, talony, lub połączenie tych trzech form pomocy orazienne diety;
- h) „zatrzymanie” oznacza umieszczenie wnioskodawcy przez państwo członkowskie w określonym miejscu, gdzie wnioskodawca jest pozbawiony swobody przemieszczania się;
- i) „ośrodek dla cudzoziemców” oznacza każde miejsce używane jako miejsce zbiorowego zakwaterowania wnioskodawców;
- j) „przedstawiciel” oznacza osobę lub organizację wyznaczoną przez właściwe organy, mającą pomagać małoletniemu bez opieki i reprezentować go w postępowaniach przewidzianych w niniejszej dyrektywie, w celu najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, jak również, w razie potrzeby, dokonywać czynności prawnych w jego imieniu. Jeżeli na przedstawiciela wyznaczona jest organizacja, wskazuje ona osobę odpowiedzialną za wypełnianie obowiązków przedstawiciela wobec małoletniego bez opieki zgodnie z niniejszą dyrektywą;
- k) „wnioskodawca o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania” oznacza osobę szczególnej troski, zgodnie z art. 21, która potrzebuje specjalnych gwarancji, aby korzystać z praw i wypełniać obowiązki, o których mowa w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 3**Zakres**

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do wszystkich obywateli państw trzecich i bezpaństwowców, którzy składają wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium, w tym na granicy, na wodach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państwa członkowskiego, tak długo jak posiadają oni zezwolenie na pozostanie na jego terytorium jako wnioskodawcy, a także do członków ich rodzin, jeżeli są oni objęci takim wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z prawem krajowym.

2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się w przypadkach wniosków o azyl dyplomatyczny lub terytorialny złożonych w przedstawicielstwach państw członkowskich.

3. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się w przypadku, gdy zastosowanie mają przepisy dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami⁽¹⁾.

4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu niniejszej dyrektywy w związku z postępowaniami w sprawie wniosków o ochronę innego rodzaju niż wynikająca z dyrektywy 2011/95/UE.

Artykuł 4**Korzystniejsze przepisy**

Państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać korzystniejsze przepisy dotyczące warunków przyjmowania wnioskodawców i innych bliskich krewnych wnioskodawcy przebywających w tym samym państwie członkowskim, którzy są na jego utrzymaniu, lub ze względów humanitarnych, w zakresie, w jakim przepisy te są zgodne z niniejszą dyrektywą.

ROZDZIAŁ II**PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE WARUNKÓW PRZYJMOWANIA****Artykuł 5****Informacje**

1. W rozsądnym czasie nieprzekraczającym piętnastu dni od złożenia do właściwego organu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie powiadamiają wnioskodawców przynajmniej o ustalonych świadczeniach oraz o obowiązkach dotyczących warunków przyjmowania, które osoby te muszą wypełniać.

Państwa członkowskie zapewniają dostarczanie wnioskodawcom informacji o organizacjach lub grupach osób świadczących szczególną pomoc prawną oraz o organizacjach, które mogą świadczyć pomoc lub udzielić informacji o dostępnych warunkach przyjmowania, w tym o opiece zdrowotnej.

2. Państwa członkowskie zapewniają przekazywanie informacji, o których mowa w ust. 1, w formie pisemnej oraz w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy, lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały. W stosownych przypadkach takie informacje mogą być przekazane również ustnie.

Artykuł 6**Dokumenty**

1. Państwa członkowskie zapewniają doręczenie wnioskodawcy, w terminie trzech dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, dokumentu wydanego na jego nazwisko, potwierdzającego jego status wnioskodawcy lub poświadczającego, że uzyskał on zezwolenie na pobyt na terytorium państwa członkowskiego, podczas gdy jego wniosek ma być lub jest rozpatrywany.

Jeżeli posiadacz takiego dokumentu nie może swobodnie przemieszczać się po całości lub części terytorium państwa członkowskiego, dokument powinien stwierdzać także ten fakt.

2. Państwa członkowskie mogą wyłączyć stosowanie niniejszego artykułu, jeżeli wnioskodawca został zatrzymany, oraz na czas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego na granicy lub w kontekście postępowania w sprawie prawa wnioskodawcy do wjazdu na terytorium państwa członkowskiego. W szczególnych przypadkach państwa członkowskie mogą na czas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wydać wnioskodawcom inne dowody równoważne dokumentowi, o którym mowa w ust. 1.

3. Dokument, o którym mowa w ust. 1, nie musi poświadczać tożsamości wnioskodawcy.

4. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do wydawania wnioskodawcom dokumentów, o których mowa w ust. 1, które muszą być ważne tak długo, jak długo osoby te posiadają zezwolenie na pobyt na terytorium danego państwa członkowskiego.

5. Państwa członkowskie mogą wydać wnioskodawcom dokument podróży, jeśli zaistnieją ważne powody humanitarne wymagające obecności tych osób w innym państwie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12.

6. Państwa członkowskie nie mogą stosować wobec wnioskodawców wymogów dotyczących dokumentacji lub innych wymogów administracyjnych, które nie są konieczne, lub które są niewspółmierne, przed przyznaniem praw, które przysługują wnioskodawcom na mocy niniejszej dyrektywy, wyłącznie z powodu ubiegania się przez nich o ochronę międzynarodową.

Artykuł 7

Pobyt i swoboda przemieszczania się

1. Wnioskodawcy mogą swobodnie przemieszczać się w granicach terytorium przyjmującego państwa członkowskiego lub na obszarze wyznaczonym im przez to państwo członkowskie. Wyznaczony obszar nie może mieć wpływu na nienaruszalną sferę życia prywatnego i musi zapewniać wystarczającą swobodę gwarantującą dostęp do wszystkich świadczeń na mocy niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie mogą podejmować decyzje dotyczące miejsca pobytu wnioskodawcy, jeśli przemawia za tym interes publiczny, porządek publiczny lub, w razie konieczności, ze względu na sprawne rozpatrzenie i skuteczne monitorowanie wniosku o ochronę międzynarodową.

3. Państwa członkowskie mogą uzależnić korzystanie ze świadczeń materialnych w ramach przyjmowania, od rzeczywistego pobytu wnioskodawcy w konkretnym miejscu, które zostanie określone przez państwa członkowskie. Taka decyzja, która może mieć charakter ogólny, jest podejmowana indywidualnie, i na podstawie prawa krajowego.

4. Państwa członkowskie określają przypadki, w których wnioskodawcom może zostać wydane tymczasowe zezwolenie na opuszczenie miejsca pobytu, o którym mowa w ust. 2 i 3, lub wyznaczonego obszaru, o którym mowa w ust. 1. Decyzje są podejmowane indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie, a decyzja odmowna jest uzasadniana.

Wnioskodawca nie musi posiadać zezwolenia na stawienie się przed organami lub sądami, jeżeli jego obecność jest niezbędna.

5. Państwa członkowskie zobowiązują wnioskodawców do niezwłocznego powiadomienia właściwych organów o ich aktualnym adresie oraz o każdej zmianie adresu.

Artykuł 8

Zatrzymanie

1. Państwa członkowskie nie zatrzymują żadnej osoby wyłącznie ze względu na fakt, że jest ona wnioskodawcą zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej⁽¹⁾.

2. W przypadkach gdy jest to konieczne, państwa członkowskie mogą, po indywidualnym zbadaniu każdej sprawy, zatrzymać wnioskodawcę, jeżeli nie można skutecznie zastosować łagodniejszych środków przymusu.

3. Wnioskodawcę można zatrzymać wyłącznie:

- a) w celu ustalenia lub weryfikacji jego tożsamości lub obywatelstwa;
- b) w celu uzyskania informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe, szczególnie gdy istnieje ryzyko ucieczki wnioskodawcy;
- c) w związku z postępowaniem mającym na celu podjęcie decyzji w sprawie prawa wnioskodawcy do przybycia na terytorium państwa członkowskiego;
- d) gdy zatrzymanie to wiąże się z procedurą powrotu na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich⁽²⁾ i ma służyć przygotowaniu powrotu lub przeprowadzeniu procesu wydalenia, a dane państwo członkowskie może wykazać na podstawie obiektywnych kryteriów, w tym informacji, że wnioskodawca już uprzednio miał możliwość skorzystania z procedury azylowej, istnienie racjonalnych przesłanek, by sądzić, że wnioskodawca wystąpił o ochronę międzynarodową tylko w celu opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji nakazującej powrót;
- e) jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo narodowe lub porządek publiczny;
- f) zgodnie z art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca⁽³⁾.

Powody zatrzymania są określone w prawie krajowym.

4. Państwa członkowskie zapewnią określenie w prawie krajowym alternatyw dla zatrzymania, takich jak regularne zgłaszanie się do wskazanych organów, złożenie poręczenia majątkowego lub nakaz przebywania w określonym miejscu pobytu.

⁽¹⁾ Zob. s. 60 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽²⁾ Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98.

⁽³⁾ Zob. s. 31 niniejszego Dziennika Urzędowego.

Artykuł 9

Gwarancje dla zatrzymanych wnioskodawców

1. Zatrzymanie stosuje się wobec wnioskodawców na możliwie najkrótszy okres i jedynie tak długo, jak zastosowanie mają warunki określone w art. 8 ust. 3.

Postępowania administracyjne istotne z punktu widzenia warunków zatrzymania, o których mowa w art. 8 ust. 3, są przeprowadzane z należytą starannością. Opóźnienia w postępowaniu administracyjnym, których nie można przypisać wnioskodawcy, nie mogą stanowić uzasadnienia dla przedłużenia zatrzymania.

2. Decyzja o zatrzymaniu wnioskodawcy wydawana jest na piśmie przez organy sądowe lub administracyjne. W nakazie zatrzymania wskazuje się przesłanki prawne i faktyczne dla jego wydania.

3. W przypadku zarządzenia zatrzymania przez organy administracyjne, państwa członkowskie zapewniają – z urzędu lub na żądanie wnioskodawcy – szybką sądową kontrolę legalności zatrzymania. W razie kontroli z urzędu, legalność zatrzymania jest ustalana możliwie jak najszybciej po dokonaniu zatrzymania. W razie żądania wnioskodawcy, legalność zatrzymania jest kontrolowana możliwie jak najszybciej po wszczęciu odnośnego postępowania. W tym celu państwa członkowskie określają w prawie krajowym terminy przeprowadzania kontroli sądowej z urzędu lub kontroli sądowej na żądanie wnioskodawcy.

Jeżeli zatrzymanie zostało w wyniku kontroli sądowej uznane za niezgodne z prawem, dany wnioskodawca jest natychmiast zwalniany.

4. Zatrzymani wnioskodawcy są natychmiast informowani na piśmie – w języku dla nich zrozumiałym lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla nich zrozumiały – o powodach zatrzymania, o określonych w prawie krajowym procedurach zaskarżania nakazu zatrzymania oraz o możliwości wystąpienia o bezpłatną pomoc prawną i zastępstwo prawne.

5. Zatrzymanie podlega kontroli przez organ sądowy w rozsądnych odstępach czasu, z urzędu lub na żądanie danego wnioskodawcy, w szczególności w przypadku dłuższego okresu zatrzymania, zaistnienia nowych okoliczności lub jeśli dostępne będą nowe informacje, które mogą wpływać na legalność zatrzymania.

6. W przypadku kontroli nakazu zatrzymania, przewidzianej w ust. 3, państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcy dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej i zastępstwa prawnego. Obejmuje to co najmniej przygotowanie wymaganych w ramach postępowania dokumentów oraz udział w rozprawie przed organami sądowymi w imieniu wnioskodawcy.

Bezpłatna pomoc prawna i zastępstwo prawne są świadczone przez odpowiednio wykwalifikowane osoby – tak jak to dopuszcza lub na to zezwala prawo krajowe – których interes nie jest sprzeczny, ani faktycznie, ani potencjalnie, z interesem wnioskodawcy.

7. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że bezpłatna pomoc prawna i zastępstwo prawne przysługują:

- a) jedynie osobom pozbawionym wystarczających zasobów; lub
- b) jedynie w postaci usług świadczonych przez doradców prawnych lub innych doradców wyraźnie wyznaczonych zgodnie z prawem krajowym do pomocy wnioskodawcom i do ich reprezentowania.

8. Państwa członkowskie mogą także:

- a) określić limity – pieniężne lub czasowe – w odniesieniu do udzielania bezpłatnej pomocy prawnej oraz zastępstwa prawnego, pod warunkiem że takie limity nie ograniczają w sposób arbitralny dostępu do pomocy prawnej oraz do zastępstwa prawnego;
- b) ustalić, że w odniesieniu do opłat i innych kosztów traktowanie wnioskodawców nie może być korzystniejsze niż standardowe traktowanie własnych obywateli w kwestiach związanych z pomocą prawną.

9. Państwa członkowskie mogą żądać całkowitego lub częściowego zwrotu wszelkich przyznanych świadczeń w przypadku znacznej poprawy sytuacji finansowej wnioskodawcy lub jeżeli decyzja o przyznaniu takich świadczeń zapadła na podstawie fałszywych informacji dostarczonych przez wnioskodawcę.

10. Procedury dotyczące dostępu do pomocy prawnej oraz zastępstwa prawnego są określone w prawie krajowym.

Artykuł 10

Warunki zatrzymania

1. Co do zasady na czas zatrzymania wnioskodawcy są umieszczani w specjalnych ośrodkach zatrzymań. Jeżeli państwo członkowskie nie może zapewnić zakwaterowania w specjalnym ośrodku zatrzymań i musi posiłkować się zakwaterowaniem w więzieniu, zatrzymanego wnioskodawcę umieszcza się oddzielnie od zwykłych więźniów i zastosowanie mają warunki zatrzymania określone w niniejszej dyrektywie.

W zakresie, w jakim jest to możliwe, w czasie trwania zatrzymania wnioskodawców umieszcza się oddzielnie od innych obywateli państw trzecich, którzy nie złożyli wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Jeżeli wnioskodawców nie można umieścić osobno od innych obywateli państw trzecich, dane państwo członkowskie zapewnia, aby zastosowanie miały warunki zatrzymania określone w niniejszej dyrektywie.

2. Zatrzymani wnioskodawcy muszą mieć dostęp do stref znajdujących się na świeżym powietrzu.

3. Państwa członkowskie zapewniają przedstawicielom Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) możliwość kontaktowania się z wnioskodawcami i możliwość ich odwiedzania w warunkach nienaruszających prywatności. Dotyczy to również organizacji działającej na terytorium danego państwa członkowskiego w imieniu UNHCR na podstawie umowy z tym państwem członkowskim.

4. Państwa członkowskie zapewniają członkom rodziny, doradcom prawnym lub innym doradcom oraz osobom reprezentującym odnośne organizacje pozarządowe uznane przez dane państwo członkowskie możliwość kontaktu z wnioskodawcami i możliwość ich odwiedzania w warunkach nienaruszających prywatności. Ograniczenia dostępu do ośrodka zatrzymań mogą być wprowadzane wyłącznie w przypadkach, w których, na mocy prawa krajowego, są one obiektywnie konieczne ze względu na bezpieczeństwo, porządek publiczny lub zarządzanie ośrodkiem zatrzymań, pod warunkiem że dostęp nie zostanie w ten sposób znacząco ograniczony lub uniemożliwiony.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by zatrzymani wnioskodawcy byli systematycznie informowani o regułach obowiązujących w ośrodku oraz o swoich prawach i obowiązkach w języku dla nich zrozumiałym, lub co do którego można w uzasadniony sposób przypuszczać, że jest dla nich zrozumiały. W uzasadnionych przypadkach oraz na rozsądny, możliwie najkrótszy okres, państwa członkowskie mogą odstąpić od wypełniania tego obowiązku, jeżeli zatrzymanie wnioskodawcy nastąpiło na przejściu granicznym lub w strefie tranzytowej. Odstępstwo to nie ma zastosowania w przypadkach, o których mowa w art. 43 dyrektywy 2013/32/UE.

Artykuł 11

Zatrzymanie osób wymagających szczególnej troski i wnioskodawców o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania

1. Organy krajowe biorą pod uwagę przede wszystkim stan zdrowia, w tym stan zdrowia psychicznego, zatrzymanych wnioskodawców, którzy wymagają szczególnej troski.

W przypadku zatrzymania osób wymagających szczególnej troski państwa członkowskie zapewniają regularne monitorowanie oraz odpowiednią pomoc z uwzględnieniem szczególnej sytuacji takich osób, w tym stanu ich zdrowia.

2. Małoletnich zatrzymuje się tylko w ostateczności, gdy zostanie ustalone, że nie można skutecznie zastosować łagodniejszych środków przymusu. Zatrzymanie takie zarządza się na możliwie najkrótszy okres oraz podejmuje się starania zmierzające do zwolnienia zatrzymanych małoletnich i umieszczenia ich w odpowiednich miejscach zakwaterowania dla małoletnich.

Naczelnym kryterium dla państw członkowskich jest interes małoletniego zgodnie z art. 23 ust. 2.

Zatrzymani małoletni mają możliwość uczestniczenia w zajęciach wypoczynkowych, w tym w grach i zajęciach rekreacyjnych odpowiednich dla ich wieku.

3. Małoletnich bez opieki zatrzymuje się tylko w wyjątkowych okolicznościach. Dokłada się wszelkich starań, aby zatrzymanego małoletniego bez opieki jak najszybciej zwolnić.

Małoletnich bez opieki nigdy nie zatrzymuje się w więzieniach.

Małoletnim bez opieki zapewnia się w zakresie, w jakim jest to możliwe, zakwaterowanie w placówkach dysponujących personelem i udogodnieniami, które odpowiadają potrzebom osób w ich wieku.

W przypadku zatrzymania małoletnich bez opieki państwa członkowskie zapewniają zakwaterowanie ich oddzielnie od dorosłych.

4. Zatrzymanym rodzinom zapewnia się oddzielne pomieszczenia gwarantujące odpowiedni zakres prywatności.

5. Państwa członkowskie zapewniają umieszczanie zatrzymanych wnioskodawców będących kobietami w oddzielnych pomieszczeniach od wnioskodawców będących mężczyznami, chyba że są oni członkami rodziny i wszystkie zainteresowane osoby wyrażą na to zgodę.

Odstępstwa od akapitu pierwszego mogą dotyczyć wykorzystania pomieszczeń wspólnych przeznaczonych do zajęć rekreacyjnych i socjalnych, w tym wydawania posiłków.

6. W uzasadnionych przypadkach i na rozsądny, możliwie najkrótszy okres, państwa członkowskie mogą odstąpić od ust. 2 akapit trzeci, ust. 4 i ust. 5 akapit pierwszy w przypadku zatrzymania wnioskodawcy na przejściu granicznym lub w strefie tranzytowej, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 43 dyrektywy 2013/32/UE.

Artykuł 12

Rodziny

Zapewniając zakwaterowanie wnioskodawcom, państwa członkowskie podejmują właściwe środki w celu utrzymania, w możliwie jak najszerszym zakresie, jedności rodziny w postaci, w jakiej przebywa na ich terytorium. Środki takie są wdrażane za zgodą wnioskodawcy.

Artykuł 13

Profilaktyczne badania medyczne

Państwa członkowskie mogą wymagać od wnioskodawców poddania się profilaktycznemu badaniu medycznemu uzasadnionemu względami zdrowia publicznego.

Artykuł 14

Nauka szkolna i kształcenie małoletnich

1. Państwa członkowskie przyznają małoletnim dzieciom wnioskodawców oraz wnioskodawcom, którzy są małoletni, dostęp do systemu kształcenia na podobnych warunkach, jak własnym obywatelom, do czasu faktycznego wykonania wobec nich lub ich rodziców środka w postaci wydalenia. Takie kształcenie może być prowadzone w ośrodku dla cudzoziemców.

Dane państwo członkowskie może zastrzec, że taki dostęp musi być ograniczony do państwowego systemu kształcenia.

Państwa członkowskie nie odmawiają prawa do kształcenia średniego z tej tylko przyczyny, że małoletni osiągnął pełnoletniość.

2. Dostępu do systemu kształcenia nie odracza się na okres dłuższy niż trzy miesiące od daty złożenia przez małoletniego lub w jego imieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W razie potrzeby dla małoletnich organizuje się zajęcia przygotowawcze, w tym kursy językowe, mające na celu ułatwienie im dostępu do systemu kształcenia oraz uczestnictwa w tym systemie zgodnie z ust. 1.

3. W przypadku gdy dostęp do systemu kształcenia, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwy ze względu na szczególną sytuację małoletniego, dane państwo członkowskie

udostępnia inne formy kształcenia zgodne ze swoim prawem krajowym i swoją praktyką.

Artykuł 15

Zatrudnienie

1. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom dostęp do rynku pracy nie później niż 9 miesięcy od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jeżeli właściwy organ nie podjął jeszcze decyzji w pierwszej instancji, a wnioskodawca nie ponosi odpowiedzialności za tę zwłokę.

2. Państwa członkowskie podejmują decyzję dotyczącą warunków przyznania wnioskodawcy dostępu do rynku pracy zgodnie ze swoim prawem krajowym, zapewniając jednocześnie wnioskodawcom faktyczny dostęp do rynku pracy.

Ze względów związanych z polityką rynku pracy państwa członkowskie mogą przyznać pierwszeństwo obywatelom Unii oraz obywatelom państw, które są stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także legalnie przebywającym obywatelom państw trzecich.

3. Dostęp do rynku pracy nie może zostać cofnięty podczas trwania postępowania odwoławczego w przypadku, gdy odwołanie się od decyzji odmownej w zwykłym trybie ma skutek zawieszający, do momentu doręczenia odmownej decyzji w sprawie odwołania.

Artykuł 16

Szkolenie zawodowe

Państwa członkowskie mogą zezwolić wnioskodawcom na dostęp do szkolenia zawodowego niezależnie od tego, czy mają oni dostęp do rynku pracy.

Dostęp do szkolenia zawodowego związanego z umową o pracę zależy od zakresu, w jakim wnioskodawca ma dostęp do rynku pracy, zgodnie z art. 15.

Artykuł 17

Ogólne zasady dotyczące świadczeń materialnych w ramach przyjmowania oraz opieki zdrowotnej

1. Państwa członkowskie zapewniają udostępnienie wnioskodawcom świadczeń materialnych w ramach przyjmowania w momencie złożenia przez nich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Państwa członkowskie zapewniają świadczenia materialne w ramach przyjmowania pozwalające wnioskodawcom na odpowiedni poziom życia, gwarantujący im utrzymanie i ochronę zdrowia fizycznego i psychicznego.

Państwa członkowskie zapewniają, by taki poziom życia był zapewniany w przypadku osób szczególnej troski, zgodnie z art. 21, jak również w przypadku osób zatrzymanych.

3. Państwa członkowskie mogą uzależnić przyznanie wszystkich lub niektórych świadczeń materialnych w ramach przyjmowania oraz opieki zdrowotnej od faktu, że wnioskodawcy nie posiadają środków wystarczających do życia na poziomie odpowiednim do ich stanu zdrowia oraz zapewnienia im utrzymania.

4. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby wnioskodawcy pokrywali w całości lub w części koszty świadczeń materialnych w ramach przyjmowania oraz opieki zdrowotnej przewidzianych w niniejszej dyrektywie, zgodnie z ust. 3, jeżeli wnioskodawcy posiadają wystarczające środki, na przykład jeżeli pracowali przez wystarczający okres.

Jeżeli okaże się, że wnioskodawca posiadał środki wystarczające do pokrycia kosztów świadczeń materialnych w ramach przyjmowania oraz opieki zdrowotnej w czasie, gdy te podstawowe potrzeby były zaspokajane, państwa członkowskie mogą zażądać od wnioskodawcy zwrotu poniesionych kosztów.

5. Jeżeli państwa członkowskie przyznają świadczenia materialne w ramach przyjmowania w formie świadczeń finansowych lub talonów, ich wartość jest ustalana na podstawie poziomów określonych prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu życia własnym obywatelom. Państwa członkowskie mogą w tym kontekście traktować wnioskodawców mniej korzystnie niż własnych obywateli, zwłaszcza jeżeli wsparcia materialnego udziela się częściowo w naturze lub jeżeli te poziomy, stosowane względem własnych obywateli, mają zapewnić poziom życia wyższy od tego, który wobec wnioskodawców przewiduje niniejsza dyrektywa.

Artykuł 18

Formy świadczeń materialnych w ramach przyjmowania

1. W przypadku gdy zakwaterowanie jest świadczone w naturze, powinno ono przyjąć jedną z następujących form lub ich kombinację:

- a) lokali wykorzystywanych do celów zakwaterowania wnioskodawców na czas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego na granicy lub w strefach tranzytowych;
- b) ośrodków dla cudzoziemców, które gwarantują odpowiedni poziom życia;
- c) domów prywatnych, mieszkań, hoteli lub innych lokali zaadaptowanych na potrzeby zakwaterowania wnioskodawców.

2. Bez uszczerbku dla szczególnych warunków zatrzymania przewidzianych w art. 10 i 11, w odniesieniu do

zakwaterowania, o którym mowa w ust. 1 lit. a), b) i c) niniejszego artykułu, państwa członkowskie zapewniają:

- a) wnioskodawcom – gwarancję ochrony ich życia rodzinnego;
- b) wnioskodawcom – możliwość kontaktowania się z krewnymi, doradcami prawnymi lub innymi doradcami oraz z osobami reprezentującymi UNHCR i inne odpowiednie organizacje i organy krajowe, międzynarodowe oraz pozarządowe;
- c) członkom rodzin, doradcom prawnym lub innym doradcom, osobom reprezentującym UNHCR oraz odpowiednim organizacjom pozarządowym uznawanym przez dane państwo członkowskie – dostęp w celu udzielania pomocy wnioskodawcom. Ograniczenia dotyczące takiego dostępu mogą być nałożone wyłącznie ze względu na bezpieczeństwo tych pomieszczeń oraz wnioskodawców.

3. W odniesieniu do wnioskodawców umieszczonych w lokalach i ośrodkach dla cudzoziemców, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), państwa członkowskie biorą pod uwagę szczególne względy wynikające z płci i wieku oraz sytuację osób szczególnej troski.

4. Państwa członkowskie przyjmują odpowiednie środki zapobiegające napadom oraz przemocy ze względu na płeć, w tym napadom na tle seksualnym i molestowaniu, w lokalach i ośrodkach dla cudzoziemców, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b).

5. Państwa członkowskie zapewniają, w miarę możliwości, zakwaterowanie dorosłego wnioskodawcy o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania razem z dorosłymi bliskimi krewnymi, którzy już są obecni w tym samym państwie członkowskim i którzy za niego odpowiadają zgodnie z prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego.

6. Państwa członkowskie zapewniają ograniczenie przenoszenia wnioskodawców z jednego miejsca zakwaterowania do innego do przypadków, gdy jest to niezbędne. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom możliwość powiadamiania swoich doradców prawnych lub innych doradców o przeniesieniu oraz o nowym adresie.

7. Osoby pracujące w ośrodkach dla cudzoziemców są odpowiednio przeszkolone i związane krajowymi przepisami dotyczącymi poufności, w odniesieniu do wszelkich informacji uzyskanych w trakcie wykonywania pracy.

8. Państwa członkowskie mogą włączyć wnioskodawców w zarządzanie zasobami materialnymi oraz niematerialnymi aspektami życia w ośrodku poprzez organ doradczy lub radę reprezentującą mieszkańców.

9. W należycie uzasadnionych przypadkach państwa członkowskie mogą wyjątkowo, na rozsądny i możliwie najkrótszy okres, ustalić inne formy świadczeń materialnych w ramach przyjmowania niż przewidziane w niniejszym artykule, jeżeli:

- a) zgodnie z art. 22 wymagana jest ocena szczególnych potrzeb wnioskodawcy;
- b) zwykle dostępne zasoby mieszkaniowe są tymczasowo wyczerpane.

Takie inne warunki w każdym przypadku muszą zaspokajać podstawowe potrzeby.

Artykuł 19

Opieka zdrowotna

1. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom niezbędną opiekę zdrowotną, która obejmuje przynajmniej opiekę medyczną w nagłych przypadkach oraz podstawowe leczenie chorób i poważnych zaburzeń psychicznych.

2. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania pomoc medyczną i lub inną, w tym, w stosownych przypadkach, odpowiednią opiekę medyczną w zakresie zdrowia psychicznego.

ROZDZIAŁ III

OGRANICZENIE LUB COFNIĘCIE ŚWIADCZEŃ MATERIALNYCH W RAMACH PRZYJMOWANIA

Artykuł 20

Ograniczenie lub cofnięcie świadczeń materialnych w ramach przyjmowania

1. Państwa członkowskie mogą ograniczyć lub – w wyjątkowych i odpowiednio uzasadnionych przypadkach – cofnąć świadczenia materialne w ramach przyjmowania w przypadku gdy wnioskodawca:

- a) opuszcza miejsce zamieszkania ustalone przez właściwy organ bez powiadomienia lub bez zezwolenia, jeśli jest ono wymagane;
- b) nie spełnia obowiązków zgłaszania się lub dostarczania informacji lub stawiania się na rozmowy osobiste dotyczące postępowania w sprawie azylu, w rozsądnym okresie określonym w prawie krajowym; lub
- c) złożył kolejny wniosek w rozumieniu art. 2 lit. q) dyrektywy 2013/32/UE.

W odniesieniu do przypadków, o których mowa w lit. a) i b), jeżeli wnioskodawca zostanie odnaleziony lub dobrowolnie zgłosi się do właściwego organu, wydaje się należycie uzasadnioną decyzję w sprawie ponownego przyznania części lub całości tych świadczeń materialnych w ramach przyjmowania, które zostały cofnięte lub ograniczone, biorąc pod uwagę powody opuszczenia miejsca zamieszkania.

2. Państwa członkowskie mogą także ograniczyć świadczenia materialne w ramach przyjmowania, jeżeli stwierdzą, że wnioskodawca bez uzasadnionego powodu nie złożył wniosku o ochronę międzynarodową, gdy tylko złożenie go stało się racjonalnie wykonalne po przybyciu do danego państwa członkowskiego.

3. Państwa członkowskie mogą ograniczyć lub cofnąć świadczenia materialne w ramach przyjmowania, jeżeli wnioskodawca zataił, iż dysponuje środkami finansowymi i dzięki temu bezzasadnie skorzystał ze świadczeń materialnych w ramach przyjmowania.

4. Państwa członkowskie mogą określić sankcje mające zastosowanie w przypadku poważnego naruszenia reguł obowiązujących w ośrodkach dla cudzoziemców oraz szczególnie agresywnego zachowania.

5. Decyzje dotyczące ograniczenia lub cofnięcia świadczeń materialnych w ramach przyjmowania lub decyzje dotyczące sankcji, o których mowa w ust. 1, 2, 3 i 4 niniejszego artykułu, podejmowane są indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie, a każda decyzja jest uzasadniana. Decyzje opierają się na konkretnej sytuacji danej osoby, szczególnie w odniesieniu do osób objętych art. 21, uwzględniając zasadę proporcjonalności. Państwa członkowskie w każdym wypadku zapewniają dostęp do opieki zdrowotnej zgodnie z art. 19 oraz zapewniają wszystkim wnioskodawcom godny poziom życia.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby świadczenia materialne w ramach przyjmowania nie były cofane ani ograniczane przed wydaniem decyzji zgodnie z ust. 5.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY DOTYCZĄCE OSÓB SZCZEGÓLNEJ TROSKI

Artykuł 21

Zasada ogólna

Państwa członkowskie uwzględniają w prawie krajowym wprowadzającym w życie niniejszą dyrektywę szczególną sytuację osób szczególnej troski – takich jak małoletni, małoletni bez opieki, osoby niepełnosprawne, osoby starsze, kobiety ciężarne, rodzice samotnie wychowujący małoletnie dzieci, ofiary handlu ludźmi, osoby cierpiące na poważne choroby, osoby z zaburzeniami umysłowymi oraz osoby, które zostały poddane torturom, ofiary zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej, takie jak ofiary okaleczania żeńskich narządów płciowych.

Artykuł 22

Ocena szczególnych potrzeb w zakresie przyjmowania osób szczególnej troski

1. Aby skutecznie wdrożyć art. 21, państwa członkowskie oceniają, czy wnioskodawca jest wnioskodawcą o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania. Państwa członkowskie ustalają również charakter takich potrzeb.

Ocenę taką podejmuje się w rozsądnym terminie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i można ją włączyć do istniejących procedur krajowych. Państwa członkowskie zapewniają uwzględnienie tych szczególnych potrzeb zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy także w przypadkach, gdy ujawnią się one na późniejszym etapie postępowania w sprawie azylu.

Państwa członkowskie zapewniają, aby pomoc udzielana zgodnie z niniejszą dyrektywą wnioskodawcom o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania uwzględniała w trakcie całego postępowania w sprawie azylu ich specjalne potrzeby w zakresie przyjmowania, oraz przewidują odpowiednie monitorowanie sytuacji tych osób.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1, nie musi mieć formy postępowania administracyjnego.

3. Tylko osoby szczególnej troski, zgodnie z art. 21, można uznać za mające specjalne potrzeby w zakresie przyjmowania i tym samym mogące korzystać ze szczególnej pomocy udzielanej zgodnie z niniejszą dyrektywą.

4. Ocena, o której mowa w ust. 1, pozostaje bez uszczerbku dla oceny potrzeby uzyskania ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE.

Artykuł 23

Małoletni

1. Jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka jest jednym z priorytetów branych pod uwagę przez państwa członkowskie podczas wprowadzania w życie przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących małoletnich. Państwa członkowskie zapewniają poziom życia odpowiedni dla fizycznego, psychicznego, duchowego, moralnego i społecznego rozwoju małoletniego.

2. Przy ocenie, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesów dziecka, państwa członkowskie należyście uwzględniają w szczególności następujące czynniki:

- a) możliwość połączenia rodziny;
- b) dobrostan małoletniego i jego rozwój społeczny, szczególnie biorąc pod uwagę pochodzenie małoletniego;
- c) względy bezpieczeństwa i ochrony, w szczególności jeżeli istnieje ryzyko, że małoletni jest ofiarą handlu ludźmi;

d) zdanie małoletniego odpowiednio do jego wieku i dojrzałości.

3. Państwa członkowskie zapewniają małoletnim możliwość uczestniczenia w zajęciach wypoczynkowych, w tym grach i zajęciach rekreacyjnych odpowiednich dla ich wieku, w lokalach i ośrodkach dla cudzoziemców, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. a) i b), a także w zajęciach na świeżym powietrzu.

4. Państwa członkowskie zapewniają dostęp do opieki rehabilitacyjnej małoletnim, którzy są ofiarami jakiejkolwiek formy nadużycia, zaniedbania, wykorzystywania, torturowania lub okrutnego, niehumanitarnego i poniżającego traktowania, lub małoletnim, którzy ucierpieli w wyniku konfliktów zbrojnych, oraz zapewniają im w razie potrzeby właściwą opiekę w zakresie zdrowia psychicznego oraz fachowe doradztwo.

5. Państwa członkowskie zapewniają małoletnim dzieciom wnioskodawców lub małoletnim wnioskodawcom zakwaterowanie z ich rodzicami, z ich małoletnim rodzeństwem niepozostającym w związku małżeńskim lub z dorosłymi odpowiedzialnymi za nich zgodnie z prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego, pod warunkiem że służy to najlepszemu zabezpieczeniu interesów tych małoletnich.

Artykuł 24

Małoletni bez opieki

1. Państwa członkowskie jak najszybciej podejmują działania mające na celu zapewnienie reprezentacji małoletniego bez opieki i pomocy małoletniemu przez przedstawiciela, aby umożliwić małoletniemu korzystanie z praw i wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Małoletniego bez opieki informuje się bezzwłocznie o wyznaczeniu przedstawiciela. Przedstawiciel wypełnia swoje obowiązki zgodnie z zasadą najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, o której mowa w art. 23 ust. 2, oraz musi posiadać niezbędną w tym celu wiedzę fachową. Z uwagi na dobrostan i rozwój społeczny małoletniego, o których mowa w art. 23 ust. 2 lit. b), zmiana osoby sprawującej funkcję przedstawiciela może nastąpić jedynie w razie konieczności. Organizacje lub osoby, których interesy kolidują lub mogą kolidować z interesami małoletniego bez opieki, nie mogą zostać przedstawicielami.

Właściwe organy dokonują regularnych ocen, między innymi w odniesieniu do dysponowania środkami koniecznymi do reprezentowania małoletniego bez opieki.

2. Małoletni bez opieki składający wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, od momentu wjazdu na terytorium do momentu, w którym są zobowiązani opuścić terytorium państwa członkowskiego, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w którym wniosek jest rozpatrywany, są umieszczani:

- a) z pełnoletnimi krewnymi;

b) w rodzinie zastępczej;

c) w ośrodkach dla cudzoziemców specjalnie przystosowanych do przyjmowania małoletnich;

d) w innych miejscach zakwaterowania odpowiednich dla małoletnich.

Państwa członkowskie mogą umieścić małoletnich bez opieki w wieku co najmniej 16 lat w ośrodkach dla cudzoziemców przeznaczonych dla pełnoletnich wnioskodawców, jeżeli najlepiej zabezpiecza to ich interesy, zgodnie z art. 23 ust. 2.

W miarę możliwości, nie rozdziela się rodzeństwa, uwzględniając najlepiej pojęty interes małoletniego, w szczególności jego wiek i stopień dojrzałości. Zmiany miejsca zamieszkania małoletnich bez opieki ogranicza się do minimum.

3. Państwa członkowskie rozpoczynają poszukiwanie członków rodziny małoletniego bez opieki, w razie potrzeby korzystając z pomocy organizacji międzynarodowych lub innych właściwych organizacji, tak szybko, jak to możliwe po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w celu jak najlepszego zabezpieczenia jego interesów. W przypadkach gdy życie lub bezpieczeństwo małoletniego albo jego bliskich krewnych mogą być zagrożone, szczególnie jeżeli pozostali oni w kraju pochodzenia, konieczne jest zadbanie o zapewnienie poufności gromadzenia, przetwarzania i obiegu informacji dotyczących tych osób, tak aby uniknąć zagrożenia dla ich bezpieczeństwa.

4. Pracujący z małoletnimi bez opieki muszą być odpowiednio wyszkoleni w zakresie potrzeb małoletnich i kontynuować takie szkolenie oraz są związani krajowymi przepisami dotyczącymi poufności w odniesieniu do każdej informacji uzyskanej podczas wykonywania swojej pracy.

Artykuł 25

Ofiary tortur i przemocy

1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom tortur, zgwałcenia lub innych poważnych aktów przemocy niezbędne leczenie wymagane ze względu na szkody wyrządzone takimi aktami, w szczególności dostęp do odpowiedniej opieki medycznej i psychologicznej.

2. Osoby pracujące z ofiarami tortur, zgwałcenia lub innych poważnych aktów przemocy muszą być odpowiednio wyszkolenie w zakresie potrzeb ofiar i kontynuować takie szkolenie oraz są związane przepisami krajowymi dotyczącymi poufności w odniesieniu do każdej informacji uzyskanej podczas wykonywania swojej pracy.

ROZDZIAŁ V

ODWOŁANIA

Artykuł 26

Odwołania

1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość odwołania od decyzji w sprawie przyznania, cofnięcia lub ograniczenia świadczeń na mocy niniejszej dyrektywy lub decyzji podjętych na podstawie art. 7, które indywidualnie wpływają na sytuację wnioskodawców, w ramach procedur ustanowionych w prawie krajowym. Przynajmniej w ostatniej instancji istnieć musi możliwość wniesienia odwołania lub innego środka dotyczącego stanu faktycznego i kwestii prawnych do organu sądowego.

2. W razie wniesienia do organu sądowego odwołania lub innego środka, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie zapewniają, aby na żądanie udostępniana była bezpłatna pomoc prawna oraz zastępstwo prawne, o ile jest to konieczne dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Dotyczy to co najmniej przygotowania wymaganych w ramach postępowania dokumentów oraz udziału w rozprawie przed organami sądowymi w imieniu wnioskodawcy.

Bezpłatna pomoc prawna i zastępstwo prawne są świadczone przez odpowiednio wykwalifikowane osoby – tak jak to dopuszcza lub na to zezwala prawo krajowe – których interes nie jest sprzeczny, ani faktycznie, ani potencjalnie, z interesem wnioskodawcy.

3. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że bezpłatna pomoc prawna i zastępstwo prawne przysługują:

- a) jedynie osobom pozbawionym wystarczających zasobów; lub
- b) jedynie w postaci usług zapewnianych przez doradców prawnych lub innych doradców wyraźnie wyznaczonych zgodnie z prawem krajowym do pomocy wnioskodawcom i do ich reprezentowania.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że bezpłatna pomoc prawna i zastępstwo prawne nie przysługują, jeżeli zdaniem właściwego organu odwołanie lub inny środek nie rokuje powodzenia. W takim przypadku państwa członkowskie zapewniają, aby pomoc prawna i zastępstwo prawne nie były arbitralnie ograniczane, a skuteczny dostęp wnioskodawcy do wymiaru sprawiedliwości nie był utrudniony.

4. Państwa członkowskie mogą także:

- a) ustanawiać limity – pieniężne lub czasowe – na świadczenie bezpłatnej pomocy prawnej i zastępstwa prawnego, pod warunkiem że takie limity nie ograniczają w sposób arbitralny dostępu do pomocy prawnej i zastępstwa prawnego;

- b) ustalić, że w odniesieniu do opłat i innych kosztów, traktowanie wnioskodawców nie może być korzystniejsze niż standardowe traktowanie swoich obywateli w zakresie pomocy prawnej.

5. Państwa członkowskie mogą żądać całkowitego lub częściowego zwrotu wszelkich poniesionych kosztów, jeżeli sytuacja finansowa wnioskodawcy znacznie się poprawiła lub jeżeli decyzja o pokryciu takich kosztów zapadła na podstawie nieprawdziwych informacji dostarczonych przez wnioskodawcę.

6. Procedury dotyczące dostępu do pomocy prawnej i zastępstwa prawnego są określane w prawie krajowym.

ROZDZIAŁ VI

DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ SKUTECZNOŚCI SYSTEMU PRZYJMOWANIA

Artykuł 27

Właściwe organy

Każde państwo członkowskie zgłasza Komisji nazwy organów odpowiedzialnych za wypełnianie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich zmianach wyznaczonych organów.

Artykuł 28

System wytycznych, monitorowania i kontroli

1. Państwa członkowskie tworzą, z należyтым poszanowaniem własnej struktury konstytucyjnej, właściwe mechanizmy mające na celu zapewnienie ustanowienia właściwych wytycznych oraz środków monitorowania i kontroli poziomu warunków przyjmowania.

2. W terminie do dnia 20 lipca 2016 r. państwa członkowskie przekazują Komisji odpowiednie informacje w formularzu zawartym w załączniku I.

Artykuł 29

Personel i zasoby

1. Państwa członkowskie podejmują właściwe środki w celu zagwarantowania, by organy i inne organizacje wdrażające niniejszą dyrektywę odbyły odpowiednie podstawowe szkolenie w odniesieniu do potrzeb wnioskodawców obu płci.

2. Państwa członkowskie zapewniają zasoby niezbędne w związku z przepisami krajowymi wprowadzającymi w życie niniejszą dyrektywę.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 30

Sprawozdania

W terminie do dnia 20 lipca 2017 r. Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy i proponuje wszelkie niezbędne zmiany.

Państwa członkowskie przesyłają Komisji wszelkie informacje przydatne dla sporządzenia sprawozdania do dnia 20 lipca 2016 r.

Po przedstawieniu pierwszego sprawozdania Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy co najmniej co pięć lat.

Artykuł 31

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1–12, 14–28 i 30 oraz załącznika I w terminie do dnia 20 lipca 2015 r. Niezwłocznie przekazują one Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 32

Uchylenie

Dyrektywa 2003/9/WE traci moc w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą od dnia 21 lipca 2015 r., bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów przeniesienia do prawa krajowego dyrektywy określonej w załączniku II część B.

Odesłania do dyrektywy 2003/9/WE odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

*Artykuł 33***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 13 oraz 29 stosuje się od dnia 21 lipca 2015 r.

*Artykuł 34***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 czerwca 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
A. SHATTER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Formularz sprawozdawczy służący do przekazywania informacji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 28 ust. 2

Po upływie terminu, o którym mowa w art. 28 ust. 2, informacje, które mają być przekazywane przez państwa członkowskie, są przekazywane Komisji ponownie w przypadku istotnej zmiany w prawie krajowym lub praktyce krajowej powodującej dezaktualizację przekazanych informacji.

1. Na podstawie art. 2 lit. k) oraz art. 22, proszę objaśnić poszczególne etapy identyfikacji osób o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania, z uwzględnieniem momentu, w którym procedura ta jest uruchamiana i jej skutków w zakresie uwzględniania takich potrzeb, w szczególności w odniesieniu do małoletnich bez opieki, ofiar tortur, zgwałcenia lub innych lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej, jak również ofiar handlu ludźmi.
 2. Proszę podać kompletne informacje na temat rodzaju, nazwy i formatu dokumentów przewidzianych w art. 6.
 3. W nawiązaniu do art. 15 proszę podać zakres, w jakim dostęp do rynku pracy dla osób ubiegających się o azyl jest związany ze szczególnymi warunkami oraz szczegółowo opisać takie ograniczenia.
 4. W nawiązaniu do art. 2 lit. g) proszę szczegółowo przedstawić formy świadczeń materialnych w ramach przyjmowania (tj. jakie świadczenia materialne w ramach przyjmowania są udostępniane w formie rzeczowej, pieniężnej, w talonach lub w kombinacji tych form) i podać wysokość dziennej diety wypłacanej wnioskodawcom.
 5. W stosownych przypadkach, w nawiązaniu do art. 17 ust. 5 proszę przedstawić punkty odniesienia stosowane w prawie krajowym lub praktyce krajowej do ustalenia poziomu pomocy finansowej udzielanej wnioskodawcom. W przypadku traktowania wnioskodawców w mniej korzystny sposób niż własnych obywateli proszę przedstawić powody takiej sytuacji.
-

ZAŁĄCZNIK II

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa

(określona w art. 32)

Dyrektywa Rady 2003/9/WE

(Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18)

CZĘŚĆ B

Termin transpozycji do prawa krajowego

(o którym mowa w art. 32)

Dyrektywa	Termin transpozycji
2003/9/WE	6 lutego 2005 r.

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1
art. 2, część wprowadzająca	art. 2, część wprowadzająca
art. 2 lit. a)	—
art. 2 lit. b)	—
—	art. 2 lit. a)
art. 2 lit. c)	art. 2 lit. b)
art. 2 lit. d), część wprowadzająca	art. 2 lit. c), część wprowadzająca
art. 2 lit. d) ppkt (i)	art. 2 lit. c) tiret pierwsze
art. 2 lit. d) ppkt (ii)	art. 2 lit. c) ppkt (i) tiret drugie
—	art. 2 lit. c) ppkt (i) tiret trzecie
art. 2 lit. e), f) i g)	—
—	art. 2 lit. d)
art. 2 lit. h)	art. 2 lit. e)
art. 2 lit. i)	art. 2 lit. f)
art. 2 lit. j)	art. 2 lit. g)
art. 2 lit. k)	art. 2 lit. h)
art. 2 lit. l)	art. 2 lit. i)
—	art. 2 lit. j)
—	art. 2 lit. k)
art. 3	art. 3
art. 4	art. 4
art. 5	art. 5
art. 6 ust. 1–5	art. 6 ust. 1–5
—	art. 6 ust. 6
art. 7 ust. 1 i 2	art. 7 ust. 1 i 2
art. 7 ust. 3	—
art. 7 ust. 4–6	art. 7 ust. 3–5

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 8
—	art. 9
—	art. 10
—	art. 11
art. 8	art. 12
art. 9	art. 13
art. 10 ust. 1	art. 14 ust. 1
art. 10 ust. 2	art. 14 ust. 2 akapit pierwszy
—	art. 14 ust. 2 akapit drugi
art. 10 ust. 3	art. 14 ust. 3
art. 11 ust. 1	—
—	art. 15 ust. 1
art. 11 ust. 2	art. 15 ust. 2
art. 11 ust. 3	art. 15 ust. 3
art. 11 ust. 4	—
art. 12	art. 16
art. 13 ust. 1–4	art. 17 ust. 1–4
art. 13 ust. 5	—
—	art. 17 ust. 5
art. 14 ust. 1	art. 18 ust. 1
art. 14 ust. 2 akapit pierwszy, część wprowadzająca, lit. a) i b)	art. 18 ust. 2, część wprowadzająca, lit. a) i b)
art. 14 ust. 7	art. 18 ust. 2 lit. c)
—	art. 18 ust. 3
art. 14 ust. 2 akapit drugi	art. 18 ust. 4
art. 14 ust. 3	—
—	art. 18 ust. 5

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 14 ust. 4	art. 18 ust. 6
art. 14 ust. 5	art. 18 ust. 7
art. 14 ust. 6	art. 18 ust. 8
art. 14 ust. 8 akapit pierwszy, część wprowadzająca, tiret pierwsze	art. 18 ust. 9 akapit pierwszy, część wprowadzająca, lit. a)
art. 14 ust. 8 akapit pierwszy, tiret drugie	—
art. 14 ust. 8 akapit pierwszy, tiret trzecie	art. 18 ust. 9 akapit pierwszy, lit. b)
art. 14 ust. 8 akapit pierwszy, tiret czwarte	—
art. 14 ust. 8 akapit drugi	art. 18 ust. 9 akapit drugi
art. 15	art. 19
art. 16 ust. 1, część wprowadzająca	art. 20 ust. 1, część wprowadzająca
art. 16 ust. 1 lit. a) akapit pierwszy, tiret pierwsze, drugie i trzecie	art. 20 ust. 1, akapit pierwszy, lit. a), b) i c)
art. 16 ust. 1 lit. a) akapit drugi	art. 20 ust. 1 akapit drugi
art. 16 ust. 1 lit. b)	—
art. 16 ust. 2	—
—	art. 20 ust. 2 i 3
art. 16 ust. 3–5	art. 20 ust. 4–6
art. 17 ust. 1	art. 21
art. 17 ust. 2	—
—	art. 22
art. 18 ust. 1	art. 23 ust. 1
—	art. 23 ust. 2 i 3
art. 18 ust. 2	art. 23 ust. 4
To be inserted	art. 23 ust. 5
art. 19	art. 24
art. 20	art. 25 ust. 1
—	art. 25 ust. 2
art. 21 ust. 1	art. 26 ust. 1

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 26 ust. 2–5
art. 21 ust. 2	art. 26 ust. 6
art. 22	—
—	art. 27
art. 23	art. 28 ust. 1
—	art. 28 ust. 2
art. 24	art. 29
art. 25	art. 30
art. 26	art. 31
—	art. 32
art. 27	art. 33, akapit pierwszy
—	art. 33, akapit drugi
art. 28	art. 34
—	Załącznik I
—	Załącznik II
—	Załącznik III

CENY PRENUMERATY w 2013 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 420 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	910 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL